

**Strategia Polityki Zdrowotnej
Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027**

Strategię polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 opracowano pod kierunkiem zespołu koordynującego jego realizację w niżej wymienionym składzie:

- 1) Sylwia Wolny – Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, Starostwo Powiatowe w Piasecznie,
- 2) Dorota Kłos – Główny Specjalista Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, Starostwo Powiatowe w Piasecznie.

Strategia powstała przy współpracy z firmą CHILICO – Karolina Sobczyk, w ramach której możliwy był merytoryczny udział i wsparcie niniejszych osób:

- 1) dr n. o zdrowiu Karolina Sobczyk,
- 2) dr hab. n. o zdrowiu Joanna Woźniak-Holecka.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	6
2. Podstawy prawne opracowania dokumentu	14
3. Metodologia badań i opracowania strategii	17
3.1. Cel główny i cele szczegółowe	17
3.2. Okres realizacji i materiał badawczy.....	17
3.3. Metody badawcze.....	18
3.4. Wykorzystane oprogramowanie.....	19
3.5. Opracowanie celów strategicznych i operacyjnych dla regionalnej polityki działań zdrowotnych powiatu piaseczyńskiego	19
4. Struktura demograficzna i ruch naturalny ludności	21
5. Zasoby ochrony zdrowia	27
5.1. Podstawowa opieka zdrowotna	27
5.2. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna	30
5.3. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna.....	30
5.4. Leczenie szpitalne	34
5.5. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	36
5.6. Rehabilitacja lecznicza.....	38
5.7. Leczenie stomatologiczne	40
5.8. Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze	42
5.9. Opieka paliatywna i hospicyjna	42
5.10. Ratownictwo medyczne	43
5.11. Apteki.....	44
6. Stan zdrowia ludności	48
6.1. Problemy zdrowotne dzieci i młodzieży w powiecie piaseczyńskim	49
6.2. Problemy zdrowotne dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.....	51
6.3. Umieralność	80

6.4. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego w populacji dzieci i młodzieży zamieszkujących powiat piaseczyński - badanie kwestionariuszowe	85
6.5. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego w populacji dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego - badanie kwestionariuszowe	100
7. Priorytety dla regionalnej polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego	115
PRIORYTET 1: Profilaktyka chorób układu krążenia	115
PRIORYTET 2: Profilaktyka i wczesne wykrywanie nowotworów	117
PRIORYTET 3: Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	119
PRIORYTET 4: Profilaktyka uzależnień	121
PRIORYTET 5: Promocja zdrowia psychicznego.....	125
PRIORYTET 6: Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne	127
PRIORYTET 7: Rehabilitacja lecznicza.....	131
PRIORYTET 8: Wyzwania demograficzne	133
8. Koszty realizacji zaplanowanych działań	137
9. Monitoring i ewaluacja.....	137
10. Spis tabel	138
11. Spis rycin.....	141
12. Piśmiennictwo	144
13. Załącznik 1 – kwestionariusz ankiety	147
14. Załącznik 2 – kwestionariusz ankiety	152

Wykaz skrótów

- AOS – Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna
BDL – Bank Danych Lokalnych
CAWI – ankieta internetowa (*Computer Assisted Web Interviews*)
GUS – Główny Urząd Statystyczny w Warszawie
INFZ – Informator NFZ o Zawartych Umowach
KGP – Komenda Główna Policji
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NPZ – Narodowy Program Zdrowia
Mazowiecki OW NFZ – Mazowiecki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia
POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna
PPZ – Program Polityki Zdrowotnej
RPWDL – Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą
WHO – Światowa Organizacja Zdrowia
ZIP – Zintegrowany Informator Pacjenta

1. WPROWADZENIE

Strategia polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 opracowana została z konieczności określenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców, co pozwoliło na zdefiniowanie priorytetów dla regionalnej polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego, których realizację uznano za niezbędną dla poprawy kondycji zdrowotnej i bezpieczeństwa zdrowotnego ludności powiatu. Sporządzenie Strategii poprzedziła szczegółowa analiza aktualnej sytuacji epidemiologicznej i demograficznej, a także identyfikacja zasobów w zakresie lokalnego potencjału ochrony zdrowia. Konieczność ta wynika m.in. definicji Międzynarodowego Stowarzyszenia Epidemiologów (IEA), wg której zdrowie publiczne jest „zorganizowanym wysiłkiem społeczeństwa na rzecz ochrony, promowania i przywracania zdrowia”¹, realizowanym zgodnie z zasadami solidaryzmu społecznego i współodpowiedzialności oraz bardzo silnie powiązany z odpowiedzialnością państwa za bezpieczeństwo zdrowotne obywateli. Zapis ten znajduje także odzwierciedlenie w art. 68 Konstytucji Rzeczypospolitej², dotyczącym zadań i obowiązków władzy publicznej w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń zdrowotnych. Zatem zdrowie jest wartością społeczną, klasyfikowaną jako dobro wspólne, a nie indywidualne, w którym państwo pełni rolę gwaranta dostępności do świadczeń zdrowotnych dla wszystkich obywateli.

Z kolei jednym z celów definicji zdrowia publicznego wg C.E.A. Winslowa, która określa zdrowie publiczne jako „naukę i sztukę zapobiegania chorobom, przedłużania życia i promocji zdrowia fizycznego poprzez wysiłek społeczności, higienę środowiska, kontrolę zakażeń, nauczanie zasad higieny indywidualnej, organizację służb medycznych i pielęgniarskich, ukierunkowaną na zapobieganie chorobom i wczesną diagnozę, rozwój mechanizmów społecznych zapewniających każdemu indywidualnie i społeczności, warunki życia pozwalające na utrzymanie zdrowia” jest również zapewnienie adekwatnych do potrzeb świadczeń zdrowotnych³. W tym rozumieniu zdrowie publiczne oznacza dbałość o trzy komplementarne obszary: makrospołeczny, lokalny i środowiskowy, inicjowane i organizowane jako wysiłek instytucji rządowych, samorządowych i pozarządowych, w celu

---

¹ Miquel Porta: A Dictionary of Epidemiology. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-53149-6.

² Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej [Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483 z późn. zm.].

³ C. E. A. Winslow, The untilled fields of public health. Science N.S. 1920, 51, 22 - 33 [za:] C.E.A. Winslow. The evolution and significance of the modern public health campaign. New Haven, Yale University Press, 1923.

osiągania zdrowia na odpowiednim, pożądanym poziomie. Aby ten cel realizować należy przede wszystkim: kontrolować czynniki ekologiczne, tworzyć warunki społeczno-ekonomiczne sprzyjające zdrowiu, zapobiegać zakaźnym i niezakaźnym chorobom społecznym, zapewniać powszechny i równy dostęp do opieki medycznej, a przede wszystkim kształtować nawyki zdrowego stylu życia w ramach procesu edukacji oraz realizować programy promocji zdrowia w środowisku ludzi zdrowych i pacjentów⁴.

Skoro zdrowie jest wartością społeczną, państwo pełni rolę gwaranta sprawiedliwej dystrybucji produktów zakwalifikowanych do tej kategorii, w szczególnych przypadkach nawet do niej przymuszając, np. w sytuacji wystąpienia epidemii chorób zakaźnych tak, jak ma to miejsce obecnie w obliczu pandemii koronawirusa. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Choroba wywoływana nowym wirusem okazała się wysoce zakaźna, a możliwość spowodowania ciężkiej niewydolności układu oddechowego i konieczność masowego włączenia w procesie leczenia specjalistycznego sprzętu podtrzymującego funkcje życiowe, szybko wywarły wpływ nie tylko na decyzje podejmowane przez rządy poszczególnych państw, ale i na wydolność publicznych systemów opieki zdrowotnej⁵. W odpowiedzi zareagowano wprowadzając nadzwyczajne środki w celu zapobiegania zarażeniu i ograniczeniu rozprzestrzeniania się epidemii. Zachowanie milionów osób uległo znaczącym zmianom, a globalny, wielopoziomowy i wymagający przygotowania do nowych warunków życia i pracy proces dostosowawczy, rozpoczął się wraz z wydaniem przez Światową Organizację Zdrowia wytycznych dotyczących zarządzania bezpieczeństwem zdrowotnym⁶. Wiele organizacji, w trosce o swoich pracowników, zmieniło dotychczasowe procedury zarządzania. Przed szczególnie trudnymi wyzwaniami stanęli zarządzający w organizacjach świadczących usługi medyczne, ponieważ poziom ekspozycji ich pracowników na negatywne czynniki uniemożliwiający prawidłowe świadczenie pracy, był i nadal pozostaje najwyższy.

W Polsce pandemia COVID-19 i skala wyzwań będących jej następstwem stała się jednym z najtrudniejszych okresów dla funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, również dlatego, że dodatkowo wzmocniła te problemy, jakie od dawna występowały w polskiej ochronie zdrowia. Dotyczą one zamętu organizacyjnego na wszystkich szczeblach, niedoborów kadrowych personelu medycznego i pomocniczego, konsekwencji

---

⁴ J. Frank, J.L. Bobadilla, J. Sapielveda, J. Rosenthal, E. Ruelas, A conceptual model for Public Health Research; PAHO Bulletin 1988, 22, s. 60-71.

⁵ European Observatory of Health Systems and Policies [<https://www.covid19healthsystem.org/mainpage.aspx>; dostęp: 05.11.2021].

⁶ Social Europe [www.socialeurope.eu/a-european-public-health-facility; dostęp: 05.11.2021].

permanentnego niedofinansowania całej ochrony zdrowia oraz braku długoterminowej strategii organizacji systemu opieki zdrowotnej na czas pandemii. Ponadto ujawnione zostały deficyty w zasobach ludzkich, materiałowych, sprzętowych, sprawnej organizacji i wsparcia technologicznego.

Zdrowie publiczne jako pojęcie podlegało prawom ewolucji, która pozwoliła z czasem na wyłonienie tzw. nowego zdrowia publicznego, które zdaniem M. Millera i M. Wysockiego jest: „nauką i kompleksowym postępowaniem zmierzającym do zachowania i umacniania zdrowia ludności w wymiarze makrospołecznym i lokalnym”⁷. Podstawą tego postępowania jest rozpoznawanie zdrowia i potrzeb zdrowotnych zbiorowości oraz inicjowanie i organizowanie skoordynowanych wysiłków instytucji rządowych, samorządowych i pozarządowych. Wiąże się to z aktywnym zaangażowaniem ludzi, a także podmiotów z różnych sektorów społecznych i gospodarczych, administracji państwowej, a w szczególności samorządów terytorialnych. Zatem zdrowie publiczne jest to nauka interdyscyplinarna, łącząca teorię z praktyką w zakresie działań systemowych i populacyjnych, stawiająca troskę o zdrowie społeczności nad zdrowiem jednostki, gdyż działania podejmowane przez władze publiczne zmierzają najczęściej do utrzymania i poprawy zdrowia całej populacji⁸, co nie wyklucza troski o poszczególnych pacjentów lub obywateli.

Nowe zdrowie publiczne obejmuje w praktyce różnego rodzaju programy i działania funkcjonujące wokół pojęcia promocji zdrowia i ukierunkowane na poprawę i umocnienie zdrowia społeczeństwa⁹. Mianem promocji zdrowia określa się proces wspierania rozwoju oraz zdrowia w pozytywnym jego ujęciu. Promocja zdrowia wyłoniła się jako ruch społeczny w latach 70-tych XX wieku, będąc pokłosiem badań epidemiologicznych, które wskazywały na indywidualne zachowania ludzi jako główny czynnik determinujący zdrowie jednostek i w konsekwencji całych społeczeństw. Wskutek badań takich, jak np. Framingham Heart Study¹⁰ czy Raport Lalonde’a¹¹, stopniowo zmieniano tradycyjny paradygmat biomedyczny zdrowia na podejście holistyczne, uwzględniające biopsychospołeczny kontekst

---

⁷ M. Wysocki. M. Miller, Paradygmat Lalonde’a, Światowa Organizacja Zdrowia i Nowe Zdrowie Publiczne, Przegląd Epidemiologiczny, 2003; 57. (3): 506 – 511, [za:] Janusz Opolski (red.), Zdrowie Publiczne, Wybrane zagadnienia tom. I, Szkoła Zdrowia Publicznego CMKP w Warszawie, Warszawa 2011, s. 20.

⁸ J. Opolski, Zdrowie publiczne – geneza, przedmiot i zakres. Wprowadzenie do zagadnienia [w:] Janusz Opolski (red.), Zdrowie Publiczne, Wybrane zagadnienia tom. I, Szkoła Zdrowia Publicznego CMKP w Warszawie, Warszawa 2011, s. 16.

⁹ Ibidem.

¹⁰ M. Higgins, W. Kannel, R. Garrison et al.: Hazards of obesity: the Framingham experience. Acta Med. Scand. 1988; 723: 23-36.

¹¹ M. Lalonde A New perspective on the health of Canadians, A working document Government of Canada, Ottawa, 1974.

determinantów zdrowia. U podłoża poszukiwań nowych sposobów oddziaływania na zdrowie w skali globalnej leżał także fakt pogarszania się standardów zdrowotnych na świecie, mimo zwiększających się nakładów na opiekę zdrowotną.

Rozwój promocji zdrowia wynikał przede wszystkim z faktu, że dotychczasowe metody czy środki wykorzystywane do szeroko pojętej ochrony zdrowia okazywały się niewystarczające dla uzyskania, zakładanej przez międzynarodowe grupy eksperckie, poprawy stanu zdrowia społeczeństw na całym świecie. Równocześnie coraz częściej obserwowano, iż w strukturze zachorowalności oraz umieralności zaczynają dominować nowe zagrożenia zdrowotne, które powiązane są w sposób ścisły z rozwojem technologicznym oraz rozwojem cywilizacyjnym. Biorąc pod uwagę charakterystykę tych nowych zagrożeń zdrowotnych oraz niejednokrotnie ich przewlekły charakter, coraz większe znaczenie zaczęto przypisywać działaniom edukacji zdrowotnej i profilaktyki chorób¹².

Jako forma działalności publicznej promocja zdrowia musi być realizowana w oparciu o określone wartości, do których zalicza się obecnie (wg Nine Steps to a Health Promoting Integrated Health System 1999¹³) przede wszystkim:

- uwarunkowania zdrowia – biologiczne, chemiczne, fizyczne i społeczne,
- uwzględnienie środowiska – postrzeganie jednostki w łączności z otaczającym ją środowiskiem społecznym i fizycznym,
- równowagę – zgodnie z holistycznym ujęciem pojmowania zdrowia,
- równość – zapewnienie wszystkim jednostkom takich samych możliwości rozwoju i utrzymania zdrowia poprzez odpowiedni dostęp do zasobów i usług systemu ochrony zdrowia,
- siedliskowe podejście do zdrowia – realizowanie promocji zdrowia w miejscach w których ludzie żyją, pracują i odpoczywają,
- podejście wielosektorowe – zgodnie ze spostrzeżeniem, że większość czynników oddziałujących na zdrowie znajduje się poza sektorem ochrony zdrowia (np. w obszarze edukacji, rolnictwa, przemysłu),
- rozpowszechnienie wiedzy i informacji,
- opiekę – pomoc i wzajemne wsparcie na poziomie indywidualnym, realizowana zarówno przez pracowników systemu ochrony zdrowia, jak i przedstawicieli innych sektorów,

---

¹² Woźniak-Holecka J. Cele i zadania promocji zdrowia [w:] Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna z elementami pedagogiki (red. Woźniak-Holecka J., Brackowski R.), SUM, Katowice 2014, s. 9.

¹³ Nine Steps to a Health Promoting Integrated Health System 1999 [sites.utoronto.ca; dostęp: 05.11.2021r.].

- uczestnictwo – umożliwienie ludziom uczestniczenia w procesie określania priorytetów, planowania, wdrażania i oceny programów i świadczeń oraz wzmocnienie i zwiększanie możliwości udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących własnego zdrowia i życia.

Pierwsza Międzynarodowa Konferencja Promocji Zdrowia odbyła się w 1986 roku w Ottawie. W wyniku prac ekspertów określono pięć następujących kluczowych kierunków działań, których podjęcie jest konieczne dla stworzenia efektywnej strategii promocji zdrowia¹⁴:

1. Budowanie polityki zdrowia publicznego. Rozwój polityki zdrowia publicznego zależy od prywatnych i publicznych sektorów, leżących głównie poza konwencjonalnymi interesami agencji zdrowia. Znajdują się one w ustawodawstwie dotyczącym ochrony środowiska, polityce podatkowej, zaopatrzeniowej, warunkach pracy, prawie i jego egzekwowaniu oraz w dziedzinie bezpieczeństwa.
2. Tworzenie środowisk wspierających. Kreowanie obszaru, w którym ludzie mogą rozwijać potencjał zdrowotny. Karta wskazuje na istotność socjalnych, ekonomicznych, i środowiskowych czynników w budowaniu ludzkiego doświadczenia zdrowotnego.
3. Rozwój umiejętności indywidualnych, gdyż zachowanie i styl życia odgrywają kluczową rolę w promowaniu zdrowia.
4. Wzmocnianie działań społecznych. Zwiększanie aktywności społecznej odnosi się do tych czynności, które potęgują zdolność społeczeństw do osiągnięcia zmian w ich fizycznym środowisku w celu budowania doświadczeń zdrowotnych. Wśród działań na rzecz wzmocnienia środowisk wspierających zdrowie szczególną uwagę należy zwrócić na stwarzanie społeczeństwu lokalnemu warunków do działań na rzecz zdrowia, a zwłaszcza na popieranie prozdrowotnych postaw oraz poszerzanie wiedzy i umiejętności w promowaniu własnego i wspólnego zdrowia, a także na wzrost jakości życia obywateli, pamiętając, że angażowanie społeczeństwa do działań prozdrowotnych i stałe zwiększanie jego uczestnictwa stanowi jeden z podstawowych elementów promocji zdrowia.
5. Reorientacja organizacji opieki zdrowotnej w kierunku kształtowania systemu opartego na społeczeństwie, przyjaznego dla pacjentów i dobrze kontrolowanego, a równocześnie skupionego głównie na zdrowiu.

---

¹⁴ Ottawa Charter for Health Promotion. First International Conference on Health Promotion. Ottawa, 21 November 1986–WHO/HPR/HEP/95.1.

Na promocję zdrowia składa się obecnie zespół trzech obszarów oddziaływania: edukacji zdrowotnej, polityki zdrowotnej i profilaktyki chorób. Za podstawowe narzędzie promocji zdrowia uważa się edukację zdrowotną, rozumianą jako proces oparty na naukowych zasadach, stwarzający sposobność planowego uczenia się i zmierzający do umożliwienia jednostkom podejmowania świadomych decyzji dotyczących zdrowia i postępowanie zgodnie z nimi. Edukacja, odpowiadając na wyzwania związane z promocją zdrowia, powinna w celu zwiększenia skuteczności podejmowanych działań stosować innowacyjne rozwiązania i technologie edukacyjne, jak również wielosektorowe i wielodyscyplinarne podejście, formułować strategie związane z różnymi poziomami społecznego oddziaływania (od rządowego poprzez wszystkie poziomy polityki samorządowej aż po poziom indywidualny)¹⁵.

Profilaktyka chorób stanowi wraz z edukacją zdrowotną i polityką zdrowotną istotę promocji zdrowia i dostarcza narzędzi do zapobiegania chorobom cywilizacyjnym. Ponieważ są to schorzenia przewlekłe, prewencja nie ogranicza się do zwalczania czynników je wywołujących. Zapobieganie chorobom w tym przypadku będzie możliwe na każdym etapie naturalnej historii choroby i będzie polegać na: minimalizowaniu wpływu czynników ryzyka chorób (profilaktyka I-rzędowa), wczesnym wykrywaniu choroby przy użyciu testów przesiewowych (profilaktyka II-rzędowa) i zapobieganiu nawrotom lub następstwom choroby – powikłaniom i inwalidztwu (profilaktyka III-rzędowa), na każdym stopniu oferując szerokie spektrum narzędzi i użytecznych metod prewencji. Z kolei podział względem stopnia ryzyka zakłada profilaktykę selektywną (skierowaną do grupy zwiększonego ryzyka), wskazującą (kierowaną do grupy, u której rozwinęły się już symptomy zaburzeń) i uniwersalną (skierowaną do całej populacji). Ta klasyfikacja jest przydatna w trakcie planowania programów zdrowotnych i innych działań uwzględniających charakterystykę grupy docelowej. Realizacja poszczególnych rodzajów profilaktyki nie jest oczywiście możliwa bez instytucjonalnych, zaplanowanych i koordynowanych przez odpowiednie instytucje działań.

Na poziomie samorządów profilaktyka chorób realizowana jest we współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia i właściwymi ministrami (lub niezależnie od nich), w ramach tzw. programów polityki zdrowotnej (PPZ). Opracowywanie, wdrażanie, realizacja i finansowanie świadczeń medycznych w ramach założeń programów zdrowotnych wynika

---

¹⁵ J. Woźniak-Holecka, T. Holecki, Promocja zdrowia w kompetencjach samorządu województwa, w: Ryszard Walkowiak, Roman Lewandowski (red.) Zarządzanie w ochronie zdrowia. Finanse i zasoby ludzkie, Wydawnictwo Olsztyńskiej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania im. Prof. Kotarbińskiego, Olsztyn 2011.

z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹⁶. Programy zdrowotne są definiowane jako „zespół zaplanowanych i zamierzonych działań z zakresu opieki zdrowotnej, ocenianych jako skuteczne, bezpieczne i uzasadnione, umożliwiających w przyjętych ramach czasowych osiągnięcie założonych celów, polegających na wykrywaniu i realizowaniu określonych potrzeb zdrowotnych oraz poprawy stanu zdrowia określonej grupy świadczeniobiorców”. Programy te dotyczą przede wszystkim aktualnych zjawisk epidemiologicznych lub innych istotnych problemów zdrowotnych.

Z konstytucyjnej odpowiedzialności państwa za zdrowie swoich obywateli wynika także obowiązek planowania i realizowania społecznej polityki zdrowotnej. Najważniejszą strategią służącą poprawie stanu zdrowia populacji Polski, z punktu widzenia promocji zdrowia, jest Narodowy Program Zdrowia¹⁷, do którego realizacji zaangażowanych jest wiele różnych podmiotów, od poziomu centralnego do lokalnego, w tym przede wszystkim samorząd terytorialny poszczególnych szczebli. Drugim istotnym programem jest Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022¹⁸, wychodzący naprzeciw narastającym problemom psychicznym, z jakimi w ostatnich latach boryka się coraz więcej osób w Polsce. Strategie te, wzajemnie się uzupełniając, mogą w perspektywie wieloletniej przyczynić się do trwałej poprawy stanu zdrowia populacji Polski.

W trosce o zdrowie i jakość życia mieszkańców powiatu piaseczyńskiego władze powiatu od wielu lat realizują działania w zakresie szeroko pojmowanego zdrowia publicznego. Wśród działań tych wskazać należy m.in. realizowany w roku 2019 program polityki zdrowotnej pn. „Jaskra - złodziej wzroku”. Działania edukacyjne w ramach programu zostały skierowane do wszystkich mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku powyżej 18 r.ż. Z kolei w badaniach przesiewowych w programie udział wzięło 372 mieszkańców powiatu w wieku 45+, którzy nie mieli zdiagnozowanej jaskry i w ciągu ostatnich 24 miesięcy nie wykonywali badań diagnostycznych w kierunku wykrycia tego schorzenia finansowanych ze środków NFZ. Dzięki udziałowi w programie jaskra została zdiagnozowana u 43 mieszkańców powiatu. Innym przykładem działań z zakresu zdrowia publicznego, podejmowanych przez powiat piaseczyński, jest zorganizowany w roku 2020 wraz z Fundacją Małgorzaty Braunek „Bądź” bezpłatny cykl wykładów edukacyjnych online – 9 webinarów prowadzonych na żywo podczas wirtualnych spotkań z mieszkańcami

---

¹⁶ Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych [tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1285 z późn. zm.].

¹⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 [Dz.U. 2021 poz. 642].

¹⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 [Dz.U. 2017 poz. 458].

powiatu pt. „Zdrowie. To zależy od Ciebie”. W wykładach poruszających tematykę szeroko pojętej profilaktyki chorób udział wzięło 430 mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Na terenie powiatu realizowano również działania z zakresu promocji zdrowia psychicznego. Wśród przykładów tych działań wymienić należy Akademię Czujnego Rodzica, będącą cyklem spotkań o charakterze wykładów psychoedukacyjnych dla rodziców, pedagogów i psychologów. W ramach tej inicjatywy przeprowadzono 5 wykładów w roku 2020 („Trudne życie nastolatka – Jak chronić swoje dziecko przed destruktywnymi zachowaniami?”, „Emocje w epidemii - Jak nie stracić cierpliwości do najbliższych?”, „Dziecko w szkole w epidemii”, „Dieta w terapii ASD”) oraz 9 wykładów w roku 2021 (m.in. wykład pt. „Oswoić dziecięce lęki”). Z wykładów skorzystało ponad 600 rodziców i specjalistów z powiatu piaseczyńskiego, którzy chcieli podnieść swoje kompetencje rodzicielskie lub pogłębić wiedzę z zakresu psychoedukacji. Akademia Czujnego Rodzica będzie kontynuowana w roku 2022. Liczne działania w obszarze pomocy w problemach zdrowia psychicznego podejmuje także, działające od stycznia 2021 r., Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży w Powiecie Piaseczyńskim, służące pomocą dzieciom z terenu powiatu piaseczyńskiego, które znalazły się w kryzysie życiowym. Centrum od początku swojej działalności przyjęło 464 dzieci i młodzieży z powiatu piaseczyńskiego, a także wykonało 1902 interwencje telefoniczne i 19 razy udzieliło wsparcia instytucjonalnego (m.in. szkołom, sądom, czy prokuraturze). Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego funkcjonuje w ramach projektu „Deinstytucjonalizacja szansą na dobrą zmianę – projekt zintegrowany. Powiat Piaseczyński”, którego Liderem jest Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Opracowana Strategia polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 ma charakter wielosektorowy, obejmując realizację przedsięwzięć, nie tylko z obszaru placówek ochrony zdrowia, ale także organizacji edukacyjnych, społecznych i innych. Zaplanowane priorytety dla polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego obejmują liczne zadania zdrowia publicznego, w tym te z zakresu opisywanej na wstępie promocji zdrowia i jej głównych narzędzi (edukacji zdrowotnej, profilaktyki i polityki zdrowotnej). Niniejsza strategia stanowi kontynuację poprzednio podejmowanych zadań i przyczyni się niewątpliwie do pozytywnych zmian mających na celu poprawę stanu zdrowia mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA DOKUMENTU

Strategię polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 opracowano na podstawie:

- 1) art. 68 ust. 2-3 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej [Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483 z późn. zm.], zgodnie z którym „2. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa” oraz „3. Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku”;
- 2) art. 4 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym [tekst jedn.: Dz.U. 2020 poz. 920] zgodnie z którymi „1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie: 2) promocji i ochrony zdrowia; 5) wspierania osób z niepełnosprawnością”;
- 3) art. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych [tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 1398] zgodnie z którym „Zadania władz publicznych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej obejmują w szczególności: 1) tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia; 2) analizę i ocenę potrzeb zdrowotnych oraz czynników powodujących ich zmiany; 3) promocję zdrowia i profilaktykę, mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu; 4) finansowanie w trybie i na zasadach określonych ustawą świadczeń opieki zdrowotnej”;
- 4) art. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych [tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 1398], zgodnie z którym „Do zadań własnych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez powiat należy w szczególności: 1) opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców powiatu – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami; 3) inicjowanie, wspomaganie i monitorowanie działań lokalnej wspólnoty samorządowej w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej prowadzonych na terenie powiatu;

- 4) *pobudzanie działań na rzecz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz ochrony zdrowia; 5) podejmowanie innych działań wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych”;*
- 5) art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym [Dz.U. 2021 poz. 183], zgodnie z którym *„Zadania z zakresu zdrowia publicznego realizując, współdziałając ze sobą, organy administracji rządowej, państwowe jednostki organizacyjne, w tym agencje wykonawcze, a także jednostki samorządu terytorialnego, realizujące zadania własne polegające na promocji lub ochronie zdrowia”;*
- 6) art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym [Dz.U. 2021 poz. 183], zgodnie z którym *„Zadania z zakresu zdrowia publicznego obejmują: 1) monitorowanie i ocenę stanu zdrowia społeczeństwa, zagrożeń zdrowia oraz jakości życia związanej ze zdrowiem społeczeństwa; 2) edukację zdrowotną dostosowaną do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych; 3) promocję zdrowia; 4) profilaktykę chorób; 5) działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji; 6) analizę adekwatności i efektywności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej w odniesieniu do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa”; 9) ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.*
- 7) pkt. II załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 [Dz.U. 2021 poz. 642], zgodnie z którym *jednostki samorządu terytorialnego są realizatorem wybranych zadań służących realizacji celów operacyjnych NPZ.*

Diagnoza stanu zdrowia oraz ocena stanu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego, będąca integralną częścią Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027, stanowi rozpoznanie potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców powiatu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 oraz 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹⁹. Ponadto dokument ten wpisuje się w cel strategiczny Narodowego

---

¹⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych... op. cit.

Programu Zdrowia na lata 2021-2025²⁰ pn. „Zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu”.

Strategia stanowić będzie punkt wyjścia do opracowywania programów polityki zdrowotnej, o których mowa w art. 48-48d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych²¹. Diagnozę stanu zdrowia mieszkańców wykonano zgodnie z rekomendacją Najwyższej Izby Kontroli, w ocenie której *„Punktem wyjścia do opracowywania i skutecznego wdrażania programów polityki zdrowotnej powinny być lokalne/regionalne strategie zdrowotne, uwzględniające m.in. dane z zakresu demografii, epidemiologii oraz informacje o zasobach systemu ochrony zdrowia wraz z analizą uwarunkowań społecznych”*²².

Ponadto Strategia polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 wpisuje się w założenia następujących dokumentów strategicznych:

- 1) Światowa Deklaracja Zdrowia „Zdrowie dla wszystkich w XXI wieku”²³;
- 2) „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027” (projekt)²⁴;
- 3) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych²⁵;
- 4) Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego²⁶;
- 5) Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023²⁷;
- 6) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027²⁸;
- 7) Mazowiecki Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2023²⁹.

---

²⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r.... op. cit.

²¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych... op. cit.

²² Informacja o wynikach kontroli „Realizacja programów polityki zdrowotnej przez jednostki samorządu terytorialnego”, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 19.08.2016, s. 8, 41 [10/2016/P/15/063/KZD].

²³ HEALTH21: the health for all policy framework for the WHO European Region [euro.who.int; dostęp: 14.10.2021r.].

²⁴ Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia polityki publicznej pt. „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027” [archiwum.bip.kprm.gov.pl; dostęp: 14.10.2021r.].

²⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych [Dz.U. 2018 poz. 469].

²⁶ Priorytety Dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego [https://bip.mazowieckie.pl].

²⁷ Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013 – 2023, Załącznik do Uchwały Nr XXVII/6/13 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 27 czerwca 2013 roku [bip.piaseczno.pl/; dostęp: 10.11.2021r.].

²⁸ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027 [bip.piaseczno.pl/; dostęp: 10.11.2021r.].

²⁹ Mazowiecki Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2023 [zdrowemazowsze.mazovia.pl/; dostęp: 10.11.2021r.].

3. METODOLOGIA BADAŃ I OPRACOWANIA STRATEGII

3.1. Cel główny i cele szczegółowe

Zasadniczym celem opracowania Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 jest określenie kierunków i obszarów działań służących poprawie stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu.

Wśród celów szczegółowych znajdują się:

- 1) Analiza struktury demograficznej powiatu piaseczyńskiego;
- 2) Ocena dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na terenie powiatu piaseczyńskiego z ograniczeniem do liczby podmiotów leczniczych działających na rynku publicznym;
- 3) Określenie potrzeb zdrowotnych oraz oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego mieszkańców powiatu piaseczyńskiego;
- 4) Wskazanie priorytetowych kierunków działań Powiatu Piaseczyńskiego w obszarze polityki zdrowotnej, w tym szczególnie w odniesieniu do realizacji samorządowych programów polityki zdrowotnej oraz innych zadań z zakresu zdrowia publicznego.

3.2. Okres realizacji i materiał badawczy

Prace nad opracowaniem Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 prowadzono w okresie 15.09.2021-15.12.2021r.

W ramach pracy dokonano przeglądu i analizy obowiązujących aktów prawnych dotyczących zadań samorządów powiatowych w obszarze polityki zdrowotnej w Polsce oraz pozyskano materiał badawczy, który stanowiły:

- 1) Dane statystyczne pochodzące z następujących ogólnodostępnych baz danych:
  - Bank Danych Lokalnych (BDL; bdl.stat.gov.pl),
  - Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą (RPWDL; rpwdl.csioz.gov.pl),
  - Informator NFZ o Zawartych Umowach (INFZ; aplikacje.nfz.gov.pl/umowy),
  - Zintegrowany Informator Pacjenta (ZIP; zip.nfz.gov.pl);
- 2) Dane statystyczne publikowane w postaci raportów przez Główny Urząd Statystyczny (GUS; <http://stat.gov.pl>);

- 3) Dane statystyczne pozyskane na wniosek o udostępnienie informacji publicznej z Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 4) Dane statystyczne pozyskane na wniosek o udostępnienie informacji publicznej z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 5) Dane pochodzące z autorskiego kwestionariusza ankiety skierowanego do mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

3.3. Metody badawcze

Metodologię badania oparto na analizie porównawczo-opisowej. Część teoretyczna poprzedzona została pogłębionymi studiami literatury przedmiotu, studiami prawa krajowego, analizą dokumentów strategicznych oraz informacji udostępnianych przez wyspecjalizowane instytucje publiczne.

W części empirycznej przeprowadzono badanie kwestionariuszowe nakierowane na ocenę stanu zdrowia, rozpoznanie potrzeb zdrowotnych oraz oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. Opracowano dwa niezależne kwestionariusze (załącznik 13 i 14). Pierwszy z kwestionariuszy, odnoszący się do dzieci i młodzieży zamieszkujących powiat piaseczyński, skierowano do rodziców. Drugi z kwestionariuszy, odnoszący się do osób dorosłych, skierowano do mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 18 lat i więcej.

Badanie przeprowadzono metodą ankiety internetowej CAWI (Computer Assisted Web Interviews). Kwestionariusze zostały przygotowane w Formularzach Google, a odpowiedzi gromadzone były automatycznie w Arkuszach Google. Do dystrybucji ankiet wykorzystano kontakt z potencjalnymi odbiorcami w formie:

- mailingu – linki do kwestionariuszy, wraz z prośbą o dalsze udostępnianie wiadomości, zostały wysłane drogą elektroniczną do wszystkich przedszkoli oraz szkół na terenie powiatu, a także licznych instytucji sektora finansów publicznych (urzędy i ich jednostki organizacyjne), wybranych podmiotów leczniczych oraz największych przedsiębiorców działających na terenie powiatu;
- publikacji w mediach społecznościowych – post z linkiem do kwestionariusza ankiety opublikowano na profilu Facebook należącym do Wykonawcy, gdzie korzystano z usług promowania posta wśród wybranych grup docelowych (dorośli mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego).

3.4. Wykorzystane oprogramowanie

Strategia polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 opracowano przy użyciu programów Microsoft Word oraz Microsoft Excel pakietu Microsoft Office.

3.5. Opracowanie celów strategicznych i operacyjnych dla regionalnej polityki działań zdrowotnych powiatu piaseczyńskiego

Priorytety dla regionalnej polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego opracowano na podstawie wniosków płynących z analizy pozyskanych danych, a także z uwzględnieniem określonych rozporządzeniem Ministra Zdrowia priorytetów zdrowotnych [Dz.U. 2018 poz. 469], celów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 [Dz.U. 2021 poz. 642] oraz Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego³⁰;

Aktualne ogólnokrajowe priorytety zdrowotne są następujące³¹:

- 1) zmniejszenie zapadalności i przedwczesnej umieralności z powodu: chorób układu sercowo-naczyniowego, w tym zawałów serca, niewydolności serca i udarów mózgu, nowotworów złośliwych, przewlekłych chorób układu oddechowego oraz cukrzycy;
- 2) rehabilitacja;
- 3) przeciwdziałanie występowaniu otyłości;
- 4) ograniczanie następstw zdrowotnych spowodowanych stosowaniem substancji psychoaktywnych lub uzależnieniem od tych substancji;
- 5) zapobieganie, leczenie i rehabilitacja zaburzeń psychicznych;
- 6) zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, w tym przeciwdziałanie skutkom nieprawidłowej antybiotykoterapii;
- 7) tworzenie warunków sprzyjających utrzymaniu i poprawie zdrowia w środowisku nauki, pracy i zamieszkania;
- 8) poprawa jakości skuteczności opieki okołoporodowej oraz opieki zdrowotnej nad matką, noworodkiem i dzieckiem do lat 3;
- 9) poprawa jakości leczenia bólu oraz monitorowania skuteczności tego leczenia;
- 10) zwiększenie koordynacji opieki nad pacjentami starszymi i niepełnosprawnymi.

---

³⁰ Priorytety Dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego... op. cit.

³¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych... op. cit.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Cele operacyjne obejmują³²:

- 1) profilaktykę nadwagi i otyłości,
- 2) profilaktykę uzależnień,
- 3) promocję zdrowia psychicznego,
- 4) zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne,
- 5) wyzwania demograficzne.

Wśród Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego znajdują się³³:

- 1) Zapewnienie kompleksowej opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową na wszystkich etapach postępowania diagnostyczno-terapeutycznego,
- 2) Zapewnienie kompleksowej opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- 3) Zwiększenie dostępności do oddziałów wewnętrznych, wzmocnienie opieki długoterminowej i rozwój opieki środowiskowej,
- 4) Zapewnienie kompleksowej opieki rehabilitacyjnej,
- 5) Przekierowanie świadczeń zdrowotnych z lecznictwa szpitalnego do ambulatoryjnej opieki zdrowotnej,
- 6) Zwiększenie dostępności do oddziałów neurologicznych, w tym udarowych, wzmocnienie opieki rehabilitacyjnej,
- 7) Modernizacja obiektów poprzez bieżącą wymianę wyeksploatowanej aparatury, a także inwestycje w zakresie nowych rozwiązań technologicznych wykorzystywanych w realizacji świadczeń finansowanych ze środków publicznych,
- 8) Długofalowa profilaktyka poprzez wdrożenie programów polityki zdrowotnej oraz programów zdrowotnych.

---

³² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu... op. cit.

³³ Priorytety Dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego... op. cit.

4. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Powiat piaseczyński według GUS w roku 2020 zamieszkiwało 190 606 osób, z czego 47,9% stanowili mężczyźni (91 355 osób), a 52,1% kobiety (99 251 osób). W roku 2010 mieszkańców było 163 059 – w analizowanym okresie (2010-2020) odnotowano przyrost liczby mieszkańców na poziomie ok. 17%. Powiat piaseczyński obejmuje sześć gmin, w tym cztery gminy miejsko-wiejskie (Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Tarczyn) oraz dwie gminy wiejskie (Lesznowola, Prażmów).

Struktura płci ludności w powiecie piaseczyńskim jest zbliżona do struktur obserwowanych w województwie mazowieckim oraz w kraju. Za trend pozytywny uznać należy wyższy w porównaniu do całego województwa i kraju udział procentowy ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności. Odsetek mieszkańców powiatu w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności jest o 3,3 p.p. wyższy od tego obserwowanego w województwie oraz o 4,5 p.p. wyższy od wartości ogólnokrajowej. Z kolei odsetek mieszkańców powiatu w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności jest o 3,6 p.p. niższy od odnotowanego w województwie mazowieckim, ale też o prawie 4 p.p. niższy od odsetka dla kraju. Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w powiecie piaseczyńskim wynosi 69,8 – wskaźnik ten jest niższy o 0,9 p.p. niż w województwie mazowieckim, ale też wyższy o 1,8 p.p. od wartości dla kraju. Wskaźnik obciążenia demograficznego w powiecie piaseczyńskim w ciągu ostatnich 10 lat zwiększył się z 56,3 do 69,8, na co wpływ miał przede wszystkim wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o ok. 50%. Szczegółowe dane demograficzne dla powiatu piaseczyńskiego na tle województwa mazowieckiego i kraju przedstawiono za pomocą tabel I-II oraz ryciny 1.

Tab. I. Ludność powiatu piaseczyńskiego na tle woj. mazowieckiego i kraju – dane ogólne.

Wyszczególnienie		powiat piaseczyński		województwo mazowieckie	Polska
		2010	2020	2020	2020
Ludność ogółem		163 059	190 606	5 425 028	38 265 013
Mężczyźni	liczba	78 010	91 355	2 595 672	18 502 241
	%	47,8	47,9	47,8	48,4
Kobiety	liczba	85 049	99 251	2 829 356	19 762 772
	%	52,2	52,1	52,2	51,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

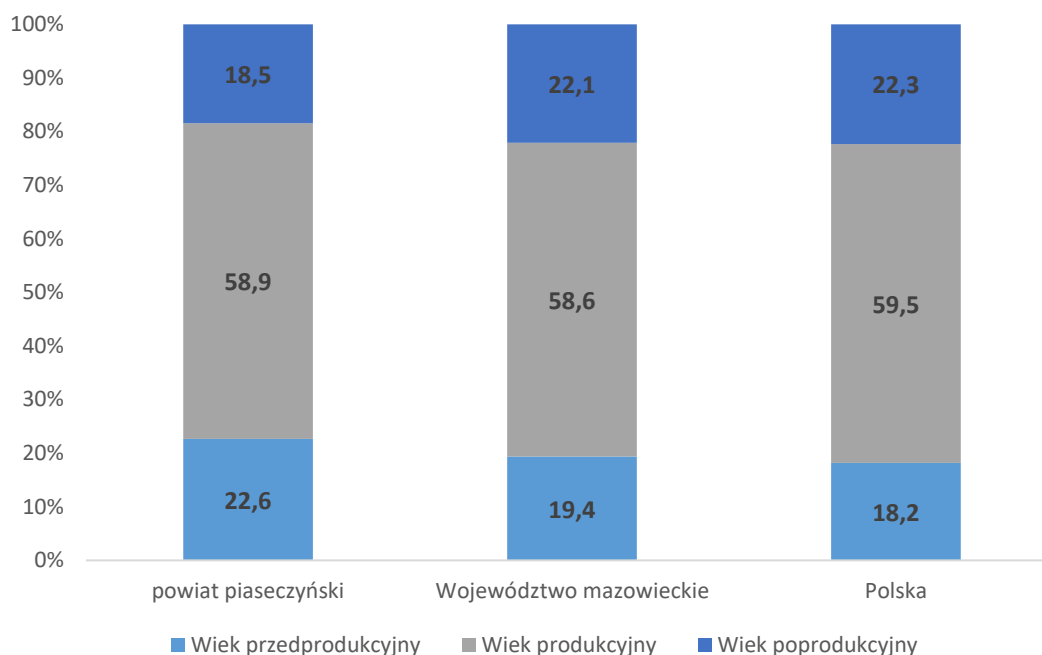
Tab. II. Ludność powiatu piaseczyńskiego wg ekonomicznych grup wieku i płci na tle woj. mazowieckiego i kraju.

Wyszczególnienie		powiat piaseczyński		województwo mazowieckie	Polska
		2010	2020	2020	2020
Ludność ogółem		163 059	190 606	5 425 028	38 265 013
Wiek przedprodukcyjny ogółem	liczba	35 306	43 163	1 050 305	6 953 639
	%	21,7	22,6	19,4	18,2
Wiek przedprodukcyjny mężczyźni	liczba	17 909	22 091	539 219	3 569 348
	%	50,7	51,2	51,3	51,3
Wiek przedprodukcyjny kobiety	liczba	17 397	21 072	511 086	3 384 291
	%	49,3	48,8	48,7	48,7
Wiek produkcyjny ogółem*	liczba	104 292	112 254	3 177 362	22 771 440
	%	64,0	58,9	58,6	59,5
Wiek produkcyjny mężczyźni	liczba	52 941	57 221	1 660 614	12 087 733
	%	50,8	51,0	52,3	53,1
Wiek produkcyjny kobiety	liczba	51 351	55 033	1 516 748	10 683 707
	%	49,2	49,0	47,7	46,9
Wiek poprodukcyjny ogółem	liczba	23 461	35 189	1 197 361	8 539 934
	%	14,4	18,5	22,1	22,3
Wiek poprodukcyjny mężczyźni	liczba	7 160	12 043	395 839	2 845 160
	%	30,5	34,2	33,1	33,3
Wiek poprodukcyjny kobiety	liczba	16 301	23 146	801 522	5 694 774
	%	69,5	65,8	66,9	66,7
Wskaźnik obciążenia demograficznego**		56,3	69,8	70,7	68,0

* 18-64 lata mężczyźni, 18-59 lat kobiety

** ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ryc. 1. Ludność powiatu piaseczyńskiego wg grup wieku na tle woj. mazowieckiego i kraju w roku 2020 (%).

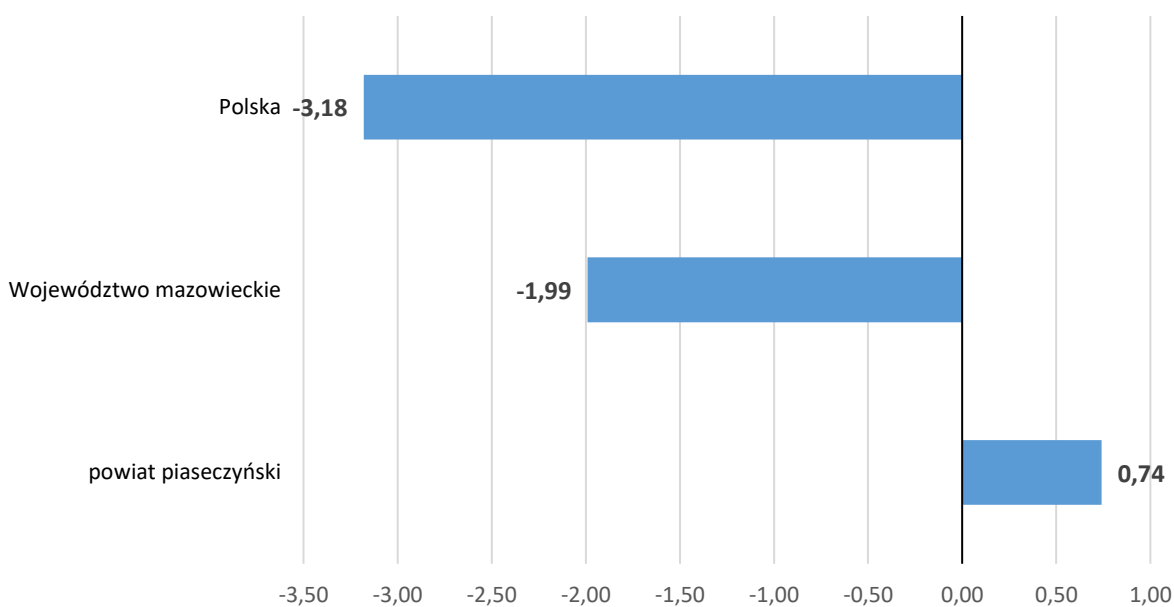
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W powiecie piaseczyńskim według GUS, w roku 2020 odnotowano 2 148 żywych urodzeń oraz 2 008 zgonów. Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł 0,74, co stanowi pozytywną obserwację, ponieważ w przypadku województwa mazowieckiego osiągnął on wartość -1,99, a wartość dla kraju to -3,18. Niepokojąca jest jednak tendencja spadkowa w zakresie przyrostu naturalnego w powiecie w latach 2016-2020, jednakże w ostatnim analizowanym roku (2020) za fakt ten odpowiada przede wszystkim sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19. Szczegółowe dane dotyczące ruchu naturalnego ludności w powiecie piaseczyńskim na tle województwa mazowieckiego i kraju ukazano w tabeli III oraz na rycinie 2.

Tab. III. Ruch naturalny ludności w powiecie piaseczyńskim na tle województwa mazowieckiego i kraju.

Wyszczególnienie		powiat piaseczyński					województwo mazowieckie	Polska
		2016	2017	2018	2019	2020	2020	2020
Ludność ogółem		179 496	182 076	184 951	188 281	190 606	5 425 028	38 265 013
Urodzenia żywe	ogółem	2348	2313	2188	2195	2148	56 719	355 309
	na 1000 ludności	13,16	12,80	11,92	11,77	11,33	10,45	9,26
Zgony	ogółem	1456	1571	1679	1671	2008	67 514	477 355
	na 1000 ludności	8,16	8,69	9,15	8,96	10,60	12,44	12,45
Przyrost naturalny	ogółem	892	742	509	524	140	-10 795	-122 046
	na 1000 ludności	5,00	4,11	2,77	2,81	0,74	-1,99	-3,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ryc. 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie piaseczyńskim na tle woj. mazowieckiego i kraju w roku 2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich danych GUS w roku 2020 w Polsce przeciętna długość życia mężczyzn wynosiła 72,6 lat, w przypadku kobiet – była o 8,1 roku dłuższa i wynosiła 80,7 lat. W województwie mazowieckim było to odpowiednio dla mężczyzn 72,8 lat oraz dla kobiet 80,9 lat (dla obu płci o 0,2 roku dłużej niż w przypadku kraju). W podregionie warszawskim zachodnim, do którego przynależy powiat piaseczyński, były to następujące wartości: 73,3 lat w przypadku mężczyzn (o 0,7 lat dłużej w porównaniu do wartości dla Polski) oraz 80,7 lat w przypadku kobiet (wartość analogiczna jak w przypadku kraju). Analiza trendów w latach 2018-2020 pokazuje, że przeciętne dalsze trwanie życia w momencie narodzin na wszystkich analizowanych obszarach zwiększyło się w przypadku obu płci w okresie 2018-2019 oraz uległo skróceniu w roku 2020, na co wpływ niewątpliwie miała sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli IV.

Tab. IV. Przeciętne dalsze trwanie życia (w latach) w momencie narodzin w podregionie warszawskim zachodnim na tle woj. mazowieckiego i kraju w latach 2018-2020.

Wyszczególnienie	płeć					
	mężczyźni			kobiety		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Polska	73,8	74,1	72,6	81,7	81,8	80,7
województwo mazowieckie	74,0	74,3	72,8	82,0	82,1	80,9
podregion warszawski zachodni	74,5	74,4	73,3	81,3	81,8	80,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wnioski

1. Powiat piaseczyński według GUS w roku 2020 zamieszkiwało 190 606 osób, z czego 47,9% stanowili mężczyźni (91 355 osób), a 52,1% kobiety (99 251 osób).
2. W latach 2010-2020 odnotowano przyrost liczby mieszkańców na poziomie ok. 17%.
3. Wskaźnik obciążenia demograficznego w powiecie piaseczyńskim w roku 2020 osiągnął wartość znacznie wyższą niż w kraju, ale niższą w porównaniu do wskaźnika w województwie mazowieckim.
4. W powiecie piaseczyńskim według GUS, w roku 2020 odnotowano 2 148 żywych urodzeń oraz 2 008 zgonów. Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł 0,74, co stanowi pozytywną obserwację, ponieważ w przypadku województwa mazowieckiego osiągnął on wartość -1,99, a wartość dla kraju to -3,18.
5. Niepokojąca jest jednak tendencja spadkowa w zakresie przyrostu naturalnego w powiecie w latach 2016-2020, jednakże w ostatnim analizowanym roku (2020) za fakt ten odpowiada przede wszystkim sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19.
6. Przeciętne dalsze trwanie życia mężczyzn w podregionie warszawskim zachodnim, do którego przynależy powiat piaseczyński, jest dłuższe w porównaniu do kraju i województwa mazowieckiego. W przypadku kobiet – jest ono takie samo jak w Polsce i jednocześnie krótsze niż w województwie.

5. ZASOBY OCHRONY ZDROWIA

5.1. Podstawowa opieka zdrowotna

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) udzielane są świadczenia zdrowotne profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej, chorób wewnętrznych i pediatrii³⁴. Usługi te realizowane są w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przez lekarza POZ, pielęgniarkę POZ, położną POZ oraz higienistkę/pielęgniarkę szkolną w środowisku nauczania i wychowania. Ponadto w ramach POZ udzielane się świadczenia transportu sanitarnego³⁵. W powiecie piaseczyńskim świadczenia lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej udzielane są przez 21 podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 34 lokalizacjach na terenie 6 gmin powiatu. Świadczenia położnej podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są przez 21 podmiotów w 28 lokalizacjach. Transport sanitarny na terenie powiatu zapewnia 6 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Wykaz i dane adresowe ww. podmiotów przedstawiono w tabeli V.

Tab. V. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Miejsce udzielania świadczeń	Zakres świadczeń
Gmina Piaseczno			
1	"Centrum Medyczne Puławska" sp. z o.o.	ul. Puławska 49 05-500 Piaseczno	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
			Transport sanitarny
2	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Czajewicza 5/7 05-500 Piaseczno	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
3	Przychodnia Lekarska sp. z o.o.	ul. Puławska 34 05-500 Piaseczno	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
4	NZOZ Szpital Św. Anny w Piasecznie	ul. Mickiewicza 39 05-500 Piaseczno	Świadczenia położnej POZ
		ul. Szkolna 1 05-500 Piaseczno	Świadczenia położnej POZ
5	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego	ul. Fabryczna 1/9,10,14 05-500 Piaseczno	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ

³⁴ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 lipca 2020 r.... op. cit.

³⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej [Dz.U. 2016 nr 0 poz. 86].

	w Piasecznie	ul. Skrzetuskiego 17 05-502 Piaseczno	Transport sanitarny		
			Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
		ul. Złotej Jesieni 1/27 05-540 Zalesie Górne	Świadczenia położnej POZ		
			Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
		ul. Górna 20 05-503 Głusków	Świadczenia położnej POZ		
			Świadczenia lekarza POZ		
		ul. Runowska 31 05-504 Złotokłos	Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia lekarza POZ		
		6	Centrum Medyczne Damiana Holding sp. z o.o.	ul. Puławska 42b 05-500 Piaseczno	Świadczenia lekarza POZ
					Świadczenia pielęgniarki POZ
Świadczenia położnej POZ					
ul. Pawia 7/203-204 05-500 Piaseczno	Świadczenia lekarza POZ				
	Świadczenia pielęgniarki POZ				
	Świadczenia położnej POZ				
ul. Ogrodowa 20C 05-500 Józefosław	Świadczenia lekarza POZ				
	Świadczenia pielęgniarki POZ				
	Świadczenia położnej POZ				
7	ZDROWIE TO MY s.c.	ul. Uroczą 14 05-500 Józefosław	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
8	MAL MED. sp. z o.o.	ul. Julianowska 88J/2 05-500 Julianów	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
Gmina Prażmów					
9	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Słowicza 1a 05-540 Ustanów	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
10	SPZOZ w Prażmowie	ul. Główna 10 05-540 Uwielin	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
		ul. Bogusława Ostapowicza 4 05-505 Prażmów	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
Gmina Konstancin-Jeziorna					
11	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Kazimierza Pułaskiego 20b 05-510 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
12	SOLUM GROUP sp. z o.o.	ul. Warszawska 22 05-510 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
13	GRAPA MEDICA sp. z o.o.	Al. Wojska Polskiego 4 05-520 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		
14	MEDIVITA- KONSTANCIN sp. z o.o.	ul. Mirkowska 56 05-520 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ		
			Świadczenia pielęgniarki POZ		
			Świadczenia położnej POZ		

15	Przychodnia Bielawska	ul. Świetlicowa 7/9 05-520 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
16	SPZOZ w Konstancinie-Jeziornie	ul. Warecka 15 A 05-510 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
			Transport sanitarny
		ul. Poczтова 6 05-520 Konstancin- Jeziorna	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
		ul. Wilanowska 217 05-507 Słomczyn	Świadczenia położnej POZ
			Świadczenia lekarza POZ
Opacz 8 05-520 Opacz	Świadczenia pielęgniarki POZ		
	Świadczenia lekarza POZ		
17	Prywatna Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Medycznego "TRANS MEDIQ"	ul. Mostowa 5 05-510 Konstancin- Jeziorna	Transport sanitarny
Gmina Góra Kalwaria			
18	FAM MEDICA	ul. Ks. Sajny 1a 05-530 Góra Kalwaria	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
19	Rafał Zwęgliński R.Z.TRANS	ul. Ks. Sajny 1a 05-530 Góra Kalwaria	Transport sanitarny
20	SPZOZ w Górze Kalwarii	ul. Por Jana Białka 4 05-530 Góra Kalwaria	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
			Transport sanitarny
		ul. Puławska 2A 05-532 Baniocha	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
Sobików 14 05-530 Sobików	Świadczenia lekarza POZ		
	Świadczenia pielęgniarki POZ		
Gmina Lesznowola			
21	LUX MED. sp. z o.o.	ul. Nowa 4a 05-500 Stara Iwiczna	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
22	SŁONECZNY PARK sp. z o.o.	ul. Graniczna 33C 05-500 Nowa Iwiczna	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ
23	NZOZ Salus	ul. Słoneczna 273 05-506 Magdalenka	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
		ul. Górskiego 4 05-552 Mroków	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia położnej POZ
Gmina Tarczyn			
24	SPZOZ w Tarczynie	ul. Warszawska 42 05-555 Tarczyn	Świadczenia lekarza POZ
			Świadczenia pielęgniarki POZ
			Świadczenia położnej POZ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.2. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy. Dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego świadczenia te realizowane są przez Szpital św. Anny w Piasecznie (ul. Mickiewicza 39) oraz Mazowieckie Centrum Rehabilitacji Stocer w Konstancinie-Jeziornie (ul. Długa 40/42).

5.3. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna

Świadczenia ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) obejmują porady specjalistyczne, badania diagnostyczne, procedury zabiegowe ambulatoryjne, świadczenia w chemioterapii oraz świadczenia wykonywane w celu realizacji programów lekowych³⁶. Świadczenia specjalistyczne finansowane przez NFZ obejmują ocenę stanu zdrowia lub przebiegu leczenia, w oparciu o badanie podmiotowe i przedmiotowe oraz posiadane lub przedstawione wyniki badań dodatkowych, a także uwzględniające, w uzasadnionych medycznie przypadkach, realizację procedur medycznych (diagnostycznych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych), pozyskiwanie w drodze skierowania uzupełniających wyników badań dodatkowych, wydanie orzeczeń i zaświadczeń lekarskich lub wydanie karty diagnostyki i leczenia onkologicznego³⁷. Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego mają na własnym terenie dostęp do porad lekarskich finansowanych przez NFZ w zakresie 23 spośród 48 analizowanych zakresów świadczeń AOS. Świadczeń tych udziela na terenie powiatu 14 świadczeniodawców. Strukturę organizacyjną tych podmiotów przedstawiono za pomocą tabeli VI.

Tab. VI. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Adres	Komórka organizacyjna
1	Centrum Kompleksowej Rehabilitacji sp. z o.o.	ul. Gąsiorowskiego 12/14 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia ortopedyczna
			Poradnia neurologiczna
2	Centrum Medyczne Damiana Holding sp.	ul. Puławska 42b 05-500 Piaseczno	Poradnia otolaryngologiczna
			Poradnia okulistyczna

³⁶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej [Dz.U. 2016 nr 0 poz. 357].

³⁷ Zarządzenie Nr 62/2016/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: ambulatoryjna opieka specjalistyczna.

	Z O.O.		Poradnia ginekologiczno-położnicza
3	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Czajewicza 5/7 05-500 Piaseczno	Poradnia ginekologiczno-położnicza
			Poradnia kardiologiczna
			Poradnia okulistyczna
			Poradnia reumatologiczna
			Poradnia chirurgii ogólnej
			Poradnia urologiczna
			Poradnia alergologiczna
			Poradnia neurologiczna
			Poradnia endokrynologiczna
			Poradnia chorób naczyń
			Poradnia onkologiczna
			Poradnia proktologiczna
		ul. Kazimierza Pułaskiego 20b 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia dermatologiczna
			Poradnia preluksacyjna
			Poradnia chirurgii onkologicznej
			Poradnia chirurgiczna dla dzieci
			Poradnia otolaryngologiczna dla dzieci
		Poradnia logopedyczna	
4	LUX MED. sp. o. o.	ul. Nowa 4a 05-500 Stara Iwiczna	Poradnia ginekologiczno-położnicza
5	Mazowieckie Centrum Rehabilitacji STOCER sp. z o.o.	ul. Wierzejewskiego 12 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej
6	MEDIVITA-KONSTANCIN sp. z o.o.	ul. Mirkowska 56 05-520 Konstancin-Jeziorna	Poradnia ginekologiczno-położnicza
			Poradnia okulistyczna
			Poradnia otolaryngologiczna
7	NZOZ SALUS	ul. Górskiego 4 05-552 Mroków	Poradnia chirurgii ogólnej
			Poradnia ginekologiczno-położnicza
8	NZOZ Szpital Św. Anny w Piasecznie	ul. Mickiewicza 39 05-500 Piaseczno	Poradnia alergologiczna
			Poradnia alergologiczna dla dzieci
			Poradnia diabetologiczna
			Poradnia kardiologiczna
			Poradnia dermatologiczna
			Poradnia neurologiczna
			Poradnia neurologiczna dla dzieci
			Poradnia pulmonologiczna
			Poradnia reumatologiczna
			Poradnia otolaryngologiczna
Poradnia urologiczna			
9	SPZOZ w Górze Kalwarii	ul. Por. Jana Białka 4 05-530 Góra Kalwaria	Poradnia ginekologiczno-położnicza
10	SPZOZ w Tarczynie	ul. Warszawska 42 05-555 Tarczyn	Poradnia otolaryngologiczna
			Poradnia alergologiczna
			Poradnia diabetologiczna
			Poradnia kardiologiczna
			Poradnia dermatologiczna
			Poradnia neurologiczna

			Poradnia reumatologiczna
			Poradnia urologiczna
			Poradnia chirurgii ogólnej
			Poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej
			Poradnia okulistyczna
			Poradnia preluksacyjna
		ul. Pocztowa 10/2 05-555 Tarczyn	Poradnia ginekologiczno-położnicza
11	SPZOOZ w Konstancinie-Jeziornie	ul. Warecka 15 A 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia ginekologiczno-położnicza
12	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego w Piasecznie	ul. Fabryczna 1/49 05-500 Piaseczno	Poradnia ginekologiczno-położnicza
		ul. Fabryczna 1/7 05-500 Piaseczno	Poradnia chirurgii ogólnej
13	Uzdrowisko Konstancin-Zdrój NZOZ	ul. Sue Ryder 1 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia kardiologiczna
14	ZDROWIE TO MY s.c.	ul. Uroczna 14 05-500 Józefosław	Poradnia medycyny sportowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

Na podstawie danych o liczbie umów podpisanych przez NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju AOS w województwie mazowieckim i ościennych dokonano oceny dostępności do poszczególnych zakresów świadczeń w ramach publicznej ochrony zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. W przypadku zakresów świadczeń AOS niedostępnych na terenie powiatu, w zdecydowanej większości przypadków mieszkańcy mogą skorzystać ze świadczeń w Warszawie. Szczegóły przedstawiono w tabeli VII.

Tab. VII. Dostęp do świadczeń ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Zakres ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych	Liczba lokalizacji podmiotów udzielających świadczeń w ramach umowy z NFZ w powiecie piaseczyńskim	Najbliżej zlokalizowany podmiot udzielający świadczeń
1	Alergologia	3	powiat piaseczyński
2	Alergologia dla dzieci	2	powiat piaseczyński
3	Audiologia i foniatria	0	Warszawa
4	Chirurgia dziecięca	1	powiat piaseczyński
5	Chirurgia ogólna	4	powiat piaseczyński
6	Chirurgia onkologiczna	1	powiat piaseczyński
7	Chirurgia plastyczna	0	Warszawa
8	Chirurgia szczękowo-twarzowa	0	Warszawa
9	Choroby naczyń	1	powiat piaseczyński
10	Dermatologia i wenerologia	3	powiat piaseczyński
11	Diabetologia	2	powiat piaseczyński
12	Diabetologia dla dzieci	0	Warszawa

Strategia polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 (projekt)

13	Endokrynologia	1	powiat piaseczyński
14	Endokrynologia dla dzieci	0	Warszawa
15	Gastroenterologia	0	Warszawa
16	Geriatrya	0	Warszawa
17	Ginekologia dla dziewcząt	0	Legionowo
18	Hematologia	0	Warszawa
19	Hepatologia	0	Warszawa
20	Kardiologia	4	powiat piaseczyński
21	Kardiologia dziecięca	0	Warszawa
22	Leczenie bólu	0	Warszawa
23	Leczenie chorób zakaźnych	0	Warszawa
24	Leczenie chorób zakaźnych dla dzieci	0	Warszawa
25	Leczenie gruźlicy i chorób płuc	0	Warszawa
26	Leczenie gruźlicy i chorób płuc dla dzieci	0	Otwock Warszawa
27	Leczenie osteoporozy	0	Warszawa
28	Logopedia	1	powiat piaseczyński
29	Medycyna sportowa	1	powiat piaseczyński
30	Nefrologia	0	Warszawa
31	Nefrologia dla dzieci	0	Warszawa
32	Neonatologia	0	Warszawa
33	Neurochirurgia	0	Warszawa
34	Neurologia	4	powiat piaseczyński
35	Neurologia dziecięca	1	powiat piaseczyński
36	Okulistyka	4	powiat piaseczyński
37	Okulistyka dla dzieci	0	Warszawa
38	Onkologia	0	Otwock Warszawa
39	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	3	powiat piaseczyński
40	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu dla dzieci	0	Warszawa
41	Otolaryngologia	5	powiat piaseczyński
42	Otolaryngologia dziecięca	1	powiat piaseczyński
43	Położnictwo i ginekologia	9	powiat piaseczyński
44	Preluksacja	2	powiat piaseczyński
45	Proktologia	1	powiat piaseczyński
46	Reumatologia	3	powiat piaseczyński
47	Reumatologia dla dzieci	0	Warszawa
48	Urologia	3	powiat piaseczyński

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego mają także możliwość wykonania badań endoskopowych, tomografii komputerowej oraz rezonansu magnetycznego u świadczeniodawców udzielających usług zdrowotnych na terenie powiatu (tabela VIII).

Tab. VIII. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w zakresie badań diagnostycznych w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Adres	Komórka organizacyjna
1	NZOZ Szpital Św. Anny w Piasecznie	ul. Mickiewicza 39 05-500 Piaseczno	Pracownia endoskopii
2	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Czajewicza 5/7 05-500 Piaseczno	Pracownia endoskopii
		ul. Pomorska 1 05-500 Piaseczno	Pracownia rezonansu magnetycznego
			Pracownia tomografii komputerowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.4. Leczenie szpitalne

Świadczenia z zakresu leczenia szpitalnego (LSZ) udzielane są w powiecie piaseczyńskim przez trzy podmioty wykonujące działalność leczniczą, których strukturę organizacyjną przedstawiono w tabeli IX.

Tab. IX. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń leczenia szpitalnego w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Adres	Komórka organizacyjna
1	NZOZ Szpital Św. Anny w Piasecznie	ul. Mickiewicza 39 05-500 Piaseczno	Izba przyjęć
			Oddział chorób wewnętrznych
			Oddział położniczo-ginekologiczny
			Oddział chirurgii ogólnej
			Oddział pediatrii
			Oddział geriatryczny
			Oddział urologii
2	Centrum Kompleksowej Rehabilitacji sp. z o.o.	ul. Gąsiorowskiego 12/14 05-510 Konstancin-Jeziorna	Oddział ortopedyczny
3	Mazowieckie Centrum Rehabilitacji STOCER sp. z o.o.	ul. Wierzejewskiego 12 05-510 Konstancin-Jeziorna	Izba Przyjęć
			Oddział Pooperacyjny i Rekonstrukcji Ortopedycznej
			Oddział Urazowo-Ortopedyczny
			Pododdział Chirurgii Splotu Ramiennego Oddziału Urazowo-Ortopedycznego
			Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

Na podstawie danych o liczbie umów podpisanych przez NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju LSZ w województwie mazowieckim oraz ościennych, dokonano oceny dostępności do poszczególnych zakresów świadczeń w ramach publicznej ochrony zdrowia, dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. W przypadku zakresów świadczeń leczenia szpitalnego niedostępnych na terenie powiatu, w zdecydowanej większości przypadków mieszkańcy mogą skorzystać z tego typu usług w Warszawie. Szczegóły przedstawiono w tabeli X.

Tab. X. Dostęp do świadczeń lecznictwa szpitalnego na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Zakres świadczeń lecznictwa szpitalnego (hospitalizacja)	Najbliżej zlokalizowany podmiot udzielający świadczeń
1	Alergologia	Warszawa
2	Alergologia dziecięca	Warszawa
3	Anestezjologia i intensywna terapia	powiat piaseczyński
4	Anestezjologia i intensywna terapia dla dzieci	Warszawa
5	Angiologia	Lublin (woj. lubelskie)
6	Chirurgia dziecięca	Warszawa
7	Chirurgia klatki piersiowej	Warszawa
8	Chirurgia naczyniowa	Warszawa
9	Chirurgia ogólna	powiat piaseczyński
10	Chirurgia onkologiczna	Warszawa
11	Chirurgia plastyczna	Warszawa
12	Chirurgia szczękowo-twarzowa	Warszawa
13	Choroby płuc	Warszawa
14	Choroby płuc dziecięce	Otwock
15	Choroby wewnętrzne	powiat piaseczyński
16	Choroby zakaźne	Warszawa
17	Choroby zakaźne dziecięce	Puławy (woj. lubelskie)
18	Dermatologia i wenerologia	Warszawa
19	Dermatologia i wenerologia dziecięca	Warszawa
20	Diabetologia	Warszawa
21	Endokrynologia	Warszawa
22	Endokrynologia dziecięca	Warszawa
23	Gastroenterologia	Warszawa
24	Gastroenterologia dziecięca	Warszawa
25	Geriatrya	powiat piaseczyński
26	Ginekologia onkologiczna	Warszawa
27	Hematologia	Warszawa
28	Kardiochirurgia	Warszawa
29	Kardiochirurgia dziecięca	Warszawa
30	Kardiologia	Warszawa
31	Kardiologia dziecięca	Warszawa

32	Nefrologia	Warszawa
33	Neonatologia	Warszawa
34	Neurochirurgia	Warszawa
35	Neurochirurgia dziecięca	Warszawa
36	Neurologia	Warszawa
37	Neurologia dziecięca	Warszawa
38	Okulistyka	Warszawa
39	Okulistyka dziecięca	Warszawa
40	Onkologia i hematologia dziecięca	Warszawa
41	Onkologia kliniczna	Warszawa
42	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	powiat piaseczyński
43	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu dziecięca	Warszawa Otwock
44	Pediatrya	powiat piaseczyński
45	Położnictwo i ginekologia	powiat piaseczyński
46	Reumatologia	Warszawa
47	Reumatologia dziecięca	Warszawa
48	Toksykologia kliniczna	Warszawa
49	Urologia	powiat piaseczyński
50	Urologia dziecięca	Warszawa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.5. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień

Świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień udzielane są w warunkach stacjonarnych, dziennych oraz ambulatoryjnych³⁸. W powiecie piaseczyńskim świadczenia tego rodzaju udzielane są na rynku publicznym przez 7 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Ich strukturę organizacyjną przedstawiono w tabeli XI.

Tab. XI. Struktura organizacyjna podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Adres	Komórka organizacyjna
1	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Czajewicza 5/7 05-500 Piaseczno	Poradnia zdrowia psychicznego
		ul. Pomorska 1 05-500 Piaseczno	Oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży
2	EZRA UKSW	ul. Powstańców Warszawy 29 05-500 Piaseczno	Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży
3	MEDI-LIFE sp. z o. o.	ul. Gerbera 14 05-500 Piaseczno	Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu
			Leczenie środowiskowe domowe
4	NZOZ Szpital Św. Anny w Piasecznie	ul. Mickiewicza 39 05-500 Piaseczno	Poradnia zdrowia psychicznego
			Poradnia leczenia uzależnień
5	SPZOZ w Tarczynie	ul. Warszawska 42	Poradnia zdrowia psychicznego

³⁸ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień [Dz.U. 2013 poz. 1386]

		05-555 Tarczyn	Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia Poradnia leczenia uzależnień dla dzieci Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży
6	Uzdrowisko KONSTANCIN-ZDRÓJ NZOZ	ul. Sue Ryder 1 05-510 Konstancin-Jeziorna	Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży Oddział psychiatryczny dzienny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży Izba przyjęć
7	FUNDACJA SYNAPSIS	ul. Jasna 36a 05-506 Wilcza Góra	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

Na podstawie danych o liczbie umów podpisanych przez NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w województwie mazowieckim oraz ościennych, dokonano oceny dostępności do poszczególnych zakresów świadczeń w ramach publicznej ochrony zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. W większości przypadków z ww. świadczeń mieszkańcy mogą skorzystać w Warszawie. Szczegóły ukazano w tabeli XII.

Tab. XII. Dostęp do świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Zakres świadczeń	Najbliżej zlokalizowany podmiot udzielający świadczeń
1	Izba przyjęć szpitala psychiatrycznego	powiat piaseczyński
2	Poradnia zdrowia psychicznego	powiat piaseczyński
3	Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	powiat piaseczyński
4	Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	powiat piaseczyński
5	Poradnia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży	powiat piaseczyński
6	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym	powiat piaseczyński
7	Świadczenia psychiatryczne (hospitalizacja)	Warszawa
8	Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży (hospitalizacja)	powiat piaseczyński
9	Rehabilitacja psychiatryczna	Warszawa
10	Świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie	Radom
11	Świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych	Lipsko
12	Świadczenia psychogeriatryczne	Pruszków Warszawa
13	Świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne	Warszawa
14	Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	Warszawa
15	Świadczenia dzienne rehabilitacyjne dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi	Garwolin

16	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne	Warszawa
17	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	powiat piaseczyński
18	Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych	Warszawa
19	Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne	Pruszków Warszawa
20	Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	Garwolin
21	Poradnia seksuologiczna	Warszawa
22	Poradnia psychologiczna	Garwolin Warszawa
23	Leczenie uzależnień stacjonarne	Otwock Warszawa
24	Terapia uzależnień dla dzieci i młodzieży	powiat piaseczyński
25	Terapia uzależnienia	powiat piaseczyński
26	Terapia dzienna uzależnienia od alkoholu	powiat piaseczyński
27	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	Otwock Warszawa
28	Terapia uzależnień od alkoholu stacjonarna	Pruszków Warszawa
29	Terapia uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	Warszawa
30	Leczenie środowiskowe domowe	powiat piaseczyński

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.6. Rehabilitacja lecznicza

Świadczenia w rodzaju rehabilitacja lecznicza udzielane są w warunkach stacjonarnych, dziennych, ambulatoryjnych oraz domowych³⁹. W powiecie piaseczyńskim świadczenia tego rodzaju udzielane są w 13 lokalizacjach przez 10 podmiotów na rynku publicznym. Ich strukturę organizacyjną przedstawiono w tabeli XIII.

Tab. XIII. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń rehabilitacji leczniczej w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Jednostka organizacyjna	Komórka organizacyjna
1	Centrum Kompleksowej Rehabilitacji sp. z o.o.	ul. Gąsiorowskiego 12/14 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia rehabilitacyjna
			Pracownia fizjoterapii
			Fizjoterapia domowa
			Oddział dzienny rehabilitacji
			Stacjonarny oddział rehabilitacji
			Oddział rehabilitacji neurologicznej
2	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Czajewicza 5/7 05-500 Piaseczno	Poradnia rehabilitacyjna
			Pracownia fizjoterapii
			Oddział dzienny rehabilitacji
		ul. Kazimierza Pułaskiego 20b 05-510 Konstancin-Jeziorna	Oddział dzienny rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego
3	LUX MED TABITA	ul. Długa 43 05-510 Konstancin-Jeziorna	Oddział dzienny rehabilitacji
			Oddział rehabilitacji neurologicznej

³⁹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej [Dz.U. 2013 poz. 1522].

4	Mazowieckie Centrum Rehabilitacji STOCER sp. z o.o.	ul. Wierzejewskiego 12 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia rehabilitacyjna
			Pracownia fizjoterapii
			Stacjonarny oddział rehabilitacji
			Pododdział Rehabilitacji Neurologicznej Oddziału Rehabilitacji
			Oddział Rehabilitacji Diennej
		ul. Długa 40/42 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia rehabilitacyjna dla dzieci i młodzieży
	Oddział Rehabilitacji Diennej		
5	NZOZ Szpital Św. Anny w Piasecznie	ul. Mickiewicza 39 05-500 Piaseczno	Pracownia fizjoterapii
6	SALUS Centrum Rehabilitacji i Aktywności Fizycznej	ul. Józefa Górskiego 15 05-552 Mroków	Pracownia fizjoterapii
7	SPZOZ w Górze Kalwarii	Sobików 14 05-530 Sobików	Poradnia rehabilitacyjna
8	SPZOZ w Tarczynie	ul. Warszawska 42 05-555 Tarczyn	Poradnia rehabilitacyjna
			Pracownia fizjoterapii
9	Uzdrowisko KONSTANCIN-ZDRÓJ NZOZ	ul. MOSTOWA 5 05-511 Konstancin-Jeziorna	Oddział dzienny rehabilitacji
		ul. Sue Ryder 1 05-510 Konstancin-Jeziorna	Stacjonarny oddział rehabilitacji
			Oddział rehabilitacji kardiologicznej
10	ZDROWIE TO MY s.c.	ul. Uroczą 14 05-500 Józefosław	Poradnia rehabilitacyjna
			Pracownia fizjoterapii
			Poradnia medycyny sportowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

Na podstawie danych o liczbie umów podpisanych przez NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju rehabilitacja lecznicza w województwie mazowieckim oraz ościennych, dokonano oceny dostępności do poszczególnych zakresów świadczeń w ramach publicznej ochrony zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. Szczegóły ukazano w tabeli XIV.

Tab. XIV. Dostęp do świadczeń rehabilitacji leczniczej na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Zakres świadczeń	Najbliżej zlokalizowany podmiot udzielający świadczeń
1	Lekarska ambulatoryjna opieka rehabilitacyjna	powiat piaseczyński
2	Fizjoterapia ambulatoryjna	powiat piaseczyński
3	Fizjoterapia domowa	powiat piaseczyński
4	Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w ośrodku/oddziale dziennym	powiat piaseczyński
5	Rehabilitacja ogólnoustrojowa w ośrodku/ oddziale dziennym	powiat piaseczyński
6	Rehabilitacja ogólnoustrojowa w warunkach stacjonarnych	powiat piaseczyński

7	Rehabilitacja osób z dysfunkcją narządu słuchu i mowy	Warszawa
8	Rehabilitacja osób z dysfunkcją narządu wzroku	Warszawa
9	Rehabilitacja kardiologiczna lub kardiologiczna telerehabilitacja hybrydowa w ośrodku/ oddziale dziennym	Warszawa
10	Rehabilitacja kardiologiczna lub kardiologiczna telerehabilitacja hybrydowa w warunkach stacjonarnych	powiat piaseczyński
11	Rehabilitacja pulmonologiczna w warunkach stacjonarnych	Górzno (woj. wielkopolskie)
12	Rehabilitacja neurologiczna	powiat piaseczyński

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.7. Leczenie stomatologiczne

W powiecie piaseczyńskim świadczeń w rodzaju leczenia stomatologicznego w ramach umowy z NFZ udziela łącznie 12 podmiotów leczniczych i/lub indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 2 specjalizujące się w stomatologii ogólnej dla dzieci i młodzieży. Na terenie powiatu są dostępne także dostępne poradnie ortodontyczne, chirurgii stomatologicznej oraz protetyki stomatologicznej. Listę podmiotów oraz praktyk posiadających umowę z NFZ przedstawiono w tabeli XV.

Tab. XV. Podmioty wykonujące działalność leczniczą i praktyki lekarzy dentystów udzielające finansowanych ze środków NFZ świadczeń ogólnostomatologicznych w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy/ Praktyka lekarska	Adres	Zakres świadczeń
1	CITY DENTAL S.C. - Dariusz Rzechkowski, Piotr Kępa, Katarzyna Kępa	ul. Jarząbka 22 05-500 Piaseczno	Poradnia stomatologiczna
2	FAM MEDICA	ul. Ks. Sajny 1a 05-530 Góra Kalwaria	Poradnia stomatologiczna
3	NZOZ SALUS	ul. Słoneczna 273 05-506 Magdalenka	Poradnia stomatologiczna
		ul. Górskiego 4 05-552 Mroków	Poradnia stomatologiczna
4	Przychodnia Lekarska sp. z o. o.	ul. Puławska 34 05-500 Piaseczno	Poradnia stomatologiczna
5	SPZOZ w Górze Kalwarii	ul. Puławska 2 05-532 Baniocha	Poradnia stomatologiczna
		ul. Sobików 14 05-530 Sobików	Poradnia stomatologiczna
		ul. Por. Jana Białka 4 05-530 Góra Kalwaria	Poradnia stomatologiczna
6	SPZOZ w Prażmowie	ul. Bogusława Ostapowicza 4 05-505 Prażmów	Poradnia stomatologiczna
7	SPZOZ w Tarczynie	ul. Stępkowskiego 17 05-555 Tarczyn	Poradnia stomatologiczna dla dzieci
		ul. Warszawska 42 05-555 Tarczyn	Poradnia stomatologiczna
			Poradnia stomatologiczna dla dzieci
			Poradnia chirurgii stomatologicznej

			Poradnia protetyki stomatologicznej
			Poradnia ortodontyczna
8	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Pułaskiego 20b 05-510 Konstancin-Jeziorna	Poradnia stomatologiczna
		ul. Słowicza 1a 05-540 Ustanów	Poradnia stomatologiczna
		ul. Młynarska 13A/89 05-500 Piaseczno	Poradnia stomatologiczna
			Poradnia chirurgii stomatologicznej
			Poradnia ortodontyczna
9	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	ul. Pocztowa 6 05-520 Konstancin-Jeziorna	Poradnia stomatologiczna
		ul. Bielawska 57 05-520 Konstancin-Jeziorna	Poradnia stomatologiczna
		ul. Wilanowska 277 05-507 Słomczyn	Poradnia stomatologiczna
		Opacz 8 05-520 Opacz	Poradnia stomatologiczna
10	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego w Piasecznie	ul. Fabryczna 1/63 05-500 Piaseczno	Poradnia stomatologiczna
		ul. Złotej Jesieni 1/27 05-540 Zalesie Górne	Poradnia stomatologiczna
		ul. Górna 20 05-503 Głusków	Poradnia stomatologiczna
		ul. Runowska 31 05-504 Złotokłós	Poradnia stomatologiczna
		ul. Skrzetuskiego 17 05-502 Piaseczno	Poradnia stomatologiczna
11	Specjalistyczne Centrum Stomatologii Konstancin Fundacji Zdrowie i Medycyna 2000	ul. Wierzejewskiego 12 05-511 Konstancin-Jeziorna	Poradnia stomatologiczna
			Poradnia stomatologiczna dla dzieci
			Poradnia ortodontyczna
			Poradnia chirurgii stomatologicznej
			Poradnia protetyki stomatologicznej
12	Warsaw Medical Group sp. z o.o. Just Smile Dental Care	ul. Słoneczna 314h 05-506 Lesznowola	Poradnia stomatologiczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.8. Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze

Świadczenia gwarantowane z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej udzielane są w warunkach stacjonarnych oraz domowych⁴⁰. W powiecie piaseczyńskim usługi tego typu oferowane są przez trzech świadczeniodawców na rynku publicznym, w tym przez dwóch prowadzących zakłady opiekuńczo-lecznicze. W tabeli XVI przedstawiono ich strukturę organizacyjną.

Tab. XVI. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Jednostka organizacyjna	Komórka organizacyjna
1	LUX MED TABITA sp. z o. o.	ul. Długa 43 05-510 Konstancin-Jeziorna	Zakład opiekuńczo-leczniczy
2	ORPEA sp. z o. o.	ul. Czajewicza 23a 05-500 Piaseczno	Zakład opiekuńczo-leczniczy
		ul. Lipowa 1 05-510 Bielawa	Zakład opiekuńczo-leczniczy dla dzieci i młodzieży
3	EWDOMED Ewa Szulecka	ul. Józefa Piłsudskiego 3a 05-510 Konstancin-Jeziorna	Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.9. Opieka paliatywna i hospicyjna

Świadczenia gwarantowane z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej udzielane są w warunkach stacjonarnych, domowych oraz ambulatoryjnych⁴¹. W powiecie piaseczyńskim świadczeń w tym rodzaju udzielają trzy podmioty wykonujące działalność leczniczą, których strukturę organizacyjną przedstawiono w tabeli XVII.

Tab. XVII. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej w powiecie piaseczyńskim.

Lp.	Podmiot leczniczy	Jednostka organizacyjna	Komórka organizacyjna
1	Centrum Zdrowia NZOZ	ul. Czajewicza 5/7 05-500 Piaseczno	Hospicjum domowe
2	EWDOMED Ewa Szulecka	ul. Józefa Piłsudskiego 3a 05-510 Konstancin-Jeziorna	Hospicjum domowe
		ul. Piasta 21 05-510 Konstancin-Jeziorna	Hospicjum stacjonarne
3	FAM MEDICA	ul. Ks. Sajny 1a 05-530 Góra Kalwaria	Hospicjum domowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1658].

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej [Dz.U. 2013 poz. 1347].

Na podstawie danych o liczbie umów podpisanych przez NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka paliatywna i hospicyjna w województwie mazowieckim, dokonano oceny dostępności do poszczególnych zakresów świadczeń w ramach publicznej ochrony zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. Mieszkańcy powiatu, noszący się z zamiarem skorzystania ze świadczeń ambulatoryjnych w poradni medycyny paliatywnej, muszą udać się do Warszawy lub Otwocka. Świadczenia w hospicjum domowym dla dzieci udzielane są najbliżej w Otwocku. Szczegóły zobrazowano za pomocą tabeli XVIII.

Tab. XVIII. Dostęp do świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Zakres świadczeń	Najbliżej zlokalizowany podmiot udzielający świadczeń
1	Porada w poradni medycyny paliatywnej	Warszawa Otwock
2	Świadczenia w hospicjum domowym	powiat piaseczyński
3	Świadczenia w hospicjum domowym dla dzieci	Otwock
4	Świadczenia w oddziale medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarnym	powiat piaseczyński

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.10. Ratownictwo medyczne

Świadczeń gwarantowanych z zakresu ratownictwa medycznego udzielają podstawowe, specjalistyczne oraz lotnicze zespoły ratownictwa medycznego. Mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego świadczenia te zapewnia Wojewódzka Stacja Pogotowia i Transportu MEDITRANS z siedzibą w Warszawie, posiadająca 5 oddziałów na terenie powiatu (tabela XIX).

Tab. XIX. Oddziały ratownictwa medycznego na terenie powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Nazwa oddziału	Adres	Zespoły ratownictwa medycznego
1	Oddział Góra Kalwaria	ul. Szpitalna 1 05-530 Góra Kalwaria	Zespół podstawowy W 01 206 Transport medyczny
2	Oddział Mroków	ul. Marii Świątkiewicz 2 05- 552 Mroków	Zespół podstawowy W 01 208 Transport medyczny
3	Oddział Tarczyn	ul. Warszawska 82 05- 555 Tarczyn	Zespół podstawowy W 01 210 Transport medyczny
4	Oddział Piaseczno	ul. Syrenki 13 05-500 Piaseczno	Zespół podstawowy W 01 202 Zespół podstawowy W 01 204 Transport medyczny
5	Oddział Konstancin-Jeziorna	ul. Wąska 8 05- 520 Konstancin Jeziorna	Zespół podstawowy W 01 212 Transport medyczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RPWDL, ZIP oraz INFZ.

5.11. Apteki

Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego mogą zaopatrywać się w leki i wyroby medyczne w 64 aptekach i w 3 punktach aptecznych posadowionych na terenie powiatu. Dyżur całodobowy pełni Apteka JUVENTA przy ul. Kościuszki 33 w Piasecznie. Wykaz aptek w podziale na lokalizację wg gmin przedstawiono za pomocą tabeli XX.

Tab. XX. Apteki na terenie powiatu piaseczyńskiego.

Lp.	Gmina	Adres
1	Piaseczno	ul. Puławska 49, 05-500 Piaseczno
2		ul. Puławska 46, 05-500 Piaseczno
3		ul. Fabryczna 2, 05-500 Piaseczno
4		ul. Modrzewiowa 2, 05-501 Piaseczno
5		ul. Skrzetuskiego 17, 05-502 Piaseczno
6		ul. Jana Pawła II 24, 05-500 Piaseczno
7		ul. Strusia 8 A, 05-500 Piaseczno
8		ul. Okulickiego 10, 05-500 Piaseczno
9		ul. Pod Bateriami 4, 05-502 Piaseczno
10		ul. Czajewicza 24, 05-500 Piaseczno
11		ul. Puławska 43/6 43/6, 05-500 Piaseczno
12		ul. Fabryczna 2/27 2/27, 05-500 Piaseczno
13		ul. Kościuszki 39, 05-500 Piaseczno
14		ul. Nadarzyńska 1, 05-500 Piaseczno
15		ul. Geodetów 23, 05-500 Piaseczno
16		ul. Łabędzia 23, 05-500 Piaseczno
17		al. Kalin 55/6, 05-500 Piaseczno
18		ul. Powstańców Warszawy 29, 05-500 Piaseczno
19		ul. Puławska 30, 05-500 Piaseczno
20		ul. Wojska Polskiego 28/78, 05-500 Piaseczno
21		ul. Julianowska 88 J/1, 05-550 Piaseczno
22		ul. Ludowa 5, 05-500 Piaseczno
23		ul. Nefrytowa 16, 05-500 Piaseczno
24		ul. Raszyńska 16, 05-500 Piaseczno
25		ul. Jarząbka 26/221, 05-500 Piaseczno
26		pl. Marszałka Piłsudskiego 6, 05-500 Piaseczno
27		ul. Kauna 31, 05-500 Piaseczno
28		ul. Kościuszki 33, 05-500 Piaseczno (apteka całodobowa)
29		ul. Powstańców Warszawy 21, 05-500 Piaseczno
30		ul. Żłotej Jesieni 2 A, 05-540 Zalesie Górne
31		ul. Wiekowej Sosny 58, 05-540 Zalesie Górne

32		ul. Społeczna 52, 05-504 Henryków-Uroczce (punkt apteczny)
33	Konstancin-Jeziorna	ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, 05-510 Konstancin-Jeziorna
34		ul. Warszawska 63, 05-520 Konstancin-Jeziorna
35		al. Wojska Polskiego 3, 05-520 Konstancin-Jeziorna
36		ul. Mirkowska 56, 05-520 Konstancin-Jeziorna
37		ul. Warszawska 44 B, 05-520 Konstancin-Jeziorna
38		ul. Pułaskiego 20 F, 05-510 Konstancin-Jeziorna
39		ul. Warszawska 28, 05-520 Konstancin-Jeziorna
40		ul. Józefa Piłsudskiego 15, 05-510 Konstancin-Jeziorna
41		ul. Wilanowska 10, 05-520 Konstancin-Jeziorna
42		ul. Wojewódzka 16, 05-510 Konstancin-Jeziorna
43		ul. Świetlicowa 7/9, 05-520 Konstancin-Jeziorna
44		ul. Warszawska 94, 05-520 Bielawa
45		Góra Kalwaria
46	ul. Dominikańska 8, 05-530 Góra Kalwaria	
47	ul. Dominikańska 2/4, 05-530 Góra Kalwaria	
48	ul. Pijarska 97C, 05-530 Góra Kalwaria	
49	ul. Dominikańska 7, 05-530 Góra Kalwaria	
50	ul. Pijarska 65, 05-530 Góra Kalwaria	
51	ul. F. Chopina 2, 05-530 Góra Kalwaria	
52	ul. Łubińska 1 A, 05-532 Łubna	
53	ul. Puławska 14, 05-532 Baniocha	
54	Sobików 14, 05-530 Sobików (punkt apteczny)	
55	Lesznów	ul. Łączności 6, 05-552 Łazy
56		ul. Łączności 35, 05-552 Łazy
57		ul. Górskiego 4 A, 05-552 Mroków
58		ul. Topolowa 2 2, 05-509 Mysiadło
59		ul. Błędna 14 C, 05-500 Zamienie
60		ul. Postępu 7, 05-506 Nowa Wola
61		ul. Polna 1, 05-552 Wólka Kosowska
62		ul. Nadrzeczna 3 F/1, 05-552 Wólka Kosowska (punkt apteczny)
63		ul. Nowa 4 A/B.05, 05-500 Stara Iwiczna
64	Tarczyn	ul. Warszawska 42, 05-555 Tarczyn
65		ul. Majora Edwarda Ziółkowskiego 8/10/1, 05-555 Tarczyn
66	Prażmów	ul. Ryxa 76 A, 05-505 Prażmów
67		ul. Słowicza 1 A, 05-540 Ustanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZIP.

Wnioski

1. W powiecie piaseczyńskim **świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej** udzielane są przez 21 podmiotów w 28 lokalizacjach, w związku z czym ryzyko pojawienia się trudności w zakresie wyłonienia realizatorów programów polityki zdrowotnej, na tym poziomie opieki zdrowotnej, jest niewielkie. Poradnie POZ mogą być wykonawcami m.in. programów polityki zdrowotnej w obszarze tematycznym szczepień ochronnych, profilaktyki chorób układu krążenia, profilaktyki i wczesnego wykrywania wybranych nowotworów, edukacji zdrowotnej osób chorujących na cukrzycę typu 2, a także wczesnego wykrywania i profilaktyki boreliozy, zakażeń HCV oraz nadwagi/otyłości.
2. Na terenie powiatu piaseczyńskiego działalność leczniczą prowadzi 14 podmiotów posiadających umowę z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w 23 zakresach **ambulatoryjnej opieki specjalistycznej**. W przypadku zakresów świadczeń AOS niedostępnych na terenie powiatu, w zdecydowanej większości przypadków mieszkańcy mogą skorzystać ze świadczeń w Warszawie. W związku z mniejszą, niż w przypadku POZ, liczbą potencjalnych wykonawców, planowanie realizacji programów polityki zdrowotnej chociażby w obszarze tematycznym profilaktyki chorób kobiecych, powinno zostać poprzedzone konsultacjami z podmiotami AOS spełniającymi warunki na realizatora PPZ.
3. **Świadczenia z zakresu leczenia szpitalnego** udzielane są w powiecie piaseczyńskim przez 3 podmioty wykonujące działalność leczniczą. W związku z powyższym realizację programów polityki zdrowotnej opartych o warunki leczenia szpitalnego należy w tym przypadku uznać za znacznie trudniejszą, niż ma to miejsce w przypadku POZ czy AOS.
4. **Świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień** na rynku publicznym udzielane są w powiecie piaseczyńskim przez 7 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W odniesieniu do zakresów świadczeń niedostępnych na terenie powiatu, w większości przypadków mieszkańcy mogą z nich skorzystać na terenie Warszawy. Planowanie realizacji programu polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego bezwzględnie powinno zostać poprzedzone konsultacją z potencjalnymi realizatorami.
5. Na terenie powiatu piaseczyńskiego funkcjonuje 7 podmiotów leczniczych udzielających finansowanych ze środków publicznych **świadczeń rehabilitacji**

leczniczej w zakresie lekarskiej ambulatoryjnej opieki rehabilitacyjnej oraz w zakresie fizjoterapii ambulatoryjnej. Podmioty te mogą być realizatorami programów polityki zdrowotnej w obszarze tematycznym rehabilitacji mieszkańców cierpiących na przewlekłe i/lub zapalne choroby układu ruchu oraz choroby obwodowego układu nerwowego. Z uwagi na ich liczbę, ryzyko pojawienia się trudności w zakresie wyłonienia realizatorów programów polityki zdrowotnej, na tym poziomie opieki zdrowotnej, jest niewielkie, niemniej jednak również w tym przypadku zaleca się przeprowadzenie konsultacji na etapie planowania ewentualnego programu polityki zdrowotnej.

6. W powiecie piaseczyńskim **świadczeń w rodzaju leczenia stomatologicznego** w ramach umowy z NFZ udziela łącznie 12 podmiotów leczniczych i/lub indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 2 specjalizujące się w stomatologii ogólnej dla dzieci i młodzieży. W związku z powyższym nie przewiduje się problemów ze znalezieniem realizatorów programu polityki zdrowotnej w obszarze tematycznym profilaktyki i wczesnego wykrywania próchnicy.
7. W powiecie piaseczyńskim **świadczenia pielęgniacyjne i opiekuńcze** w ramach opieki długoterminowej oferowane są przez trzech świadczeniodawców na rynku publicznym, w tym przez dwóch prowadzących zakłady opiekuńczo-lecznicze.
8. W powiecie piaseczyńskim **świadczeń w rodzaju opieka paliatywna i hospicyjna** udzielają 3 podmioty wykonujące działalność leczniczą, prowadzące hospicja domowe i hospicjum stacjonarne. Pozostałe finansowane przez NFZ świadczenia w tym rodzaju (porady w poradni medycyny paliatywnej, świadczenia w hospicjum domowym dla dzieci) udzielane są w Warszawie lub Otwocku.
9. Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego mogą **zaopatrywać się w leki i wyroby medyczne** w 64 aptekach i 3 punktach aptecznych posadowionych na terenie powiatu.

6. STAN ZDROWIA LUDNOŚCI

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego postawiono 556 482 rozpoznania chorób i problemów zdrowotnych, w roku kolejnym było to 426 180 rozpoznań, co oznacza spadek na poziomie ponad 23%, na co niewątpliwie wpływ miała sytuacja epidemiologiczna związana z COVID-19, która wpłynęła na zmniejszenie liczby pacjentów korzystających z usług zdrowotnych w publicznej opiece zdrowotnej. Zarówno w roku 2019, jak i 2020, zdecydowanie największa liczba rozpoznań dotyczyła mieszkańców w wieku 60 lat i więcej – odpowiednio 38,3% i 39,4% ogółu. Największa zmiana w zakresie liczby stawianych rozpoznań w roku 2020, w porównaniu do roku poprzedniego, wystąpiła w populacji dzieci i młodzieży (35%). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXI.

Tab. XXI. Liczba rozpoznań* będących przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 i 2020 w podziale na grupy wiekowe.

grupa wiekowa	2019		2020		zmiana 2019-2020	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	spadek %
≤18	111361	20,0%	72388	17,0%	38973	35,0%
18-24	22757	4,1%	16480	3,9%	6277	27,6%
25-44	110261	19,8%	86800	20,4%	23461	21,3%
45-59	98748	17,7%	82726	19,4%	16022	16,2%
60+	213355	38,3%	167786	39,4%	45569	21,4%
razem	556482	100,0%	426180	100,0%	130302	23,4%

* z wyłączeniem grupy Z00-Z99 (Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

W związku z obserwowanym zmniejszeniem liczby pacjentów korzystających z usług zdrowotnych w publicznej opiece zdrowotnej w roku 2020 z powodu pandemii COVID-19, w dalszej części opracowania przedstawiono szczegółowo dane z roku 2019, które dokładniej obrazują rozpowszechnienie poszczególnych problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

6.1. Problemy zdrowotne dzieci i młodzieży w powiecie piaseczyńskim

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków NFZ mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego w wieku poniżej 18 r.ż. postawiono ponad 111,3 tys. rozpoznań, w tym ponad 53 tys. w przypadku chłopców (52,3%) oraz ponad 58 tys. w przypadku dziewcząt (47,7%). Rozpoznania te należały najczęściej do grupy chorób układu oddechowego, chorób układu pokarmowego (głównie próchnica) oraz objawów, cech chorobowych oraz nieprawidłowych wyników badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej (łącznie prawie 60% wszystkich rozpoznań). W roku 2020 liczba ta spadła do niespełna 72,4 tys. rozpoznań ogółem (spadek o 35%).

Wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży zamieszkujących powiat piaseczyński, korzystających z usług publicznej opieki zdrowotnej w roku 2019, wskazać należy przede wszystkim jednostki chorobowe z grupy chorób układu oddechowego, w tym ostre zapalenie nosa i gardła (9,7% ogółu rozpoznań; 25,5% populacji w tej grupie wiekowej) oraz ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (8,1%; 21,2%). Wymienione wyżej problemy zdrowotne dotyczyły większej liczby chłopców. Wśród najczęstszych rozpoznań pojawiła się także próchnica zębów (6,2% wszystkich rozpoznań; 16,2% populacji w tej grupie wiekowej), z powodu której w roku 2019 z publicznych usług stomatologicznych skorzystało więcej dziewcząt niż chłopców. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXII.

Tab. XXII. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku poniżej 18 r.ż. w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.

ICD -10	Nazwa rozpoznania	2019				2020			
		K	M	razem	% populacji	K	M	razem	% populacji
J00	Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)	5362	5466	10828	25,5	3288	3560	6848	15,9
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	4219	4797	9016	21,2	2572	3012	5584	12,9
K02	Próchnica zębów	3464	3416	6880	16,2	2725	2766	5491	12,7
K07	Nieprawidłowości zębowo-twarzowe [łącznie z wadami zgryzu]	1219	1079	2298	5,4	1083	1042	2125	4,9
J30	Naczynioruchowe i uczuleniowe zapalenie (błony śluzowej) nosa	919	1340	2259	5,3	617	976	1593	3,7
J02	Ostre zapalenie gardła	1644	1866	3510	8,3	727	715	1442	3,3
J20	Ostre zapalenie oskrzeli	1237	1472	2709	6,4	603	712	1315	3,0

M41	Boczne skrzywienie kręgosłupa [skolioza]	975	700	1675	3,9	662	507	1169	2,7
H52	Zaburzenia refrakcji i akomodacji	722	655	1377	3,2	555	540	1095	2,5
R50	Gorączka o nieznannej przyczynie	755	774	1529	3,6	504	520	1024	2,4
M40	Kifoza i lordoza	633	759	1392	3,3	452	503	955	2,2
R10	Ból w okolicy brzucha i miednicy	895	854	1749	4,1	512	439	951	2,2
J04	Ostre zapalenie krtani i tchawicy	993	1325	2318	5,5	357	537	894	2,1
H65	Nieropne zapalenie ucha środkowego	869	991	1860	4,4	434	447	881	2,0
J35	Przewlekłe choroby migdałków podniebiennych i migdałka gardłowego	607	846	1453	3,4	340	456	796	1,8
R05	Kaszel	626	705	1331	3,1	351	429	780	1,8
H66	Ropne i nieokreślone zapalenie ucha środkowego	640	738	1378	3,2	328	422	750	1,7
J45	Dychawica oskrzelowa	419	746	1165	2,7	246	490	736	1,7
N39	Inne zaburzenia układu moczowego	535	366	901	2,1	432	287	719	1,7
F84	Całościowe zaburzenia rozwojowe	166	579	745	1,8	149	549	698	1,6
--	Pozostałe rozpoznania*	26160	28828	54988	--	17522	19020	36542	--
--	Razem	53059	58302	111361	--	34459	37929	72388	--

* z wyłączeniem grupy Z00-Z99 (Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

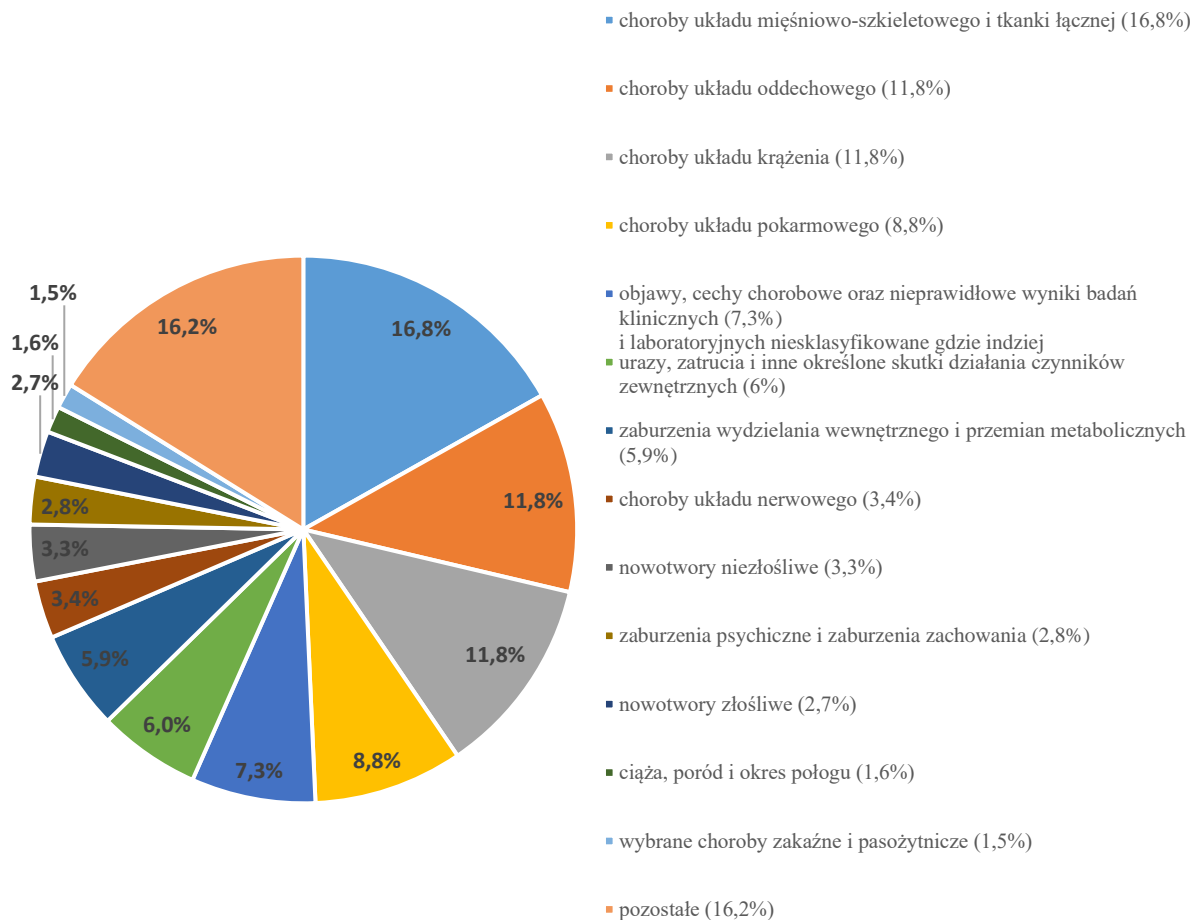
Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dziecięcych

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dziecięcych⁴² obejmuje dane z roku 2016. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 4 173-4 858/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 5 800). Zbliżony do wartości wojewódzkiej był z kolei współczynnik chorobowości w podstawowej opiece zdrowotnej (16 296-17 108/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 16 500).

⁴² Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dziecięcych [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

6.2. Problemy zdrowotne dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków NFZ sprawozdano ponad 445 tys. rozpoznań dotyczących dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. Rozpoznania te należały najczęściej do grupy chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej, układu krążenia i oddechowego, a także chorób układu pokarmowego (łącznie ok. 50% wszystkich rozpoznań). Szczegółowe dane zobrazowano za pomocą ryciny 3.

Ryc. 3. Najczęstsze problemy zdrowotne mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 wg sprawozdań Narodowego Funduszu Zdrowia (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Stan zdrowia dorosłych mieszkańców w wieku 18-24 r.ż.

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków NFZ mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego w wieku 18-24 lat postawiono ponad 22,7 tys. rozpoznań, w tym ponad 13,1 tys. w przypadku kobiet (57,9%) oraz prawie 9,6 tys. w przypadku mężczyzn (42,1%). W roku 2020 liczba ta spadła do niespełna 16,5 tys. rozpoznań ogółem (spadek o 27,6%).

Wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 18-24 lat, korzystających z usług publicznej opieki zdrowotnej w roku 2019, wskazać należy przede wszystkim, podobnie jak w przypadku dzieci i młodzieży, jednostki chorobowe z grupy chorób układu oddechowego, w tym ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (6,2% ogółu rozpoznań; 11,2% populacji w tej grupie wiekowej), ostre zapalenie nosa i gardła (5,7%; 10,3%) oraz ostre zapalenie gardła (2,6%; 4,6%). W przypadku mieszkańców w tej grupie wiekowej ww. rozpoznania znacznie częściej stawiano kobietom. Ponadto wśród najczęstszych rozpoznań pojawiają się także: próchnica zębów (4,4% ogółu rozpoznań; 8% populacji w tej grupie wiekowej), ból w okolicy brzucha i miednicy (2,5%; 4,6%), a także bóle grzbietu (2%; 3,5%). W przypadku dwóch pierwszych z wymienionych wyżej rozpoznań diagnozowano częściej kobiety, natomiast w przypadku bólów grzbietu liczba pacjentów była porównywalna dla obu płci. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXIII.

Tab. XXIII. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 18-24 lat w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	2019				2020			
		K	M	razem	% populacji	K	M	razem	% populacji
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	829	586	1415	11,2	481	367	848	0,1
J00	Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)	750	555	1305	10,3	426	382	808	0,1
K02	Próchnica zębów	597	414	1011	8,0	473	321	794	0,1
J02	Ostre zapalenie gardła	355	230	585	4,6	178	147	325	0,0
R10	Ból w okolicy brzucha i miednicy	408	175	583	4,6	256	126	382	0,0
M54	Bóle grzbietu	233	216	449	3,5	137	145	282	0,0
J30	Naczynioruchowe i uczuleniowe zapalenie (błony śluzowej) nosa	212	160	372	2,9	121	170	291	0,0
J01	Ostre zapalenie zatok przynosowych	219	134	353	2,8	154	93	247	0,0
L70	Trądzik [acne]	187	111	298	2,3	182	108	290	0,0
J03	Ostre zapalenie migdałków	167	128	295	2,3	89	58	147	0,0

H52	Zamknięcie naczyń siatkówki	161	133	294	2,3	140	119	259	0,0
S93	Zwichnięcie skręcenie i naderwanie stawów i więzadeł stawu skokowego i poziomego stopy	112	171	283	2,2	109	103	212	0,0
O26	Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą	237	0	237	1,9	191	0	191	0,0
M70	Choroby tkanek miękkich związane z ich używaniem, przeciążeniem i uciskiem	100	100	200	1,6	64	57	121	0,0
M23	Wewnętrzne uszkodzenia stawu kolanowego	94	104	198	1,6	65	79	144	0,0
R51	Ból głowy	134	63	197	1,6	94	29	123	0,0
S83	Zwichnięcie skręcenie i naderwanie stawów i więzadeł kolana	85	110	195	1,5	45	64	109	0,0
K04	Choroby miazgi i tkanek okołowierzchołkowych	92	100	192	1,5	102	75	177	0,0
D22	Znamiona barwnikowe	111	60	171	1,3	97	41	138	0,0
S00	Powierzchniowy uraz głowy	69	102	171	1,3	34	36	70	0,0
--	Pozostałe rozpoznania*	8014	5939	13953	--	6180	4342	10522	--
--	Razem	13166	9591	22757	--	9618	6862	16480	--

* z wyłączeniem grupy Z00-Z99 (Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Stan zdrowia dorosłych mieszkańców w wieku 25-44 r.ż.

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków NFZ mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego w wieku 25-44 lat postawiono ponad 110 tys. rozpoznań, w tym ponad 68,5 tys. w przypadku kobiet (62,2%) oraz ponad 41,6 tys. w przypadku mężczyzn (37,8%). W roku 2020 liczba ta spadła do 86,8 tys. rozpoznań ogółem (spadek o 21,3%).

Wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 25-44 lat, korzystających z usług publicznej opieki zdrowotnej w roku 2019, wskazać należy przede wszystkim, podobnie jak w przypadku dorosłych w wieku 18-24, jednostki chorobowe z grupy chorób układu oddechowego, w tym ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (5,1% ogółu rozpoznań; 9,8% populacji w tej grupie wiekowej) oraz ostre zapalenie nosa i gardła (3,8%; 7,2%). Rozpoznania te znacznie częściej stawiano kobietom. Ponadto wśród najczęstszych rozpoznań pojawiają się także: próchnica zębów (3,5% ogółu rozpoznań; 6,7% populacji w tej grupie wiekowej), bóle grzbietu (3,3%; 6,2%), bóle w okolicy brzucha i miednicy (2%; 3,8%) oraz samoistne nadciśnienie (1,9%; 3,7%). W przypadku trzech pierwszych z wymienionych wyżej rozpoznań diagnozowano częściej

kobiety, natomiast w przypadku samoistnego nadciśnienia – mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXIV.

Tab. XXIV. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 25-44 lat w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	2019				2020			
		K	M	razem	% populacji	K	M	razem	% populacji
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	3514	2119	5633	9,8	2505	1585	4090	7,2
J00	Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)	2594	1560	4154	7,2	2043	1376	3419	6,0
K02	Próchnica zębów	2335	1536	3871	6,7	1772	1250	3022	5,3
M54	Bóle grzbietu	2083	1502	3585	6,2	1702	1414	3116	5,5
O26	Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą	2457	0	2457	4,3	2202	0	2202	3,9
R10	Ból w okolicy brzucha i miednicy	1387	796	2183	3,8	991	607	1598	2,8
I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	847	1294	2141	3,7	640	981	1621	2,8
J02	Ostre zapalenie gardła	1313	752	2065	3,6	854	499	1353	2,4
M51	Inne choroby krążka międzykręgowego	1084	794	1878	3,3	935	606	1541	2,7
J01	Ostre zapalenie zatok przynosowych	1252	559	1811	3,1	1014	508	1522	2,7
M47	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	1036	693	1729	3,0	773	455	1228	2,2
M70	Choroby tkanek miękkich związane z ich użytkowaniem, przeciążeniem i uciskiem	603	463	1066	1,8	427	387	814	1,4
E03	Inne postacie niedoczynności tarczycy	975	87	1062	1,8	837	76	913	1,6
O80	Poród samoistny pojedynczy (siłami natury)	1028	0	1028	1,8	918	0	918	1,6
G54	Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych	540	446	986	1,7	441	357	798	1,4
J03	Ostre zapalenie migdałków	590	300	890	1,5	295	171	466	0,8
K03	Inne choroby tkanek twardych zębów	520	355	875	1,5	298	182	480	0,8
K04	Choroby miazgi i tkanek okołowierzchołkowych	466	404	870	1,5	422	331	753	1,3
R51	Ból głowy	635	224	859	1,5	495	189	684	1,2
M23	Wewnętrzne uszkodzenia stawu kolanowego	333	514	847	1,5	282	462	744	1,3
--	Pozostałe rozpoznania*	42978	27293	70271	--	34195	21323	55518	--
--	Razem	68570	41691	110261	--	54041	32759	86800	--

* z wyłączeniem grupy Z00-Z99 (Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Stan zdrowia dorosłych mieszkańców w wieku 45-59 r.ż.

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków NFZ mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego w wieku 45-59 lat postawiono ponad 98,7 tys. rozpoznań, w tym ponad 61,9 tys. w przypadku kobiet (62,7%) oraz ponad 36,8 tys. w przypadku mężczyzn (37,3%). W roku 2020 liczba ta spadła do ok. 82,7 tys. rozpoznań ogółem (spadek o 16,2%).

Wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 45-59 lat, korzystających z usług publicznej opieki zdrowotnej w roku 2019, wskazać należy przede wszystkim samoistne (pierwotne) nadciśnienie (5,5% ogółu rozpoznań; 15,1% populacji w tej grupie wiekowej), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (3,6%; 10%), a także bóle grzbietu (3,1%; 8,5%) oraz ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (3,1%; 8,5%). Wszystkie ww. rozpoznania, poza samoistnym nadciśnieniem, częściej stawiano kobietom. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXV.

Tab. XXV. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 45-59 lat w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.

ICD10	Nazwa rozpoznania	2019				2020			
		K	M	razem	% populacji	K	M	razem	% populacji
I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	2698	2727	5425	15,1	2065	2142	4207	11,3
M47	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	2512	1086	3598	10,0	1810	785	2595	7,0
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	2019	1049	3068	8,5	1719	883	2602	7,0
M54	Bóle grzbietu	1947	1095	3042	8,5	1752	1033	2785	7,5
M51	Inne choroby krążka międzykręgowego	1795	1012	2807	7,8	1537	785	2322	6,2
K02	Próchnica zębów	1358	1000	2358	6,6	1104	757	1861	5,0
J00	Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)	1142	677	1819	5,1	1188	664	1852	5,0
M15	Zwyrodnienia wielostawowe	1190	375	1565	4,4	872	272	1144	3,1
E78	Zaburzenia przemian lipidów i inne lipidemie	797	662	1459	4,1	510	437	947	2,5
R10	Ból w okolicy brzucha i miednicy	895	483	1378	3,8	625	397	1022	2,7
E11	Cukrzyca insulinozależna	487	757	1244	3,5	348	602	950	2,5
M70	Choroby tkanek miękkich związane z ich używaniem, przeciążeniem i uciskiem	796	408	1204	3,4	602	314	916	2,5
N60	Łagodna dysplazja sutka	1192	4	1196	3,3	817		817	2,2

G54	Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych	739	430	1169	3,3	627	343	970	2,6
M50	Choroby kręgow szyjnych	866	278	1144	3,2	654	170	824	2,2
E03	Inne postacie niedoczynności tarczycy	962	124	1086	3,0	784	101	885	2,4
H52	Zaburzenia refrakcji i akomodacji	699	349	1048	2,9	605	283	888	2,4
M17	Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych [gonartroza]	666	355	1021	2,8	483	313	796	2,1
N95	Schorzenia przekwitania i okresu okołomenopauzalnego	872		872	2,4	698		698	1,9
J02	Ostre zapalenie gardła	504	224	728	2,0	426	176	602	1,6
--	Pozostałe rozpoznania*	37790	23727	61517	--	32485	20558	53043	--
--	Razem	61926	36822	98748	--	51711	31015	82726	--

* z wyłączeniem grupy Z00-Z99 (Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Stan zdrowia dorosłych mieszkańców w wieku 60 lat i więcej

W roku 2019 w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków NFZ mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego w wieku 60 lat i więcej postawiono ponad 213,3 tys. rozpoznań, w tym ponad 132,4 tys. w przypadku kobiet (62,1%) oraz ponad 80,8 tys. w przypadku mężczyzn (37,9%). W roku 2020 liczba ta spadła do ok. 167,8 tys. rozpoznań ogółem (spadek o 21,4%).

Wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 60 lat i więcej, korzystających z usług publicznej opieki zdrowotnej w roku 2019, wskazać należy przede wszystkim samoistne nadciśnienie tętnicze (7,9% ogółu rozpoznań; 42,6% populacji w tej grupie wiekowej), a także cukrzycę insulinoniezależną (2,6%; 13,9%). Ponadto wśród najczęstszych rozpoznań w tej grupie wiekowej pojawiają się schorzenia narządu ruchu: zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (3,5% ogółu rozpoznań; 19,1% populacji), zwyrodnienia wielostawowe (2,5%; 13,4%) oraz choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych (1,8%; 9,7%). Wszystkie ww. rozpoznania częściej diagnozowano u kobiet. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXVI.

Tab. XXVI. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 60 lat i więcej w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	2019				2020			
		K	M	razem	% populacji	K	M	razem	% populacji
I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	10617	6222	16839	42,6	8460	4814	13274	33,0
M47	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	5254	2302	7556	19,1	3685	1598	5283	13,1
E11	Cukrzyca insulinozależna	2978	2529	5507	13,9	2329	2014	4343	10,8
M15	Zwyrodnienia wielostawowe	3987	1324	5311	13,4	3111	1041	4152	10,3
M17	Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych	2810	1036	3846	9,7	1974	799	2773	6,9
K02	Próchnica zębów	2404	1435	3839	9,7	1740	1063	2803	7,0
N40	Rozrost gruczołu krokowego	0	3774	3774	9,5	0	3138	3138	7,8
M51	Inne choroby krążka międzykręgowego	2386	1182	3568	9,0	1815	926	2741	6,8
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	2264	1216	3480	8,8	1516	875	2391	5,9
I25	Przewlekła choroba niedokrwienna serca	1462	1979	3441	8,7	1070	1481	2551	6,3
M54	Bóle grzbietu	2234	1116	3350	8,5	1883	930	2813	7,0
I48	Migotanie i trzepotanie przedsionków	1546	1305	2851	7,2	1182	1005	2187	5,4
H25	Zaćma starcza	1803	955	2758	7,0	1401	737	2138	5,3
E78	Zaburzenia przemian lipidów i inne lipidemie	1615	874	2489	6,3	1080	544	1624	4,0
I50	Niewydolność serca	1215	1258	2473	6,3	933	989	1922	4,8
H52	Zaburzenia refrakcji i akomodacji	1568	828	2396	6,1	1342	632	1974	4,9
R10	Ból w okolicy brzucha i miednicy	1500	782	2282	5,8	1221	617	1838	4,6
M16	Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych [koksartroza]	1235	768	2003	5,1	899	581	1480	3,7
H40	Zaburzenia siatkówki w chorobach sklasyfikowanych gdzie indziej	1365	595	1960	5,0	1243	561	1804	4,5
I49	Inne zaburzenia rytmu serca	1164	752	1916	4,8	933	545	1478	3,7
--	Pozostałe rozpoznania*	83064	48652	131716	--	65546	39533	105079	--
--	Razem	132471	80884	213355	--	103363	64423	167786	--

* z wyłączeniem grupy Z00-Z99 (Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

6.2.1. Choroby układu krążenia

Choroby układu krążenia stanowią od około 50 lat najczęstszą przyczynę zgonów w Polsce i na świecie, choć dzięki szeregu akcji o charakterze profilaktycznym, jak również poprawie dostępu do ich diagnostyki i leczenia, odsetek ten stopniowo maleje. Udział tych chorób w ogólnej liczbie zgonów obniżył się w naszym kraju z poziomu 52% w roku 1992 do 39,4% w 2019 r. Choroby układu krążenia częściej dotyczą kobiet, zarówno jeżeli chodzi o wskaźniki zachorowalności, jak i umieralności z powodu tych schorzeń. Współczynnik umieralności z tego powodu wyniósł 434,6 zgonów kobiet na 100 tys. kobiet oraz 406,4 zgonów mężczyzn na 100 tys. mężczyzn. Należy jednak zaznaczyć, że w roku 1990 odsetek zgonów kobiet wskutek chorób układu krążenia wynosił 57%, a wśród mężczyzn 48%. Zarówno w województwie mazowieckim, jak i w powiecie piaseczyńskim, odsetek zgonów z powodu ChUK w roku 2019 osiągnął wartość niższą od ogólnopolskiej - odpowiednio 32,6% oraz 33%^{43,44}. Przyczyną największej liczby zgonów kardiologicznych, tak w Polsce, jak i w województwie mazowieckim, jest choroba niedokrwienna serca (I20-I25), która w 2019 r. odpowiadała za 28,1% zgonów kardiologicznych, w tym w wielu przypadkach był to ostry zawał serca. Drugą istotną przyczyną są choroby naczyń mózgowych (I60-I69), odpowiadające za 17,9% zgonów kardiologicznych, a kolejne to: miażdżyca (I70), która w 2019 r. dotyczyła w Polsce ponad 17,5% zgonów kardiologicznych i choroba nadciśnieniowa (I10-I13) przynosząca 5,3% zgonów z powodów kardiologicznych⁴⁵.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 52,5 tys. rozpoznań w zakresie chorób układu krążenia (9,4% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy samoistne (pierwotne) nadciśnienie tętnicze (46,7% ogółu rozpoznań w tej grupie), przewlekłą chorobę niedokrwienną serca (7,7%), migotanie i trzepotanie przedsionków (6,1%), inne zaburzenia rytmu serca (5,7%) oraz niewydolność serca (5,2%). Z diagnozą przewlekłej niedokrwienną choroby serca, niewydolności serca oraz miażdżycy, częściej w systemie pojawiali się mężczyźni, w pozostałych przypadkach – kobiety. Ponad 90% rozpoznań w tej grupie chorobowej dotyczyło mieszkańców po 45 r.ż. (ok. 72% osób w wieku 60 lat i więcej oraz 18,5% z grupy wiekowej 45-59 lat). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXVII.

---

⁴³ Z. Strzelecki, J. Szymborski, Zachorowalność i umieralność na choroby układu krążenia a sytuacja demograficzna Polski, Warszawa 2015, <http://bip.stat.gov.pl/organizacja-statystyki-publicznej/rzadowa-rada-ludnosciowa/publikacje-rzadowej-rady-ludnosciowej> (dostęp z dnia 15.10.2021).

⁴⁴ Bank danych lokalnych [bdl.stat.gov.pl; dostęp z dnia 15.10.2021).

⁴⁵ Ibidem.

Tab. XXVII. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu krążenia będące przyczyną wizyt w publicznej opiece zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	109	2141	5425	16839	14189	10325	24514	46,7%
I25	Przewlekła choroba niedokrwienna serca	3	75	520	3441	1614	2425	4039	7,7%
I48	Migotanie i trzepotanie przedsionków	4	88	238	2851	1644	1537	3181	6,1%
I49	Inne zaburzenia rytmu serca	66	447	560	1916	1879	1110	2989	5,7%
I50	Niewydolność serca	2	57	201	2473	1272	1461	2733	5,2%
I83	Żylaki kończyn dolnych	21	439	477	1118	1428	627	2055	3,9%
I69	Następstwa chorób naczyń mózgowych	5	88	224	1249	825	741	1566	3,0%
I70	Miażdżyca	0	9	173	1315	633	864	1497	2,9%
I84	Guzy krwawicze odbytu	39	484	388	576	832	655	1487	2,8%
I80	Zapalenie żył i zakrzepowe zapalenie żył	14	161	222	587	554	430	984	1,9%
--	Pozostałe rozpoznania	121	795	1276	5272	3742	3722	7464	14,2%
--	Razem	384	4784	9704	37637	28612	23897	52509	100,0%
	% ogółu	0,7%	9,1%	18,5%	71,7%	54,5%	45,5%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie kardiologii

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie kardiologii⁴⁶ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z następującymi rozpoznaniami: choroba niedokrwienna serca, niewydolność serca, pozostałe zaburzenia rytmu i przewodzenia, wady serca nabyte, kardiomiopatie. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 1 077-1 368/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 1500). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (2 585-2 995/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 4 000). Jedną z najniższych wartości w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 3 462-4 491/100tys. ludności, przy wartości dla województwa na poziomie ok. 5 000. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął 3 najniższą wartość w województwie (226,96), po powiecie legionowskim i mieście Ostrołęka. Wartość dla województwa wyniosła 318,45/100 tys. ludności.

⁴⁶ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie kardiologii dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób aorty i naczyń obwodowych⁴⁷ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z następującymi rozpoznaniem: nadciśnienie tętnicze, nadciśnienie tętnicze oporne, miażdżyca tętnic, miażdżyca tętnicy nerkowej, tętniak i tętniak rozwarstwiający tętnicy głównej, tętniak odcinka brzusznej i tętnicy biodrowej, tętniak innych tętnic, zakrzepica i/lub zatorowość płucna, zapalenie naczyń, zator i zakrzep tętniczy, żylaki kończyn, owrzodzenia, obrzęk chłonny, niedrożność i zwężenie tętnic przedmózgowych. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 719-1 038/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 1250). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (2 630-3 384/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 4 500). Jedną z najniższych wartości w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 13 437-17 153/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 17 500. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął wartość 51,25/100 tys. ludności, zatem niższą niż dla województwa (58,19).

6.2.2. Nowotwory złośliwe

Choroby nowotworowe stanowią drugą przyczynę zgonów w Polsce, tuż po chorobach układu krążenia (26,5% wszystkich zgonów), a liczba zachorowań i zgonów z ich powodu systematycznie rośnie. Zarówno w województwie mazowieckim, jak i w powiecie piaseczyńskim, odsetek zgonów z powodu chorób nowotworowych jest nieco niższy niż odsetek dla Polski i wynosi odpowiednio – 26% oraz 25,8%⁴⁸.

Zgodnie z danymi Mazowieckiego Rejestru Nowotworów⁴⁹ w powiecie piaseczyńskim występują jedne z najwyższych wskaźników zachorowalności na nowotwory złośliwe (dane za rok 2018). Zarówno w przypadku zachorowalności mężczyzn, jak i kobiet, powiat piaseczyński zajmuje 3 miejsce w województwie ze wskaźnikiem na poziomie 249,4/100 tys. ludności w populacji mężczyzn, po powiecie wyszkowskim (265,5) oraz otwockim (253,6), oraz ze wskaźnikiem na poziomie 234,5/100 tys. ludności w populacji

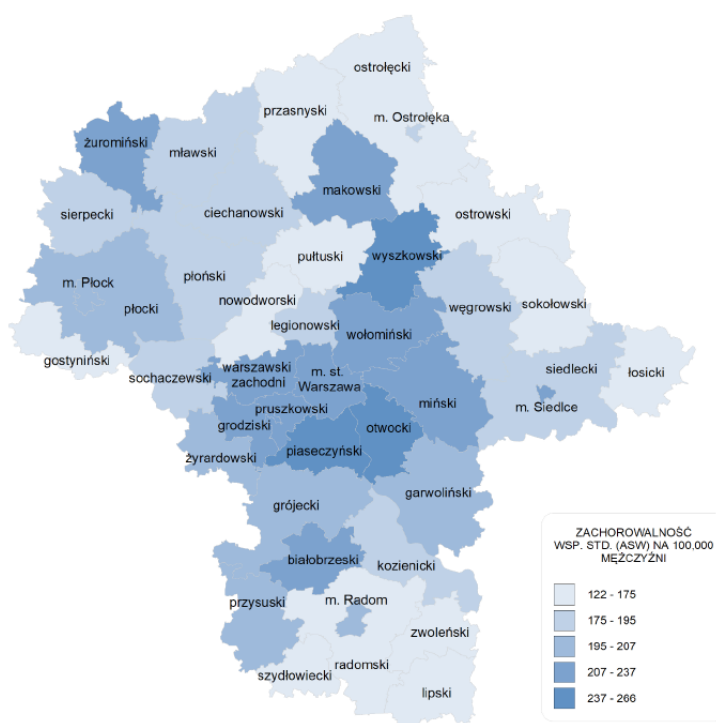
---

⁴⁷ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

⁴⁸ Bank danych lokalnych - dane za 2019r. [bdl.stat.gov.pl; dostęp: 12.10.2021r.].

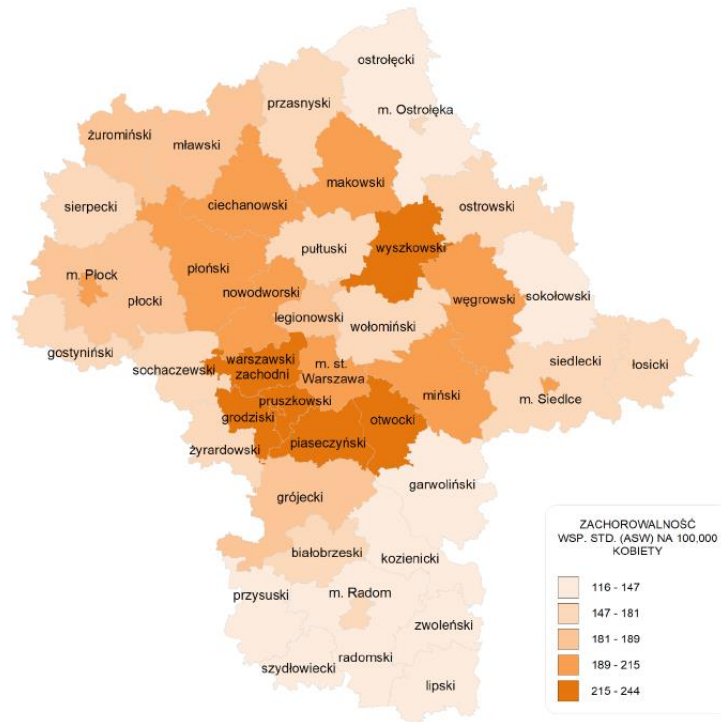
⁴⁹ Sulkowska U. i in., Nowotwory złośliwe w województwie mazowieckim w 2018 roku, Warszawa 2020.

kobiet, po powiecie grodziskim (243,5) oraz pruszkowskim (235,6). W obu przypadkach są to wartości istotnie wyższe od średniej dla całego województwa (208,3/100 tys. ludności w przypadku mężczyzn, 194,8/100 tys. ludności w przypadku kobiet). Za pozytywną obserwację uznać należy, że współczynnik umieralności na nowotwory złośliwe w przypadku mężczyzn osiąga w powiecie piaseczyńskim 3 najniższą wartość w województwie – 132,3/100 tys. ludności (średnia dla województwa to 148,5). Niestety w przypadku współczynnika umieralności na nowotwory złośliwe w populacji kobiet jest to już wartość na poziomie 98/100 tys. ludności, zatem wyższa od średniej wojewódzkiej (92,8). Przedstawione wyżej dane zobrazowano za pomocą rycin 4-7.

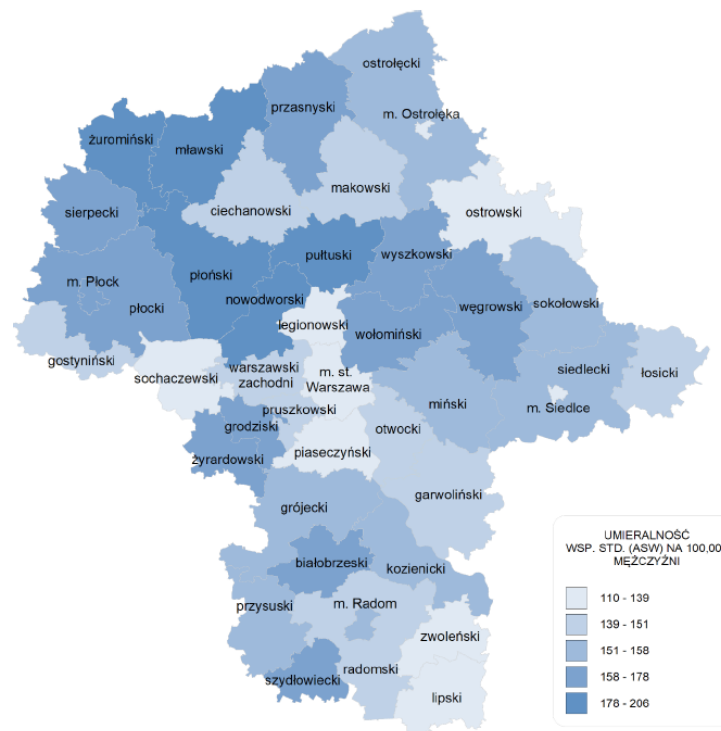
Ryc. 4. Mapa zachorowalności na nowotwory złośliwe wśród mężczyzn w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.

Źródło: Sulkowska U. i in., *Nowotwory złośliwe w województwie mazowieckim w 2018 roku*, Warszawa 2020.

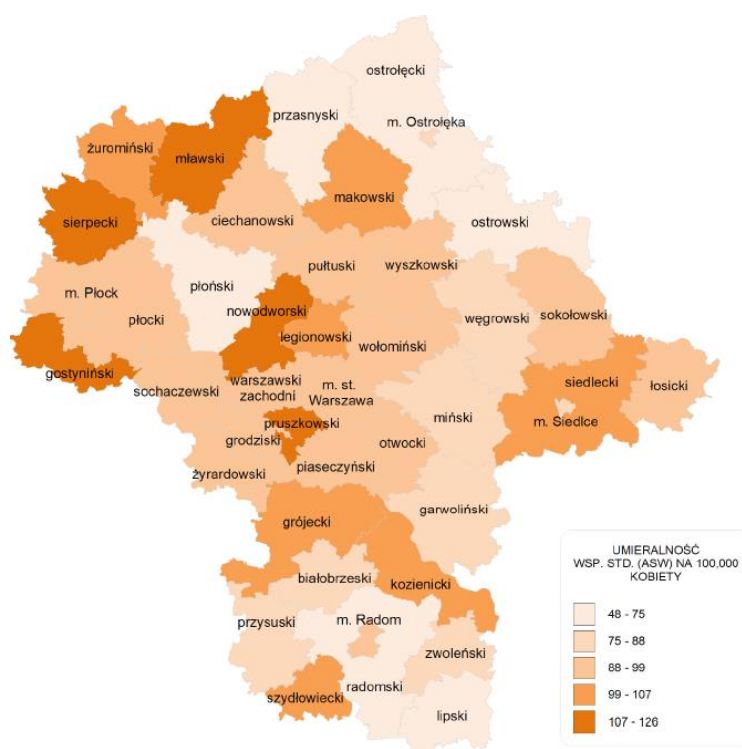
Ryc. 5. Mapa zachorowalności na nowotwory złośliwe wśród kobiet w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.

Źródło: Sulowska U. i in., *Nowotwory złośliwe w województwie mazowieckim w 2018 roku*, Warszawa 2020.

Ryc. 6. Mapa umieralności na nowotwory złośliwe wśród mężczyzn w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.

Źródło: Sulowska U. i in., *Nowotwory złośliwe w województwie mazowieckim w 2018 roku*, Warszawa 2020.

Ryc. 7. Mapa umieralności na nowotwory złośliwe wśród kobiet w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.

Źródło: Sulkowska U. i in., *Nowotwory złośliwe w województwie mazowieckim w 2018 roku*, Warszawa 2020.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 12 tys. rozpoznań w zakresie chorób nowotworowych (2,2% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy nowotwór złośliwy sutka (19,2% ogółu rozpoznań w tej grupie), nowotwór złośliwy piersi (9,8%), nowotwór złośliwy oskrzela i płuca (7,3%), nowotwór złośliwy jelita grubego (6,6%), a także nowotwór złośliwy moczowodu. Z diagnozą występujących u obu płci nowotworów złośliwych, takich jak rak oskrzela i płuca, jelita grubego, moczowodu, skóry, odbytnicy i żołądka, częściej zgłaszali się mężczyźni. Ogółem więcej rozpoznań w tej grupie, z uwagi na duże rozpowszechnienie nowotworu złośliwego sutka, dotyczyło kobiet (54,4%). Mieszkańców po 45 r.ż. dotyczyło 91% rozpoznań w tej grupie chorobowej (ponad 70% osób w wieku 60 lat i więcej oraz niespełna 21% z grupy wiekowej 45-59 lat). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXVIII.

Tab. XXVIII. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób nowotworowych będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
C50	Nowotwór złośliwy sutka	14	256	706	1346	2305	17	2322	19,2%
C60	Nowotwór złośliwy prącia	0	0	0	1184	0	1184	1184	9,8%
C34	Nowotwór złośliwy oskrzela i płuca	0	22	121	738	389	492	881	7,3%
C18	Nowotwór złośliwy jelita grubego	0	27	132	634	364	429	793	6,6%
C66	Nowotwór złośliwy moczowodu	0	0	0	599	144	455	599	5,0%
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	0	30	62	482	275	299	574	4,8%
C20	Nowotwór złośliwy odbytnicy	0	13	105	313	149	282	431	3,6%
C43	Czerniak złośliwy skóry	4	59	78	200	169	172	341	2,8%
C54	Nowotwór złośliwy trzonu macicy	0	15	77	241	333	0	333	2,8%
C16	Nowotwór złośliwy żołądka	0	8	86	163	108	149	257	2,1%
--	Pozostałe rozpoznania	109	538	1114	2591	2323	2029	4352	36,1%
--	Razem	127	968	2481	8491	6559	5508	12067	100,0%
	% ogółu	1,1%	8,0%	20,6%	70,4%	54,4%	45,6%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie onkologii

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie onkologii⁵⁰ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem nowotworów złośliwych. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 1 710-1 905/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 2200). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (2 904-3 257/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 3 500). Niższą wartość od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 1 823-1 928/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 2 100. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął 4 najniższą wartość w województwie tj. 187,08/100 tys. ludności, zatem niższą niż dla województwa (236,97). Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na nowsze dane z roku 2018 przedstawione w poprzedniej części podrozdziału dot. nowotworów

⁵⁰ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie onkologii dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

złośliwych, w świetle których sytuacja epidemiologiczna w powiecie piaseczyńskim w tym zakresie kształtuje się znacznie gorzej na tle całego województwa, niż wskazują na to dane z map potrzeb zdrowotnych.

6.2.3. Choroby układu oddechowego

Choroby układu oddechowego zajmują obecnie czwarte miejsce w strukturze zgonów, powodując 6,6% zgonów w populacji krajowej. Wartość odsetka zgonów z ich powodu, zarówno dla województwa mazowieckiego, jak i powiatu piaseczyńskiego, jest znacznie wyższa i wynosi odpowiednio – 7,9% oraz 8,7%⁵¹.

Zwiększająca się liczba przypadków chorób układu oddechowego związana jest przede wszystkim z postępującym zanieczyszczeniem powietrza i środowiska naturalnego. Często wiąże się również występowanie tego typu zaburzeń z niskim statusem socjo-ekonomicznym ludności. Najpowszechniej występującym zaburzeniem z grupy chorób zakaźnych układu oddechowego jest grypa, często lekceważona lub mylona z przeziębieniem. Tymczasem grypa to choroba o wysokim stopniu ryzyka śmierci lub powikłań, każdego roku umiera z jej powodu około 500 tys. ludzi na całym świecie⁵². Na dramatyczną sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób układu oddechowego, obecnie dodatkowo nakłada się pandemia COVID-19. Choroba wywoływana nowym wirusem okazała się wysoce zakaźna, co w powiązaniu z możliwością spowodowania ciężkiej niewydolności układu oddechowego i jej masowego charakteru, spowodowało kryzys we wszystkich systemach ochrony zdrowia na świecie⁵³.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 52,6 tys. rozpoznań w zakresie chorób układu oddechowego (9,5% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, w tym: o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym, nosa i gardła, gardła, zatok przynosowych i oskrzeli (łącznie ok. 63% ogółu rozpoznań w tej grupie). W grupie chorób przewlekłych najczęściej wśród rozpoznań pojawia się dychawica oskrzelowa oraz inna przewlekła zaporowa choroba płuc (łącznie 8,5%). Z problemem większości z ww. rozpoznań, poza dychawicą oskrzelową, częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej

---

⁵¹ Bank danych lokalnych - dane za 2019r. [bdl.stat.gov.pl; dostęp: 12.10.2021r.].

⁵² Profilaktyka i leczenie grypy, Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce, Zalecane przez konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny rodzinnej 2006.

⁵³ European Observatory of Health Systems and Policies [https://www.covid19healthsystem.org/mainpage.aspx; dostęp: 03.11.2021].

pojawiły się kobiety. Największy odsetek rozpoznań dotyczył dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 25-44 lat (38,3%), głównie z uwagi na znaczną liczebność tej grupy wiekowej. W przypadku chorób przewlekłych – były to w większości osoby w wieku 60 lat i więcej. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXIX.

Tab. XXIX. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu oddechowego będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	1415	5633	3068	3480	8626	4970	13596	25,8%
J00	Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)	1305	4154	1819	1910	5707	3481	9188	17,4%
J02	Ostre zapalenie gardła	585	2065	728	779	2705	1452	4157	7,9%
J01	Ostre zapalenie zatok przynosowych	353	1811	711	486	2312	1049	3361	6,4%
J20	Ostre zapalenie oskrzeli	147	724	611	1350	1753	1079	2832	5,4%
J45	Inna przewlekła zaporowa choroba płuc	134	502	515	1135	1492	794	2286	4,3%
J44	Dychawica oskrzelowa	1	37	267	1915	1087	1133	2220	4,2%
J30	Naczynioruchowe i uczuleniowe zapalenie (błony śluzowej) nosa	372	771	396	412	1201	750	1951	3,7%
J32	Przewlekłe zapalenie zatok przynosowych	111	770	453	542	1091	785	1876	3,6%
J34	Inne schorzenia nosa i zatok przynosowych	151	811	386	353	776	925	1701	3,2%
--	Pozostałe rozpoznania	712	2886	2106	3794	5748	3750	9498	18,0%
--	Razem	5286	20164	11060	16156	32498	20168	52666	100,0%
--	% ogółu	10,0%	38,3%	21,0%	30,7%	61,7%	38,3%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie ostrych chorób układu oddechowego

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie ostrych chorób układu oddechowego⁵⁴ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem gruźlicy, zapalenia oskrzeli i/lub płuc, ostrej niewydolności oddechowej, obrzęku płuc, chorób opłucnej oraz pozostałych ostrych chorób układu oddechowego. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 410-624/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 750). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece

⁵⁴ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie ostrych chorób układu oddechowego dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

specjalistycznej (121-211/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 300). Zbliżoną wartość do wskaźnika w województwie osiągnął współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 6 044-6 996/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 6 500. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął najniższą wartość w województwie tj. 32,75/100 tys. ludności, zatem prawie dwukrotnie niższą niż dla województwa (61,92).

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie przewlekłych chorób układu oddechowego

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie przewlekłych chorób układu oddechowego⁵⁵ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem takimi jak: astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc, mukowiscydoza, choroby śródmiąższowe płuc, zaburzenia oddychania w czasie snu, przewlekłe choroby zapalne płuc, niewydolność oddychania oraz inne przewlekłe choroby układu oddechowego. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 353-390/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 500). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (1 372-1 956/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 2600). Niższą wartość od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 2 115-2 751/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 2 900. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął 2 najniższą wartość w województwie tj. 14,06/100 tys. ludności, po mieście Siedlce. Była to wartość niższa od średniej wojewódzkiej (23,37).

6.2.4. Choroby układu nerwowego

Choroby układu nerwowego to bardzo rozległa i niejednorodna grupa zaburzeń, obejmująca nieprawidłowości centralnego i obwodowego układu nerwowego. Mogą mieć one charakter pierwotny, ale równie często są następstwem innych zaburzeń, mających początkowo miejsce poza tym układem. Wśród chorób ośrodkowego układu nerwowego wymienić można np. padaczkę, udary, urazy, neuroinfekcje, guzy, ale również zespoły otępienne, czy wady rozwojowe. Najczęstszymi zaburzeniami obwodowej części układu będą

---

⁵⁵ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie przewlekłych chorób układu oddechowego dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

z kolei: zapalenia nerwów, polineuropatie lub zespoły korzeniowe. Niektóre zaburzenia obejmują swym zasięgiem oba rodzaje układów: ośrodkowy i obwodowy, tak jak ma to miejsce np. w przypadku stwardnienia rozsianego⁵⁶.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 15,1 tys. rozpoznań w zakresie chorób układu nerwowego (3,4% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy: zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (25% ogółu rozpoznań w tej grupie), migrenę oraz inne zespoły bólu głowy (łącznie 12,8%) oraz mononeuropatie kończyny górnej (10%). Z problemem wszystkich ww. rozpoznań częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiały się kobiety. Mężczyźni stanowią większość pacjentów z rozpoznaniem padaczki oraz zaburzeń snu. Największy odsetek rozpoznań w tej grupie chorób dotyczył dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej (ok. 46%). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXX.

Tab. XXX. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu nerwowego będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
G54	Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych	87	986	1169	1534	2306	1470	3776	25,0%
G56	Mononeuropatie kończyny górnej	9	246	554	707	1119	397	1516	10,0%
G44	Inne zespoły bólu głowy	92	480	379	524	1096	379	1475	9,8%
G40	Padaczka	119	468	253	319	519	640	1159	7,7%
G35	Stwardnienie rozsiane	30	261	173	128	437	155	592	3,9%
G47	Zaburzenia snu	18	146	161	238	211	352	563	3,7%
G20	Choroba Parkinsona	0	10	37	474	307	214	521	3,4%
G43	Migrena	47	243	156	22	435	33	468	3,1%
G98	Inne zaburzenia układu nerwowego niesklasyfikowane gdzie indziej	19	94	119	207	284	155	439	2,9%
G62	Inne polineuropatie	1	35	92	266	179	215	394	2,6%
--	Pozostałe rozpoznania	162	788	765	2509	2436	1788	4224	27,9%
--	Razem	584	3757	3858	6928	9329	5798	15127	100,0%
	% ogółu	3,9%	24,8%	25,5%	45,8%	61,7%	38,3%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

⁵⁶ W. Kozubski, P. Liberski, Choroby układu nerwowego, PZWL, 2004.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (neurologicznych wieku podeszłego)

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (neurologicznych wieku podeszłego)⁵⁷ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniami takimi jak: choroba Alzheimera i inne otępienia, choroba Parkinsona i inne zaburzenia ruchowe, pozostałe choroby naczyniopochodne, przemijający atak niedokrwienny, krwotok śródczaszkowy podpajęczynówkowy oraz śródmózgowy, udar niedokrwienny mózgu. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 300-400/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 430). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (397-784/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 1300). Niższą wartość od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 616-800/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 900. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął najniższą wartość w województwie tj. 64,93/100 tys. ludności. Średnia dla województwa to 101,41.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego)

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (innych niż wieku podeszłego)⁵⁸ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniami takimi jak: choroby nerwowo-mięśniowe, choroby demielinizacyjne, padaczka, choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa, mononeuropatie, zespoły cieśni i radikulopatie, zapalenia mózgu, rdzenia i opon mózgowych, mózgowo-porażenie dziecięce, wczesne zaburzenia rozwoju i encefalopatie, bóle głowy, inne choroby układu nerwowego (neurologiczne inne niż wieku podeszłego), urazy głowy, urazy kręgosłupa. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 1 106-1 217/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 1 300). Niższy od wartości wojewódzkiej był również współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (3 456-4 747/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 6 000). Niższą wartość

---

⁵⁷ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (neurologicznych wieku podeszłego) [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

⁵⁸ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego) [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 6 564-8 836/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 9 000. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął 7 najniższą wartość w województwie tj. 3,66/100 tys. ludności. Była to wartość niższa od średniej wojewódzkiej (5,64).

6.2.5. Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej

Dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego (MSDs) są problemem najczęściej dotyczącym osób pracujących i stanowią trzecią przyczynę absencji chorobowej⁵⁹. Występowanie problemów narządu ruchu jest silnie związane z wiekiem. Z kolei choroba zwyrodnieniowa stawów oraz osteoporoza, będąca główną przyczyną złamań niskoenergetycznych, są powszechnym zjawiskiem wśród osób w wieku senioralnym. W grupie osób dorosłych główną przyczyną zespołów bólowych kręgosłupa oraz chorób układu mięśniowo-szkieletowego są jego zmiany przeciążeniowe, najczęściej przemijające, ale u około 10% osób przyjmujące charakter przewlekły. Wieloletnie występowanie zespołów bólowych oraz chorób układu mięśniowo-szkieletowego wpływa na postępujące ograniczenie lub utratę sprawności fizycznej, następstwem tego procesu może być niepełnosprawność⁶⁰.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło prawie 75 tys. rozpoznań w zakresie chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (16,8% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy choroby zwyrodnieniowe stawów (łącznie ok. 20% ogółu rozpoznań w tej grupie), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (17,3%), a także choroby krążków międzykręgowych (szyjnych i innych; 15,2%) oraz bóle grzbietu (13,9%). Z problemem wszystkich ww. rozpoznań częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiały się kobiety. Największy odsetek rozpoznań w tej grupie chorób dotyczył dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej (ok. 52%). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXXI.

---

⁵⁹ ZUS (2021), Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa.

⁶⁰ M. Cybulski, E. Krajewska-Kułak, K. Kowalczyk, Pielęgnacyjno-rehabilitacyjne problemy starzejącego się społeczeństwa, Wyd. Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Białystok 2016.

Tab. XXXI. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD -10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
M47	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	106	1729	3598	7556	8868	4121	12989	17,3%
M54	Bóle grzbietu	449	3585	3042	3350	6497	3929	10426	13,9%
M51	Inne choroby krążka międzykręgowego	109	1878	2807	3568	5329	3033	8362	11,2%
M15	Zwyrodnienia wielostawowe	19	315	1565	5311	5396	1814	7210	9,6%
M17	Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych [gonartroza]	40	267	1021	3846	3651	1523	5174	6,9%
M70	Choroby tkanek miękkich związane z ich użytkowaniem, przeciążeniem i uciskiem	200	1066	1204	1391	2370	1491	3861	5,1%
M50	Choroby kręgów szyjnych	35	589	1144	1301	2241	828	3069	4,1%
M16	Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych [koksartroza]	12	178	505	2003	1646	1052	2698	3,6%
M25	Inne choroby stawu niesklasyfikowane gdzie indziej	109	592	683	909	1412	881	2293	3,1%
M23	Wewnętrzne uszkodzenia stawu kolanowego	198	847	696	441	1105	1077	2182	2,9%
--	Pozostałe rozpoznania	537	2756	4308	9129	11448	5282	16730	22,3%
--	Razem	1814	13802	20573	38805	49963	25031	74994	100,0%
	% ogółu	2,4%	18,4%	27,4%	51,7%	66,6%	33,4%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego ⁶¹ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem takimi jak: artropatie związane z zakażeniami, artropatie wielostawowe zapalne, choroby układowe tkanki łącznej, choroby mięśni, choroby powięzi, ścięgien i tkanek miękkich, choroby stawów, zaburzenia mineralizacji i struktury kości, inne choroby kości i tkanki chrzęstnej, inne choroby układu kostno-mięśniowego i tkanki łącznej, choroby kręgosłupa. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 1 502-2 792/100 tys. ludności i był wyższy od wartości dla województwa (ok. 1 500). Niższy od wartości wojewódzkiej był natomiast współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (6 503-8 191/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 9 000). Zbliżoną wartość do wskaźnika w województwie osiągnął

⁶¹ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].

z kolei współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 11 840-12663/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 12 500. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął 5 najniższą wartość w województwie tj. 0,4/100 tys. ludności. Była to wartość niższa od średniej wojewódzkiej (1,6).

6.2.6. Zaburzenia wydzielania wewnętrznego i przemian metabolicznych

Zaburzenia wydzielania wewnętrznego i przemian metabolicznych dotyczą gruczołów dokrewnych i mogą przebiegać z ich nadczynnością, niedoczynnością lub zmienioną wrażliwością na działanie hormonów. Najczęściej występujące choroby z tego zakresu dotyczą nieprawidłowości w funkcjonowaniu tarczycy (tyreotoksykoza, wole, choroba Hashimoto) i trzustki (cukrzyca typu 1 i 2). Niebezpieczeństwo wynikające z tych chorób wiąże się przede wszystkim z możliwością wystąpienia licznych powikłań, często o charakterze wielonarządowym⁶².

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 26,1 tys. rozpoznań w zakresie zaburzeń wydzielania wewnętrznego i przemian metabolicznych (5,9% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy cukrzycę insulinozależną (27,1% rozpoznań w tej grupie), inne niż związane z niedoborem jodu postaci niedoczynności tarczycy (15,9%), a także zaburzenia przemian lipidów i inne lipidemie (12,3%). Z problemem wszystkich ww. rozpoznań częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiały się kobiety. Największy odsetek rozpoznań w tej grupie chorób dotyczył dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej (ok. 55,5%). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXXII.

Tab. XXXII. Najczęstsze rozpoznania w grupie zaburzeń wydzielania wewnętrznego i przemian metabolicznych będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
E11	Cukrzyca insulinozależna	15	320	1244	5507	3620	3466	7086	27,1%
E03	Inne postaci niedoczynności tarczycy	150	1062	1086	1851	3694	455	4149	15,9%
E78	Zaburzenia przemian lipidów i inne lipidemie	37	638	40	2489	1858	1346	3204	12,3%

⁶² F. Kokot, Choroby wewnętrzne. Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004.

E04	Wole nietoksyczne, inne	29	407	653	1373	2110	352	2462	9,4%
E77	Zaburzenia przemian lipidów i inne lipidemie	0	0	1459	2	798	663	1461	5,6%
E10	Cukrzyca insulinozależna	110	245	197	475	453	574	1027	3,9%
E05	Tyreotoksykoza [nadczynność tarczycy]	16	139	216	557	711	217	928	3,6%
E06	Zapalenia tarczycy	55	312	270	264	839	62	901	3,4%
E07	Choroby tarczycy, inne	53	212	222	345	705	127	832	3,2%
E66	Otyłość	51	322	269	189	557	274	831	3,2%
--	Pozostałe rozpoznania	247	920	639	1436	2221	1021	3242	12,4%
--	Razem	763	4577	6295	14488	17566	8557	26123	100,0%
	% ogółu	2,9%	17,5%	24,1%	55,5%	67,2%	32,8%	100,0%	--

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego⁶³ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem takimi jak: choroby gonad, nadnerczy, przysadki, przytarczyc, tarczycy, trzustki oraz otyłość. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 410-472/100 tys. ludności i był zbliżony do wartości dla województwa (ok. 430). Niższy od wartości wojewódzkiej był natomiast współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (2 533-3 190/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 4 000). Niższą wartość od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 2 998-3308/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 3 400. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął wartość 0,77/100 tys. ludności, zatem niższą od średniej wojewódzkiej (1/100 tys. ludności).

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie cukrzycy

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie cukrzycy⁶⁴ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem cukrzycy. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 198-241/100 tys. ludności i był zbliżony do wartości dla województwa (ok. 230). Niższy od wartości wojewódzkiej był natomiast współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (740-1 564/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok.

⁶³ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

⁶⁴ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie cukrzycy [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

2 200). Niższą wartość od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 2 691-3 399/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 3 400. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął wartość 16,95/100 tys. ludności, zatem niższą od średniej wojewódzkiej (17,94/100 tys. ludności).

6.2.7. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania

Problematyka zdrowia psychicznego jest współcześnie traktowana jako jeden z fundamentów dobrostanu człowieka. Wskutek zachodzących globalnie przemian społecznych, ekonomicznych i środowiskowych jest ona przedmiotem narastającej uwagi, zarówno ze względu na rosnącą świadomość znaczenia zdrowia psychicznego dla ogólnego dobrostanu człowieka, jak i z powodu narastającej skali występowania tego rodzaju problemów zdrowotnych – samoistnie oraz w powiązaniu z innymi chorobami, jak nowotwory, choroby układu krążenia, cukrzyca, czy inne choroby przewlekłe. W ostatnich latach liczba zaburzeń psychicznych, które pogarszają jakość życia osób nimi dotkniętych oraz ich rodzin i najbliższych, gwałtownie wzrasta⁶⁵.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 12,5 tys. rozpoznań w zakresie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (2,8% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy reakcję na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (14,7% rozpoznań w tej grupie), epizody depresyjne i zaburzenia depresyjne nawracające (łącznie 14,3%), zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (10,5%) oraz inne niż w postaci fobii zaburzenia lękowe (10,4%). Z problemem wszystkich ww. rozpoznań, z wyjątkiem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych użyciem alkoholu, częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiały się kobiety. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXXIII.

---

⁶⁵ WHO Mental Health Action Plan [apps.who.int; dostęp: 15.10.2021r.]

Tab. XXXIII. Najczęstsze rozpoznania w grupie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
F43	Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	151	820	562	309	1387	455	1842	14,7%
F10	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu	24	580	463	253	359	961	1320	10,5%
F41	Inne zaburzenia lękowe	111	500	343	354	956	352	1308	10,4%
F32	Epizod depresyjny	83	304	331	327	756	289	1045	8,3%
F20	Schizofrenia	37	288	253	385	514	449	963	7,7%
F06	Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną	3	74	133	583	488	305	793	6,3%
F33	Zaburzenia depresyjne nawracające	26	227	203	300	576	180	756	6,0%
F48	Inne zaburzenia nerwicowe	59	260	222	204	549	196	745	6,0%
F03	Otępienie bliżej nieokreślone	0	5	24	407	292	144	436	3,5%
F51	Nieorganiczne zaburzenia snu	15	68	104	209	254	142	396	3,2%
--	Pozostałe rozpoznania	416	903	432	1166	1642	1275	2917	23,3%
--	Razem	925	4029	3070	4497	7773	4748	12521	100,0%
	% ogółu	7,4%	32,2%	24,5%	35,9%	62,1%	37,9%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie zaburzeń psychicznych

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie zaburzeń psychicznych⁶⁶ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z rozpoznaniem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Empiryczny współczynnik chorobowości psychiatrycznej szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 215,7-435,3/100 tys. ludności i był niższy do wartości dla województwa (ok. 500). Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął wartość 0,58/100 tys. ludności, zatem niższą od średniej wojewódzkiej (0,84/100 tys. ludności).

⁶⁶ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie zaburzeń psychicznych [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].

6.2.8. Choroby układu pokarmowego

Choroby układu pokarmowego stanowią bardzo obszerną i niejednorodną grupę zaburzeń, mogących występować w każdym odcinku przewodu pokarmowego. Znaczna część z nich to choroby jamy ustnej. Z kolei choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego (tj. przełyku, żołądka i dwunastnicy) to najczęściej choroby przewlekłe, związane z nadprodukcją kwasu solnego w żołądku. Wśród rozpoznań w tej grupie dominują: choroba refluksowa przełyku, przewlekłe zapalenie żołądka i dwunastnicy, a także choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy. Za najczęściej występującą chorobę dolnego odcinka przewodu pokarmowego uznaje się zespół jelita drażliwego⁶⁷.

W roku 2019 dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z publicznego rynku usług zdrowotnych dotyczyło ponad 39,2 tys. rozpoznań w zakresie chorób układu pokarmowego (8,8% ogółu rozpoznań). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy próchnicę i inne choroby jamy ustnej (łącznie 48,4% rozpoznań w tej grupie), zapalenie żołądka i dwunastnicy (6,9%) oraz zarzucanie żołądkowo-przełykowe (refluks; 5,4%). Z problemem wszystkich ww. rozpoznań częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiały się kobiety. Prawie 41% ogółu rozpoznań dotyczyło mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXXIV.

Tab. XXXIV. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu pokarmowego będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	wiek				płeć		razem	% ogółu
		18-24	25-44	45-59	≥60	K	M		
K02	Próchnica zębów	1011	3871	2358	3839	6694	4385	11079	28,2%
K04	Choroby miążgi i tkanek okołowierzchołkowych	192	870	619	1045	1451	1275	2726	6,9%
K29	Zapalenie żołądka i dwunastnicy	118	628	615	1362	1819	904	2723	6,9%
K05	Zapalenie dziąseł i choroby przyzębia	168	789	491	810	1389	869	2258	5,8%
K21	Zarzucanie (refluks) żołądkowo-przełykowe	73	472	503	1056	1363	741	2104	5,4%
K03	Inne choroby tkanek twardych zębów	144	875	413	611	1250	793	2043	5,2%
K80	Kamica żółciowa	19	407	315	638	954	425	1379	3,5%
K30	Dyspepsja	121	404	226	374	722	403	1125	2,9%
K59	Inne czynnościowe zaburzenia jelit	75	260	210	391	573	363	936	2,4%

⁶⁷ Poniewierka E., Żywnienie w chorobach przewodu pokarmowego i zaburzeniach metabolicznych, wyd. Cornetis Sp. z o.o., Wrocław 2010.

K00	Zaburzenia rozwoju i wyrzynania się zębów	92	183	142	456	541	332	873	2,2%
--	Pozostałe rozpoznania	651	3244	2666	5433	6549	5445	11994	30,6%
--	Razem	2664	12003	8558	16015	23305	15935	39240	100,0%
	% ogółu	6,8%	30,6%	21,8%	40,8%	59,4%	40,6%	100,0%	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Mazowieckiego OW NFZ.

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego

Mapa potrzeb zdrowotnych w chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego⁶⁸ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z następującymi rozpoznaniem: zaburzenia wchłaniania z przewodu pokarmowego, choroba refluksowa przełyku, inne choroby przełyku, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, inne choroby żołądka i dwunastnicy, choroby czynnościowe górnego odcinka przewodu pokarmowego, krwawienia z górnego odcinka przewodu pokarmowego. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 1 623-1 997/100 tys. ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 2 250). Niższy od wartości wojewódzkiej był także współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (1 088-1 441/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 1 800). Niższą wartość od wskaźnika w województwie osiągnął także współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 6 959-9 079/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 9 000. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął wartość 6,74/100 tys. ludności, zatem niższą od średniej wojewódzkiej (11,69/100 tys. ludności).

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dolnego odcinka przewodu pokarmowego

Mapa potrzeb zdrowotnych w chorób dolnego odcinka przewodu pokarmowego⁶⁹ obejmuje dane z roku 2016 dotyczące pacjentów z następującymi rozpoznaniem: choroby wymagające operacji chirurgicznej w dolnym odcinku przewodu pokarmowego, nienowotworowe choroby proktologiczne, choroba Leśniowskiego-Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, zapalenia jelita, krwawienia z dolnego odcinka przewodu pokarmowego, choroby czynnościowe jelit, mukowiscydoza, choroba uchyłkowa, inne choroby jelit. Empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim wyniósł w analizowanym okresie 1 664-2 097/100 tys.

⁶⁸ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

⁶⁹ Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dolnego odcinka przewodu pokarmowego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].

ludności i był niższy od wartości dla województwa (ok. 2 300). Niższy od wartości wojewódzkiej był także współczynnik chorobowości w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (1 580-1 837/100 tys. ludności; w. mazowieckie – ok. 2 000). Zbliżoną wartość do wskaźnika w województwie osiągnął z kolei współczynnik chorobowości podstawowej opieki zdrowotnej. Było to 6 073-9 753/100tys. ludności przy wartości dla województwa na poziomie ok. 6 500. Współczynnik rzeczywisty umieralności na 100 tys. ludności w latach 2013-2015 z powodu ww. rozpoznań w powiecie piaseczyńskim osiągnął wartość 9,4/100 tys. ludności, zatem niższą od średniej wojewódzkiej (15,58/100 tys. ludności).

6.2.9. Absencja chorobowa

Problemy zdrowotne znajdują także swoje odzwierciedlenie na rynku pracy. Grupami chorobowymi generującymi najwyższe wydatki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (17,1% ogółu wydatków), choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (14,6%), choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu (12,4%), urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (11,5%), choroby układu oddechowego (9,0%), układu krążenia (8,6%) oraz układu nerwowego (8,0%). Wszystkie wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną ponad 81% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy⁷⁰.

W roku 2020 mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego wydano 91 tys. zaświadczeń lekarskich o niezdolności do pracy z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS. Wśród 30 głównych przyczyn niezdolności do pracy w analizowanym okresie znalazły się ostre choroby zapalne układu oddechowego (łącznie ok. 28% ogółu zaświadczeń lekarskich), choroby układu ruchu (ok. 11%), opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (ok. 9%), a także zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (6,7%). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXXV.

---

⁷⁰ ZUS (2021), Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością... op. cit.

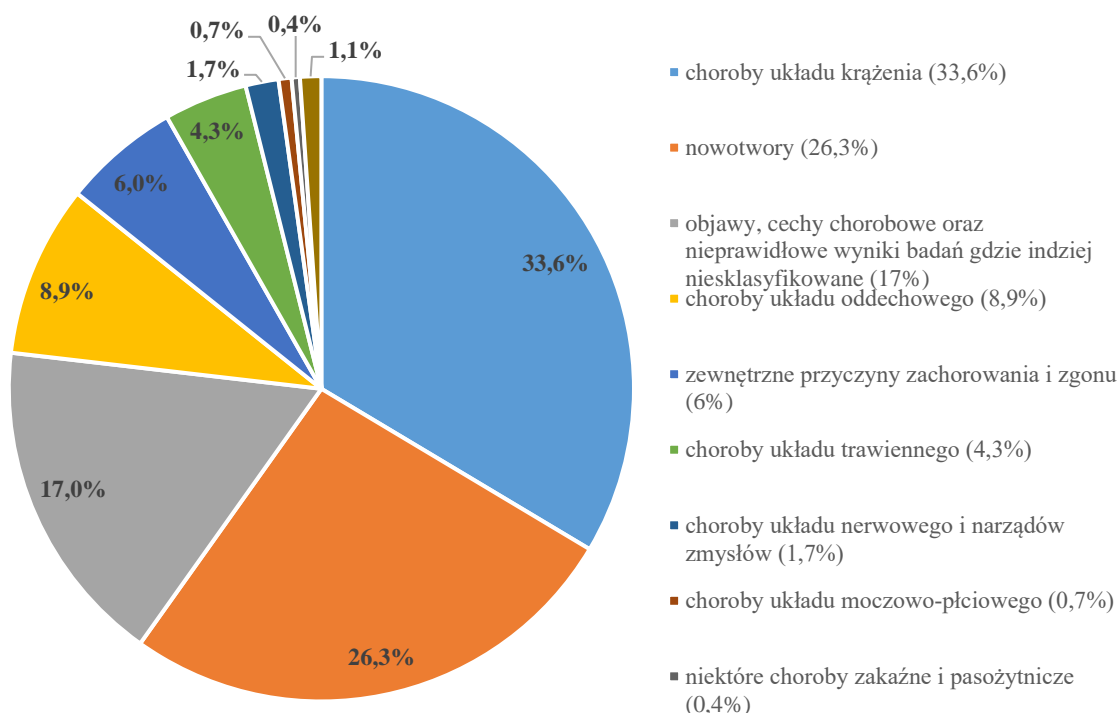
Tab. XXXV. Absencja chorobowa mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w 2020 r. z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS.

ICD-10	Nazwa rozpoznania	Zaświadczenia lekarskie	
		Liczba (tys.)	%
J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym	11,2	12,3%
O26	Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą	8,1	8,9%
J00	Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)	8,0	8,8%
M54	Bóle grzbietu	5,7	6,3%
F43	Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	3,1	3,4%
J01	Ostre zapalenie zatok przynosowych	2,8	3,1%
U07	COVID-19	2,4	2,6%
M51	Inne choroby krążka międzykręgowego	1,8	2,0%
F32	Epizod depresyjny	1,8	2,0%
G54	Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych	1,8	2,0%
J02	Ostre zapalenie gardła	1,7	1,9%
M47	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	1,4	1,5%
F41	Inne zaburzenia lękowe	1,2	1,3%
M23	Wewnętrzne uszkodzenia stawu kolanowego	0,8	0,9%
B34	Zakażenia wirusowe o niestalonym umiejscowieniu	0,8	0,9%
M70	Choroby tkanek miękkich związane z ich użytkowaniem, przeciążeniem i uciskiem	0,8	0,9%
I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	0,8	0,9%
J20	Ostre zapalenie oskrzeli	0,7	0,8%
R10	Ból w okolicy brzucha i miednicy	0,7	0,8%
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	0,7	0,8%
R53	Złe samopoczucie, zmęczenie	0,7	0,8%
S93	Zwichnięcie, skręcenie i naderwanie stawów i więzadeł stawu skokowego i poziomu stopy	0,7	0,8%
J03	Ostre zapalenie migdałków	0,7	0,8%
F33	Zaburzenia depresyjne nawracające	0,6	0,7%
A08	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	0,6	0,7%
S83	Zwichnięcie, skręcenie i naderwanie stawów i więzadeł kolana	0,5	0,5%
K52	Inne niezakaźne zapalenie żołądkowo-jelitowe i jelita grubego	0,5	0,5%
N30	Zapalenie pęcherza moczowego	0,4	0,4%
M50	Choroby kręgosłupów szyjnych	0,4	0,4%
J11	Grypa wywołana niezidentyfikowanym wirusem	0,4	0,4%
--	Pozostałe rozpoznania	40,4	44,4%
--	Razem	91,0	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZUS.

6.3. Umieralność

W roku 2019 w powiecie piaseczyńskim odnotowano 1 641 zgonów. Wśród głównych przyczyn zgonów dominują, podobnie jak w całym kraju i województwie mazowieckim, choroby układu krążenia (33,6% ogółu), nowotwory (26,3%) oraz choroby układu oddechowego (8,9%). Szczegółowe dane zobrazowano za pomocą ryciny 8.

Ryc. 8. Przyczyny zgonów mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W powiecie piaseczyńskim w roku 2019 odnotowano mniejszą liczbę zgonów/100 tys. ludności, w porównaniu do kraju i województwa, w przypadku zgonów ogółem, a także zgonów z powodu chorób układu krążenia, nowotworów, zewnętrznych przyczyn zachorowania i zgonu, chorób układu trawiennego, zaburzeń wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej, chorób układu nerwowego i narządów zmysłów oraz chorób układu moczowo-płciowego. W przypadku chorób układu oddechowego liczba zgonów/100 tys. ludności była w powiecie piaseczyńskim wyższa niż w kraju, ale niższa niż w województwie mazowieckim. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli XXXVI.

Tab. XXXVI. Zgony z powodu głównych przyczyn w powiecie piaseczyńskim na tle województwa mazowieckiego i Polski w roku 2019.

Przyczyna zgonu	Liczba zgonów ogółem			Liczba zgonów na 100 tys. ludności		
	powiat piaseczyński	woj. mazowieckie	Polska	powiat piaseczyński	woj. mazowieckie	Polska
choroby układu krążenia	551	18 776	161 589	292,6	346,2	421,0
nowotwory	431	14 999	108 702	228,9	276,6	283,2
objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań gdzie indziej niesklasyfikowane	279	10 551	45 203	148,2	194,6	117,8
choroby układu oddechowego	146	4 544	27 219	77,5	83,8	70,9
zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	99	2 881	19 935	52,6	53,1	51,9
choroby układu trawiennego	71	2 320	17 598	37,7	42,8	45,8
zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	0	1 166	10 007	0	21,5	26,1
choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	28	815	6 602	14,9	15,0	17,2
choroby układu moczowo-płciowego	11	581	4 520	5,8	10,7	11,8
pozostałe przyczyny	25	1 035	8 334	13,3	19,1	21,7
ogółem	1 641	57 668	409 709	871,5	1063,4	1067,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wnioski

1. W okresie 2019-2020 zaobserwowano spadek na poziomie ponad 23% w zakresie liczby mieszkańców powiatu piaseczyńskiego korzystających z poradnictwa w placówkach świadczących usługi zdrowotne finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, na co niewątpliwie wpływ miała sytuacja epidemiologiczna związana z COVID-19, która wpłynęła na zmniejszenie liczby pacjentów korzystających z usług medycznych w publicznym systemie ochrony zdrowia. Zdecydowanie najczęściej w systemie tym pojawiają się mieszkańcy powiatu w wieku 60 lat i więcej (prawie 40% ogółu).
2. Wśród problemów zdrowotnych o największym rozpowszechnieniu w populacji dzieci i młodzieży wskazać należy choroby układu oddechowego (w tym głównie ostre choroby zapalne górnych dróg oddechowych), choroby układu pokarmowego (głównie próchnicę) oraz objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej (łącznie prawie 60% wszystkich rozpoznań).
3. Wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego znajdują się choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej, choroby układu krążenia i układu oddechowego, a także choroby układu pokarmowego (łącznie ok. 50% wszystkich rozpoznań). W populacji mieszkańców w wieku 18-44 lat, podobnie jak w przypadku dzieci i młodzieży, dominują ostre choroby zapalne układu oddechowego. Z kolei w populacji osób w wieku 45 lat i więcej wśród najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych znajdują się samoistne (pierwotne) nadciśnienie, a także choroby układu ruchu oraz, szczególnie w populacji po 60 r.ż., cukrzyca insulinozależna.
4. Choroby układu krążenia stanowią przyczynę 39,4% zgonów w Polsce, odsetek ten jest niższy w powiecie piaseczyńskim (33%). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu w grupie chorób układu krążenia wskazać należy samoistne nadciśnienie tętnicze, przewlekłą chorobę niedokrwienną serca oraz zaburzenia rytmu serca. Ponad 90% rozpoznań w tej grupie chorobowej dotyczyło mieszkańców po 45 r.ż.
5. Choroby nowotworowe stanowią drugą przyczynę zgonów w Polsce, tuż po chorobach układu krążenia (26,5% wszystkich zgonów), a liczba zachorowań i zgonów z ich

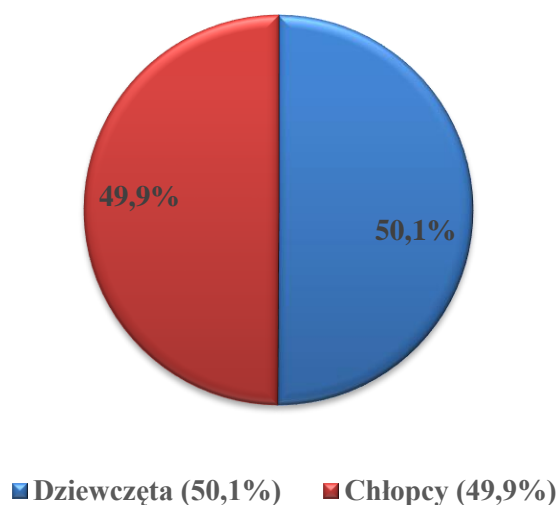
powodu systematycznie rośnie. W powiecie piaseczyńskim odsetek zgonów z powodu chorób nowotworowych jest nieco niższy niż odsetek dla Polski (25,8%). Podkreślić należy, że w powiecie piaseczyńskim występują jedne z najwyższych wskaźników zachorowalności na nowotwory złośliwe. Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w tym obszarze wskazać należy nowotwór złośliwy sutka, nowotwór złośliwy piersi, nowotwór złośliwy oskrzela i płuca oraz nowotwór złośliwy jelita grubego.

6. Choroby układu oddechowego zajmują obecnie czwarte miejsce w strukturze zgonów, powodując 6,6% zgonów w populacji krajowej. Wartość odsetka zgonów z ich powodu dla powiatu piaseczyńskiego jest znacznie wyższa (8,7%). Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu w obszarze chorób układu oddechowego wskazać należy ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, a także dychawicę oskrzelową oraz inną przewlekłą zaporową chorobę płuc (w grupie chorób przewlekłych).
7. Wśród najczęściej pojawiających się zaburzeń w funkcjonowaniu układu nerwowego u mieszkańców powiatu piaseczyńskiego występują zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych, migrena oraz inne zespoły bólu głowy, a także mononeuropatie kończyn. Największy odsetek rozpoznań w tej grupie chorób dotyczy dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej.
8. W grupie chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej występujących u mieszkańców powiatu piaseczyńskiego dominują choroby zwyrodnieniowe stawów, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, choroby krążków międzykręgowych oraz bóle grzbietu. Ponad połowa rozpoznań w tej grupie chorób dotyczy dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej. Zgodnie z mapą potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego dla województwa mazowieckiego empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku tych rozpoznań w powiecie piaseczyńskim, w analizowanym okresie, był wyższy od wskaźnika w województwie mazowieckim.
9. Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych w zakresie zaburzeń wydzielania wewnętrznego i przemian metabolicznych u mieszkańców powiatu piaseczyńskiego występują: cukrzyca insulinozależna, inne niż związane z niedoborem jodu postaci niedoczynności tarczycy oraz zaburzenia przemian lipidów i inne lipidemie. Z problemem wszystkich ww. rozpoznań częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiają się kobiety. Największy odsetek rozpoznań w tej grupie chorób dotyczy dorosłych mieszkańców powiatu w wieku 60 lat i więcej.

10. Wśród najczęściej pojawiających się u mieszkańców powiatu piaseczyńskiego zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wskazać należy reakcję na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne, epizody depresyjne i zaburzenia depresyjne nawracające, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu oraz inne niż w postaci fobii zaburzenia lękowe. Z problemem wszystkich ww. rozpoznań, z wyjątkiem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych użyciem alkoholu, częściej w publicznym systemie opieki zdrowotnej pojawiają się kobiety.
11. Wśród najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych populacji powiatu piaseczyńskiego w obszarze układu pokarmowego wskazać należy próchnicę i inne choroby jamy ustnej, a także zapalenie żołądka i dwunastnicy oraz zarzucanie żołądkowo-przełykowe (refluks). Ponad 40% ogółu tych rozpoznań dotyczy populacji powiatu w wieku 60 lat i więcej.
12. Problemy zdrowotne znajdują także swoje odzwierciedlenie na rynku pracy. W roku 2020 mieszkańcom powiatu piaseczyńskiego wydano ponad 90 tys. zaświadczeń lekarskich o niezdolności do pracy z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS. Wśród 30 głównych przyczyn niezdolności do pracy w analizowanym okresie znalazły się ostre choroby zapalne układu oddechowego, choroby układu ruchu, opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą, a także zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania.
13. Wśród głównych przyczyn zgonów w powiecie piaseczyńskim dominują, podobnie jak w całym kraju i województwie mazowieckim, choroby układu krążenia (33,6% ogółu), nowotwory (26,3%) oraz choroby układu oddechowego (8,9%). W powiecie piaseczyńskim w roku 2019 odnotowano mniejszą liczbę zgonów/100 tys. ludności, w porównaniu do kraju i województwa, w przypadku zgonów ogółem, a także zgonów z powodu chorób układu krążenia, nowotworów, zewnętrznych przyczyn zachorowania i zgonu, chorób układu trawiennego, zaburzeń wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej, chorób układu nerwowego i narządów zmysłów oraz chorób układu moczowo-płciowego. W przypadku chorób układu oddechowego liczba zgonów/100 tys. ludności była w powiecie piaseczyńskim wyższa niż w kraju, ale niższa niż w województwie mazowieckim.

6.4. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego w populacji dzieci i młodzieży zamieszkujących powiat piaseczyński - badanie kwestionariuszowe

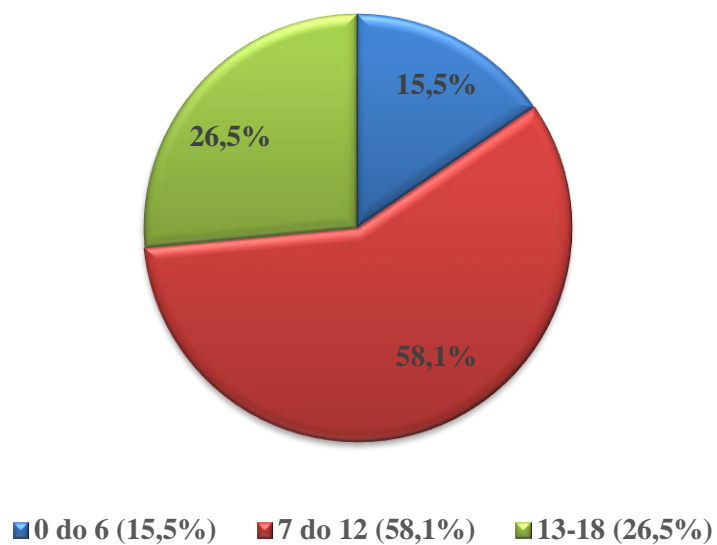
Badaniem kwestionariuszowym, mającym na celu określenie potrzeb zdrowotnych dzieci w powiecie piaseczyńskim objęto 1016 dzieci, w tym 509 dziewcząt i 507 chłopców (rycina 9).

Ryc. 9. Podział badanych dzieci wg płci (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania kwestionariuszowego.

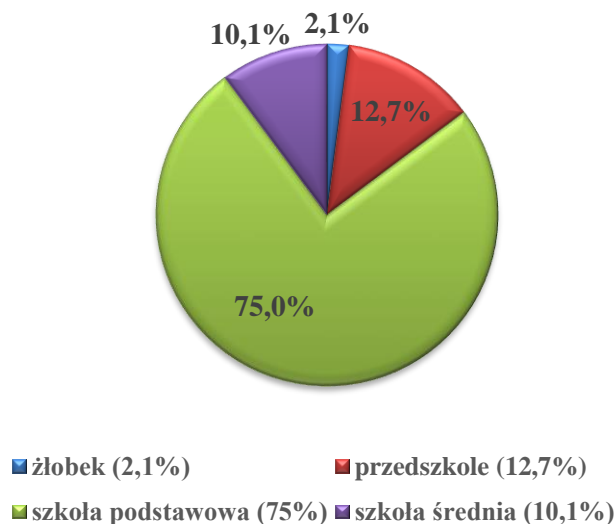
Ponad połowę badanych dzieci stanowiły te w przedziale wieku od 7 do 12 r.ż. (58,1%), kolejną grupę stanowiły dzieci w wieku od 13 do 18 lat (26,5%), pozostałe dzieci (15,5%) były w wieku 0-6 r.ż. (rycina 10).

Ryc. 10. Podział badanych dzieci wg wieku (%).

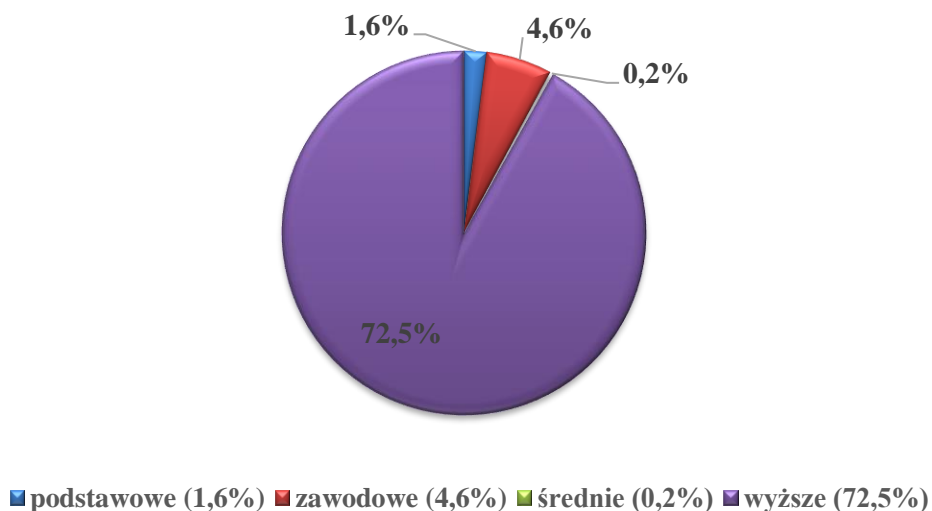
Źródło: *ibidem*.

Zdecydowana większość dzieci rodziców biorących udział w badaniu uczęszcza do szkoły podstawowej (75%), 10,1% uczęszcza do szkoły średniej, 12,7% do przedszkola, najmniejszą grupę stanowiły dzieci przebywające w żłobku (2,1%). Podział badanej zbiorowości według rodzaju placówki oświatowej przedstawiono na rycinie 11.

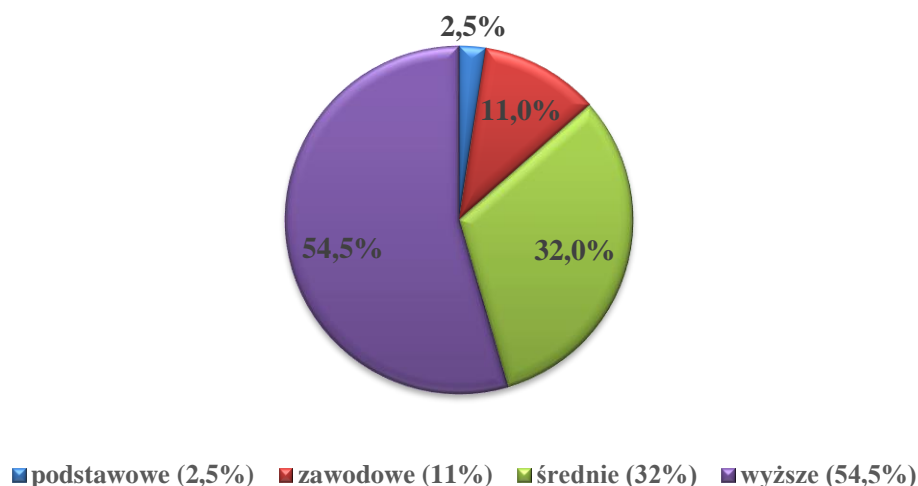

Ryc. 11. Podział badanych dzieci wg rodzaju placówki, do której uczęszczą (%).
Źródło: *ibidem*.

Zdecydowana większość matek badanych dzieci legitymowała się wykształceniem wyższym (72,5%), najmniej było matek z wykształceniem podstawowym (1,6%). Również zdecydowana większość ojców badanych dzieci legitymowała się wykształceniem wyższym (54,5%), najmniej było ojców z wykształceniem podstawowym (2,5%). Szczegóły obrazują rycina 12 i 13.

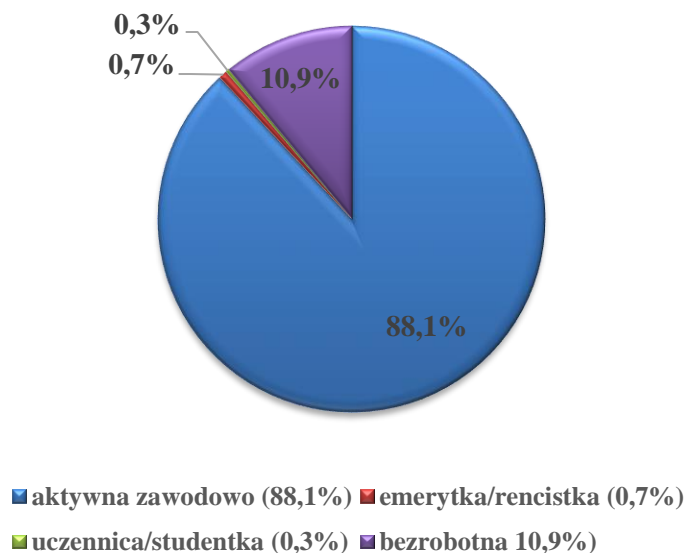

Ryc. 12. Wykształcenie matki/opiekunki prawnej badanych dzieci (%).
Źródło: *ibidem*.

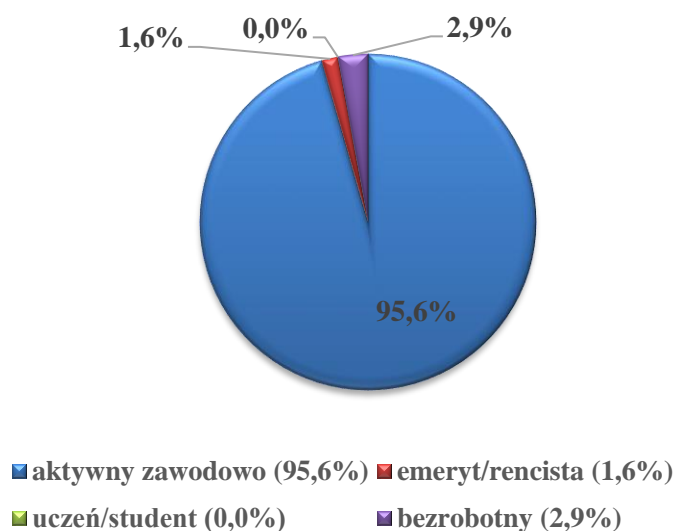
Ryc. 13. Wykształcenie ojca/opiekuna prawnego badanych dzieci (%).
Źródło: *ibidem*.

Większość matek badanych dzieci jest aktywna zawodowo (88,1%), resztę (łącznie 11,9%) stanowią emerytki lub rencistki, uczennice/studentki i bezrobotne. Również większość ojców jest aktywna zawodowo (95,6%), reszta ojców (łącznie 4,5%) przynależy do pozostałych grup. Szczegóły zawarto na rycinie 14 i 15.

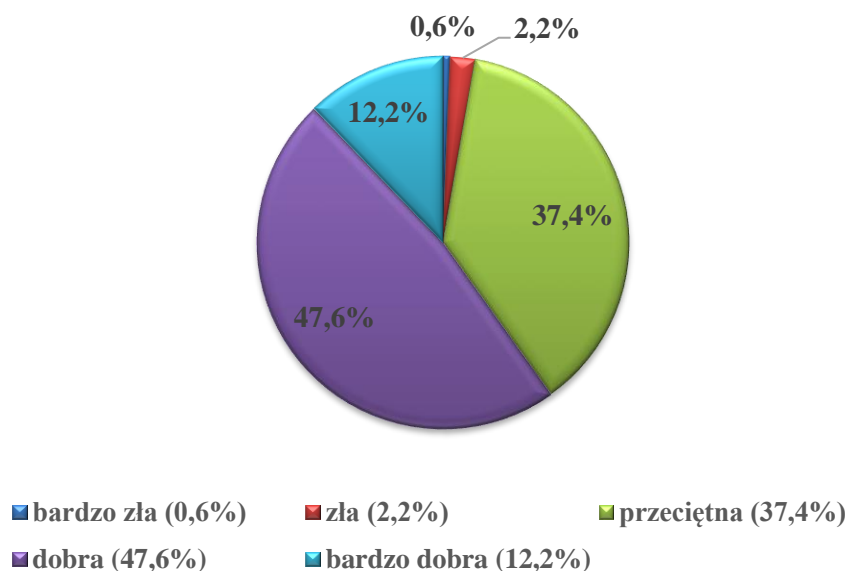
Ryc. 14. Podział dzieci respondentów wg aktywności zawodowej matki/opiekunki prawnej dziecka (%).
Źródło: *ibidem*.

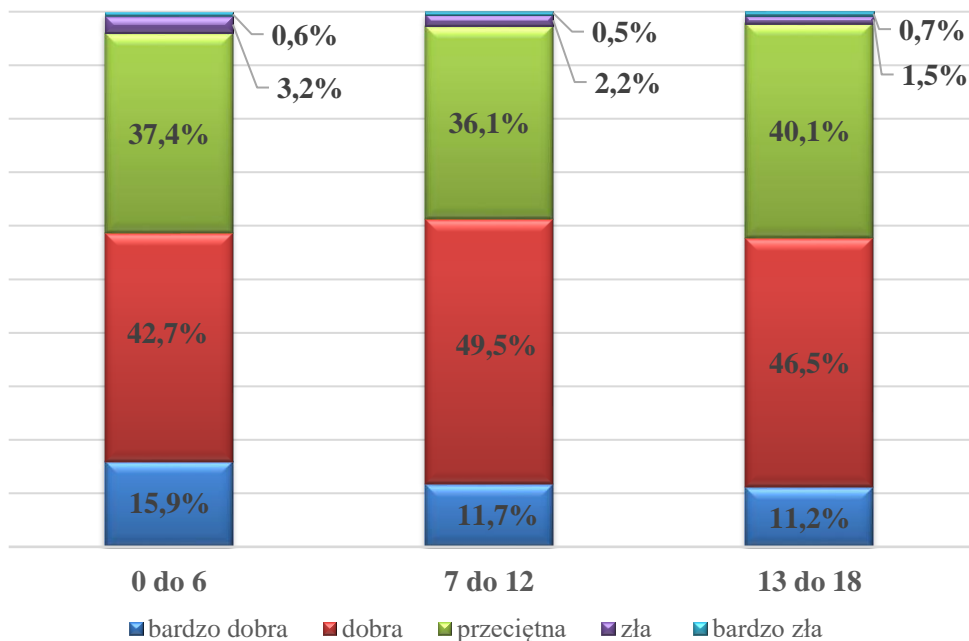

Ryc. 15. Podział dzieci respondentów wg aktywności zawodowej ojca/opiekuna prawnego dziecka (%).
Źródło: *ibidem*.

Prawie połowa respondentów deklaruje, że ich sytuacja finansowa jest dobra (47,6%), mniejszy odsetek charakteryzuje swój stan materialny jako przeciętny (37,4%), natomiast złą i bardzo złą sytuację materialną posiada łącznie zaledwie 2,8% populacji badanej. Najlepsza sytuacja materialna odnosi się do dzieci w wieku 7-12 lat, szczegółowych danych dostarczają ryciny 16 i 17.

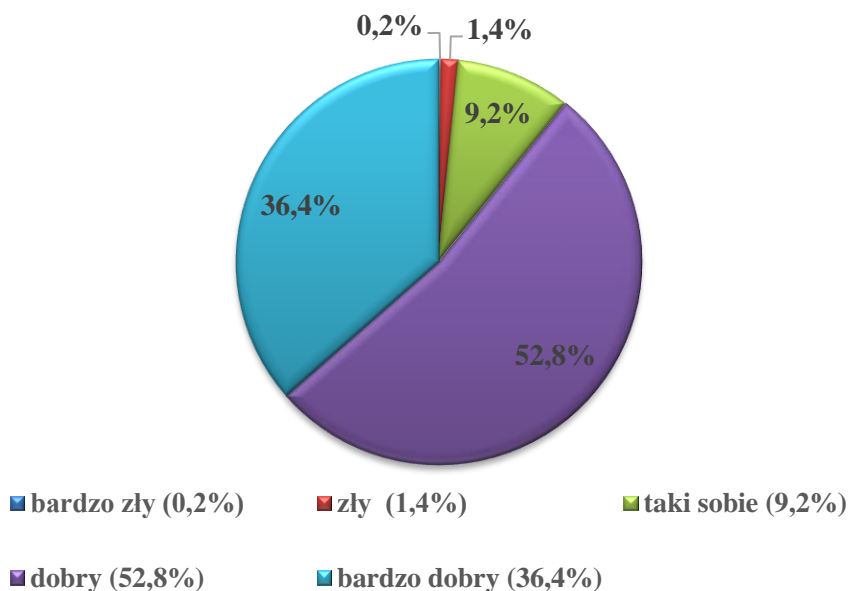
Ryc. 16. Podział respondentów wg deklarowanej sytuacji materialnej (%).
Źródło: *ibidem*.

Ryc. 17. Podział dzieci wg deklarowanej przez rodziców sytuacji materialnej (%).

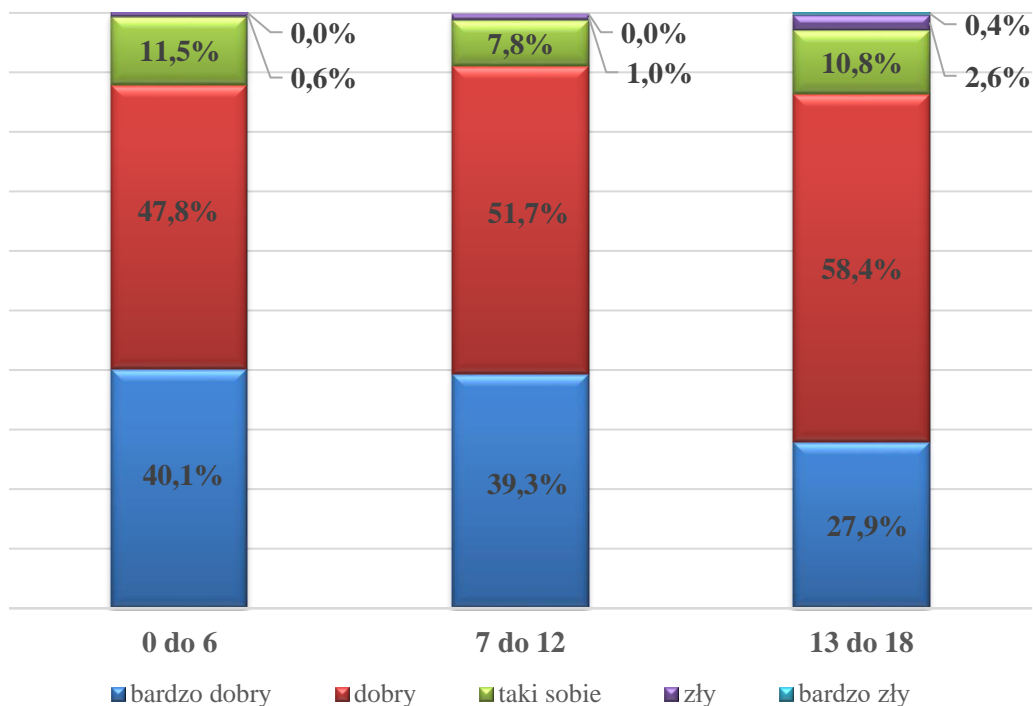
Źródło: *ibidem*.

Badani rodzice oceniają najczęściej stan zdrowia swoich dzieci jako dobry (52,8%) lub bardzo dobry (36,4%). Zaledwie 1,6% opiekunów uważa go za zły lub bardzo zły. Najlepszy stan zdrowia fizycznego cechuje dzieci do 12 r.ż. Szczegóły obrazują ryciny 18 i 19.

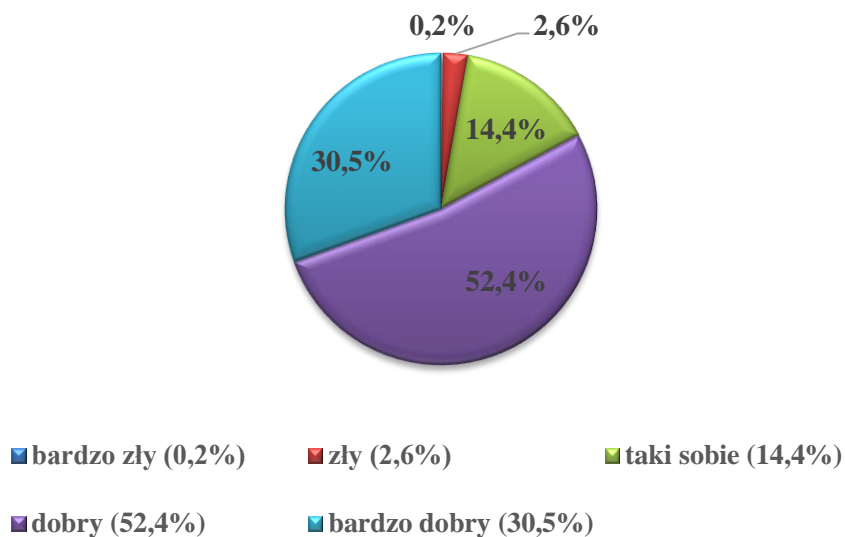
Ryc. 18. Ocena stanu zdrowia fizycznego dziecka w opinii rodziców (%).

Źródło: *ibidem*.

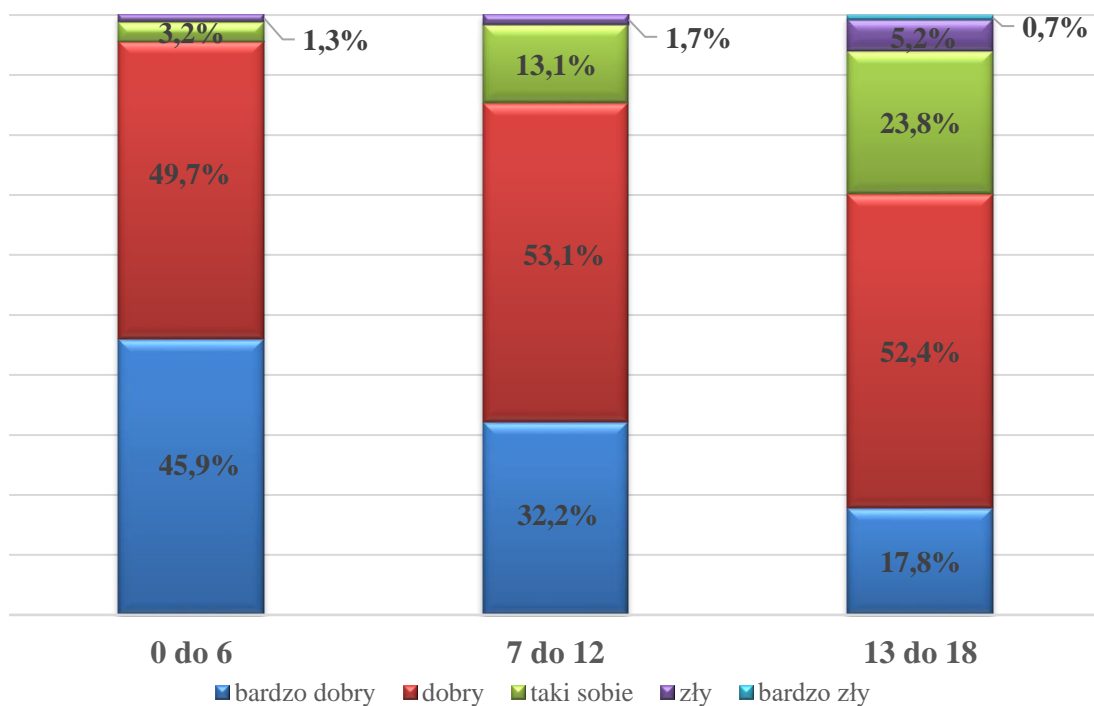

Ryc. 19. Ocena stanu zdrowia fizycznego dziecka według grup wiekowych w opinii rodziców (%).
Źródło: *ibidem*.

Badani rodzice ocenili stan zdrowia psychicznego swoich dzieci jako dobry lub bardzo dobry (łącznie 82,9%), zaledwie 2,8% respondentów uważa, że jest on zły lub bardzo zły. Wyraźnie widać, że wraz z wiekiem dzieci pogarsza się stan ich zdrowia psychicznego (ryciny 20 i 21).

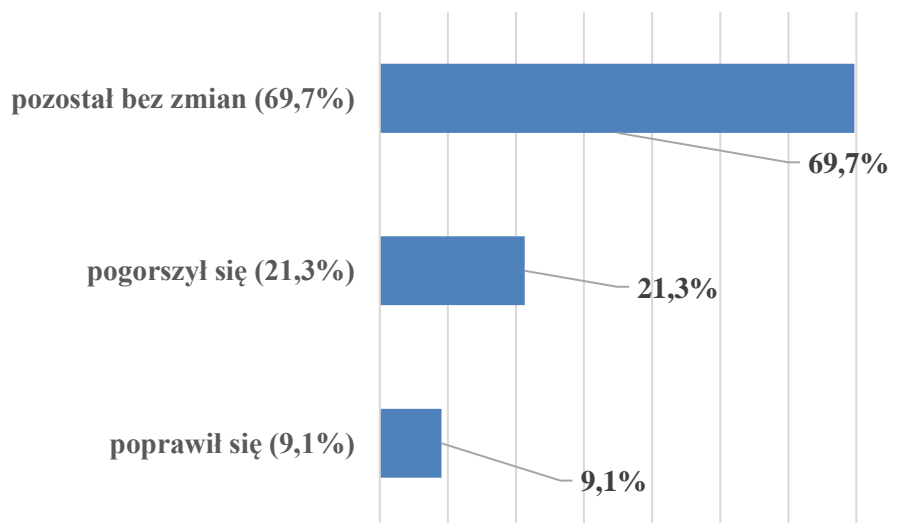

Ryc. 20. Ocena stanu zdrowia psychicznego dziecka w opinii rodziców (%).
Źródło: *ibidem*.

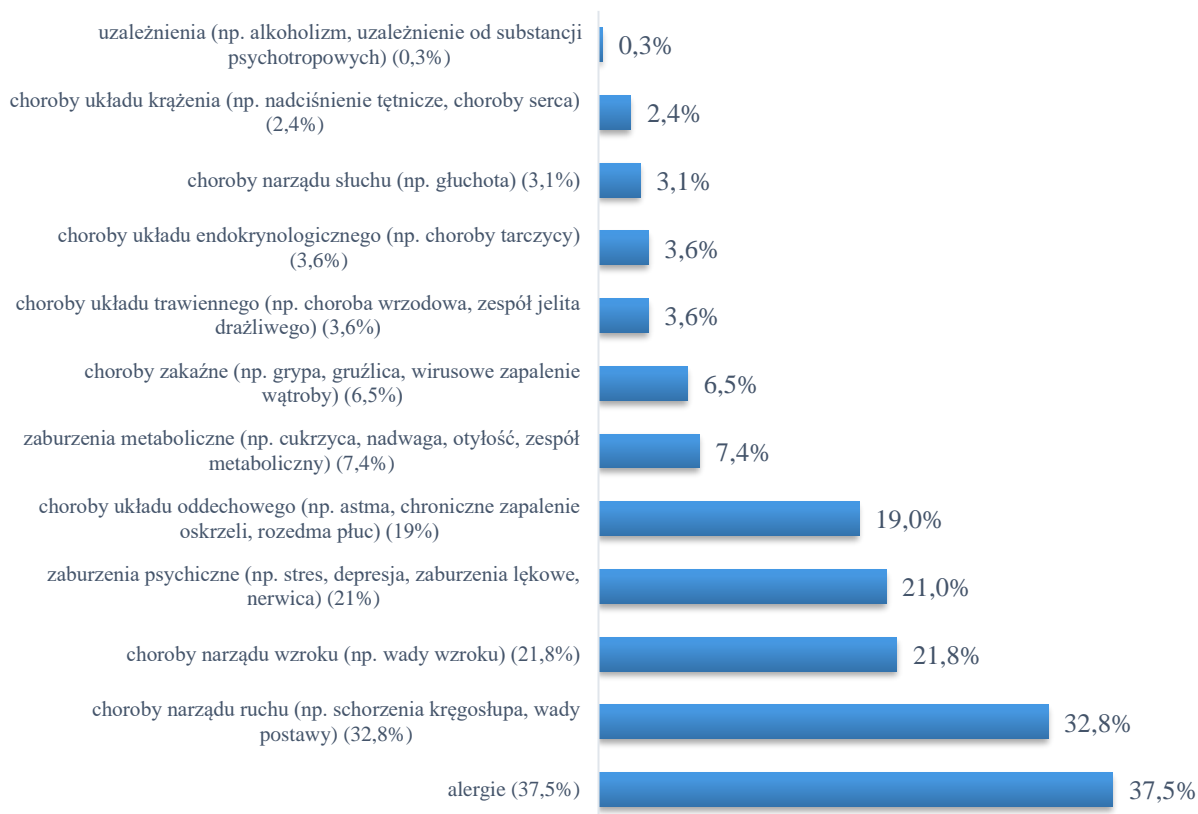
Ryc. 21. Ocena stanu zdrowia psychicznego dziecka według grup wiekowych w opinii rodziców (%).
Źródło: *ibidem*.

Zaledwie 9,1% respondentów deklaruje poprawę stanu zdrowia swojego dziecka w ciągu ostatniego roku, u 69,7% dzieci nie uległ on zmianie, a u ponad 1/5 osób (21,3%) dodatkowo pogorszył się (ryc. 22).

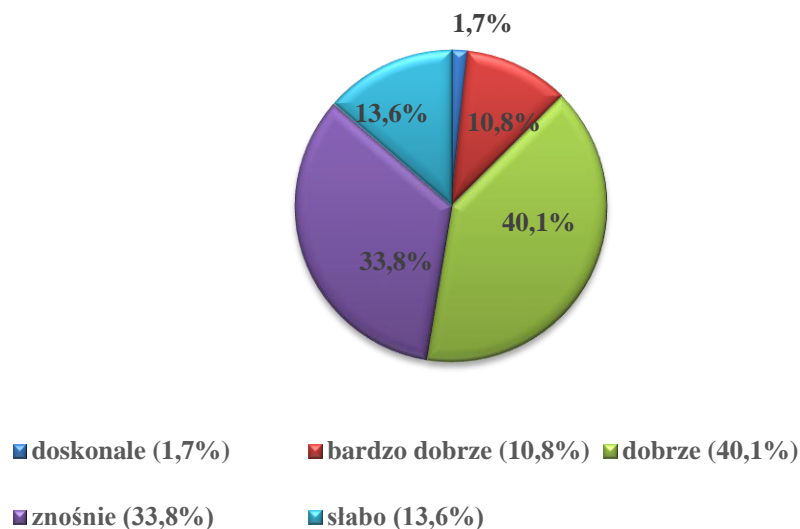
Ryc. 22. Deklarowana zmiana ogólnego stanu zdrowia dzieci ankietowanych (%).
Źródło: *ibidem*.

Najczęstsze problemy zdrowotne u dzieci badanych osób dotyczą alergii (37,5%) i chorób układu ruchu (32,8%), najrzadziej deklarowane to choroby układu krążenia (2,4%) i uzależnienia (0,3%). Szczegóły obrazuje rycina 23.

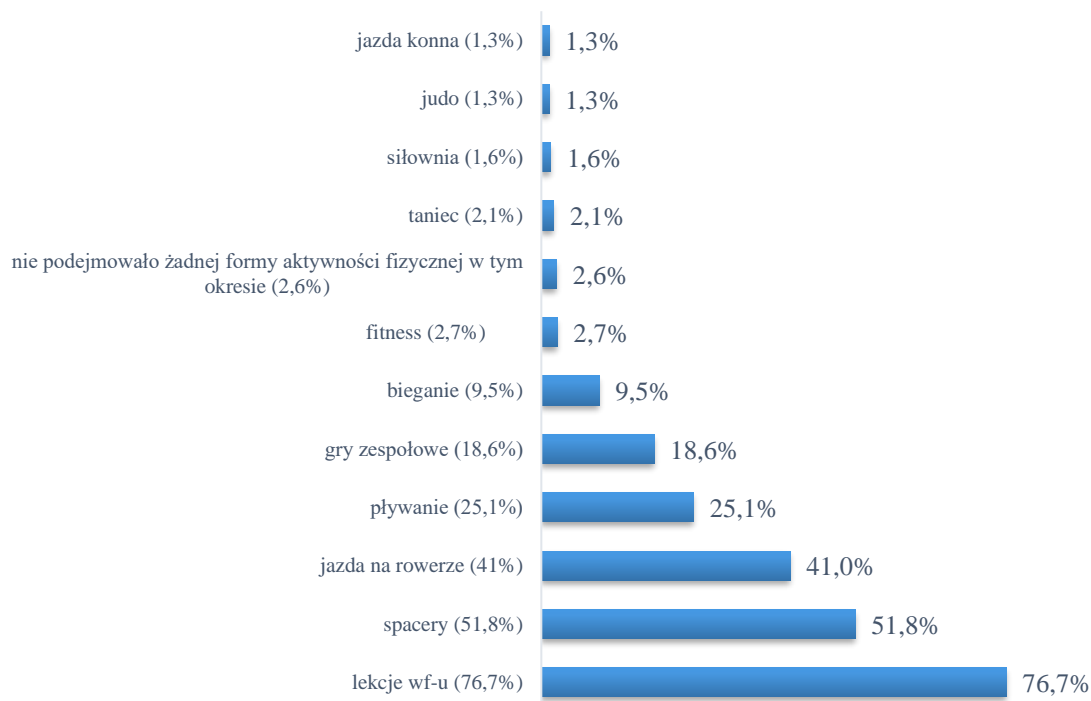
Ryc. 23. Występowanie problemów zdrowotnych u dzieci badanych osób (%).
Źródło: *ibidem*.

Większość ankietowanych (73,9%) deklaruje, że ich dzieci radzą sobie ze stresem dobrze (40,1%) lub znośnie (33,8%), zaledwie 12,5% radzi sobie doskonale lub bardzo dobrze. Szczegółowych danych dostarcza rycina 24.

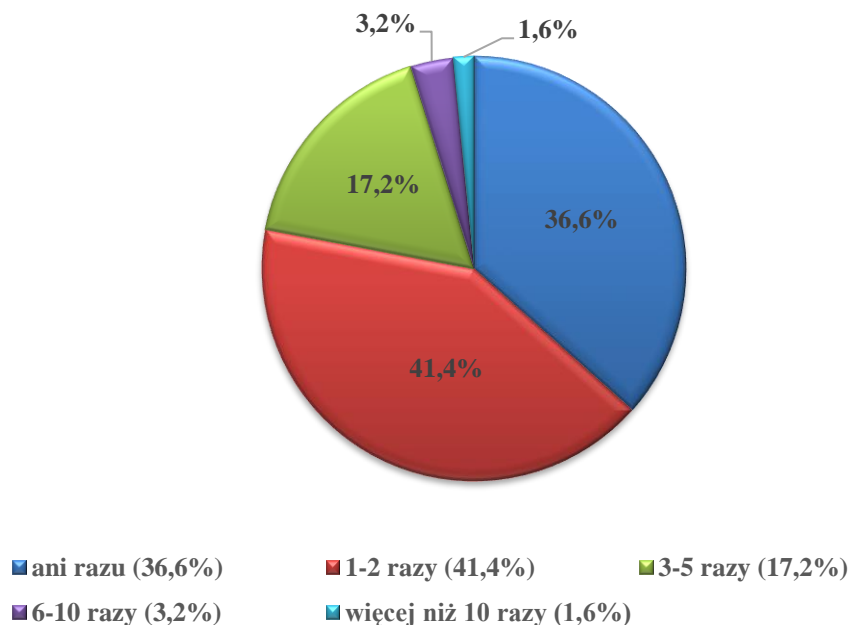
Ryc. 24. Radzenie sobie ze stresem przez dzieci badanych osób (%).
Źródło: *ibidem*.

Najchętniej wybierane przez dzieci w ciągu ostatnich 3 miesięcy formy aktywności fizycznej to lekcje wychowania fizycznego w szkole (76,7%), spacer (51,8%) i jazda na rowerze (41%). Zaledwie 2,6% dzieci nie podejmowało w tym okresie żadnej aktywności fizycznej. Szczegóły obrazuje rycina 25.

Ryc. 25. Formy aktywności fizycznej realizowane przez dzieci badanych w ciągu ostatnich 3 miesięcy (%).
Źródło: *ibidem*.

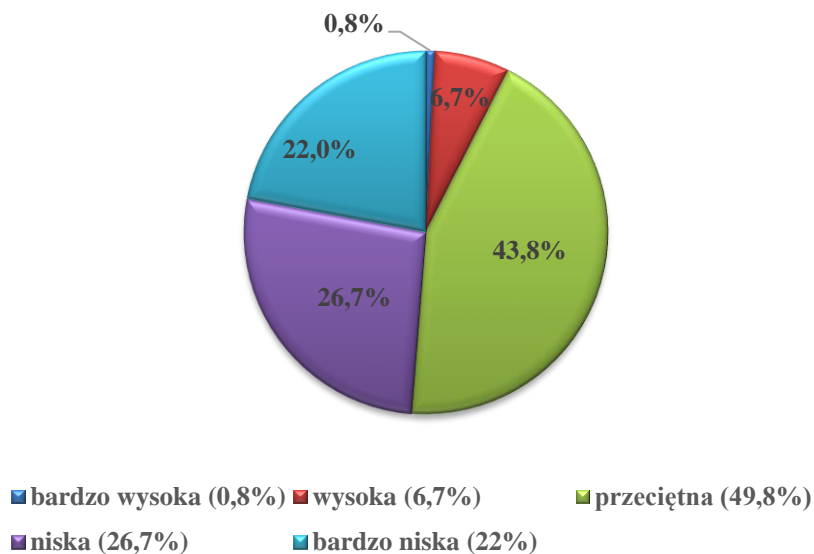
Najwięcej dzieci skorzystało z opieki zdrowotnej w ramach NFZ 1-2 razy w roku (41,4%), nieco mniej (36,6%) nie udało się do lekarza NFZ ani razu. Szczegółowe dane zawarto na rycinie 26.

Ryc. 26. Częstotliwość korzystania z finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia przez dziecko w ciągu ostatnich 6 miesięcy (%).

Źródło: *ibidem*.

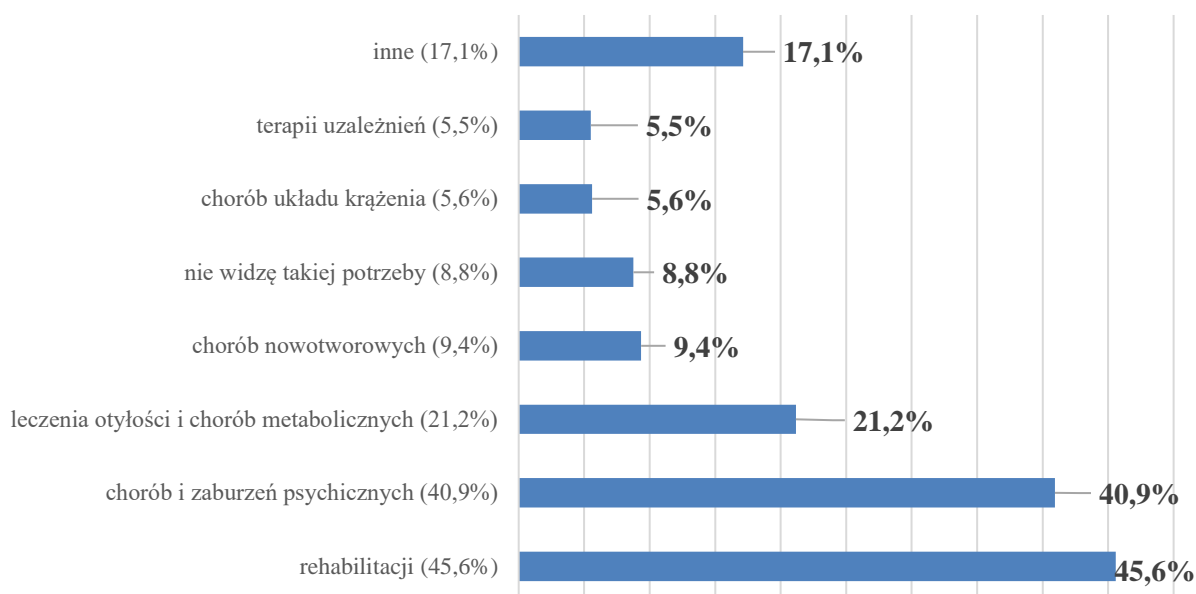
Prawie połowa badanych (43,8%) ocenia dostępność do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński jako przeciętną, zaledwie (7,5%) uważa ją za wysoką lub bardzo wysoką (rycina 27).

Ryc. 27. Ocena dostępności do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński w opinii rodziców (%).

Źródło: *ibidem*.

Ankietowani oczekiwali poprawy dostępności do opieki zdrowotnej dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński przede wszystkim w zakresie rehabilitacji (45,6%) oraz chorób i zaburzeń psychicznych (40,9%). Szczegółowych danych dostarcza rycina 28.

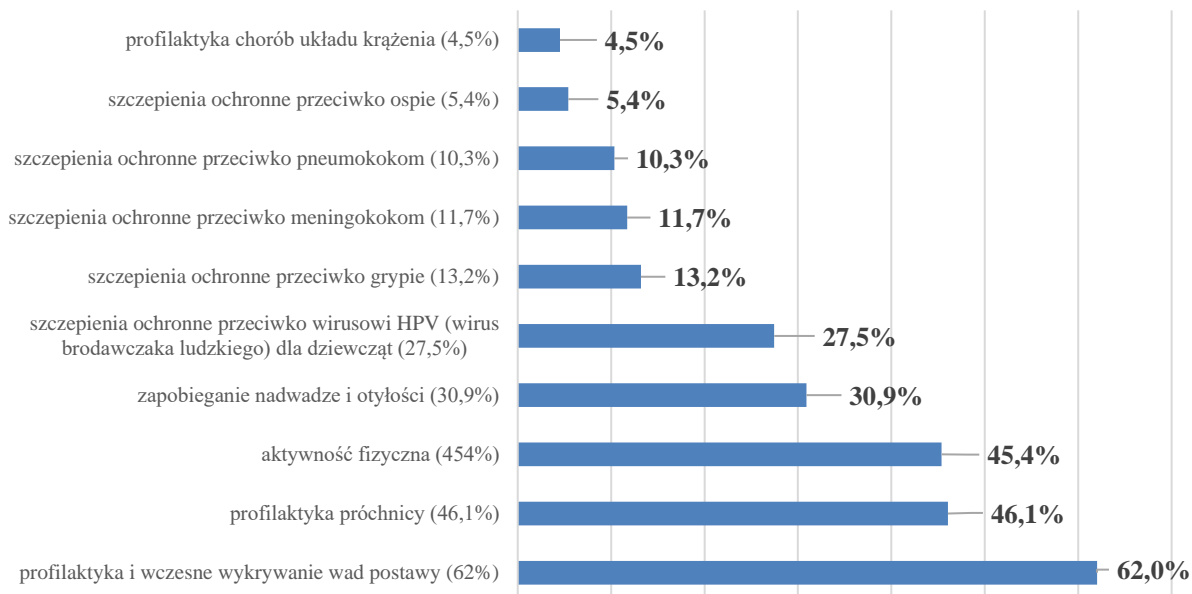

Ryc. 28. Zakres, w jakim badani respondenci oczekiwali poprawy dostępności do opieki zdrowotnej dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński (%).

Źródło: *ibidem*.

Prawie wszyscy respondenci (97,2%) chcieliby, aby Powiat Piaseczyński realizowało świadczenia z zakresu zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński. Świadczenia te, w opinii respondentów, powinny dotyczyć przede wszystkim profilaktyki i wczesnego wykrywania wad postawy (62%), profilaktyki próchnicy (46,1%) oraz aktywności fizycznej (45,4%). W najmniejszym stopniu respondenci oczekują szczepień ochronnych przeciwko ospie (5,4%) oraz programów profilaktyki chorób układu krążenia (rycina 29).

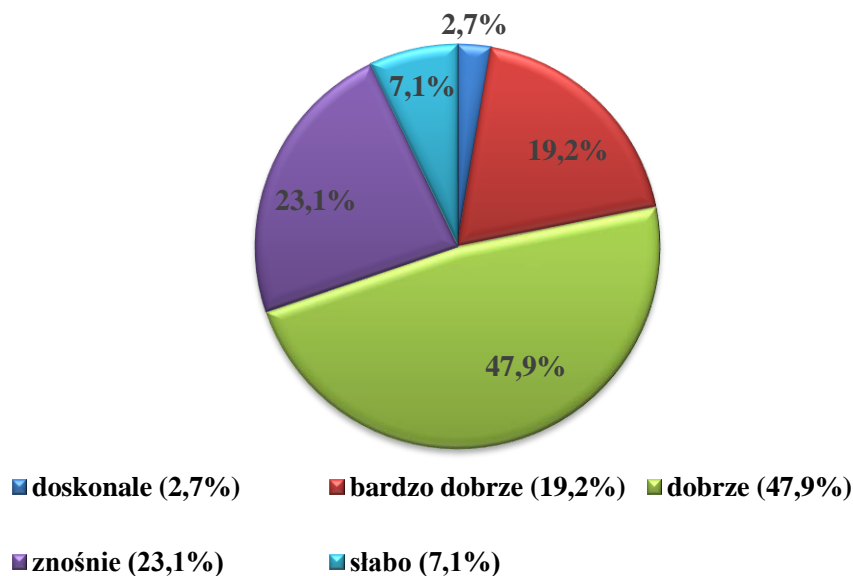

Ryc. 29. Oczekiwane od Starostwa Powiatowego działania w zakresie zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński (%).

Źródło: *ibidem*.

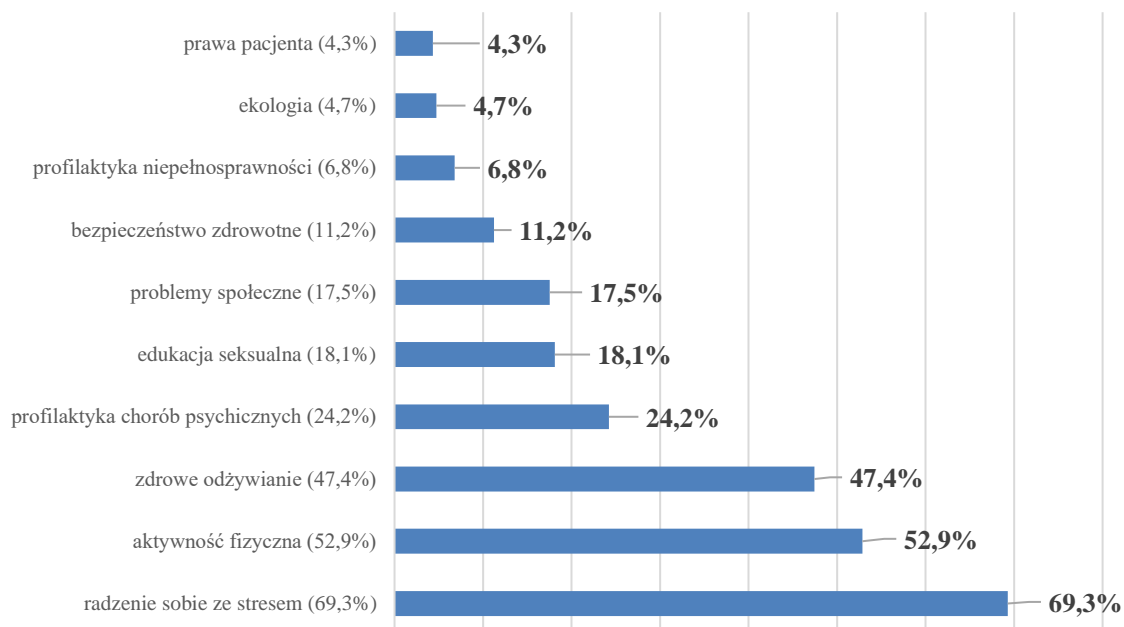
Ankietowani oceniają stopień zaspokojenia potrzeb zdrowotnych swojego dziecka jako dobry (47,9%), zaledwie 7,1% uważa, że potrzeby dziecka są realizowane słabo. Szczegóły obrazuje rycina 30.

Ryc. 30. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych swojego dziecka (%).

Źródło: *ibidem*.

Ponad 91% ankietowanych oczekuje realizacji przez Powiat Piaseczyński większej liczby zadań z zakresie promocji zdrowia dzieci. Ankietowani oczekują większej liczby działań w obszarze radzenia sobie ze stresem (69,3%), aktywności fizycznej (52,9%) oraz zdrowego odżywiania (47,4%). Szczegółowe wyniki obrazuje rycina 31.

Ryc. 31. Oczekiwane od Starostwa Powiatowego działania w zakresie promocji zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński (%).

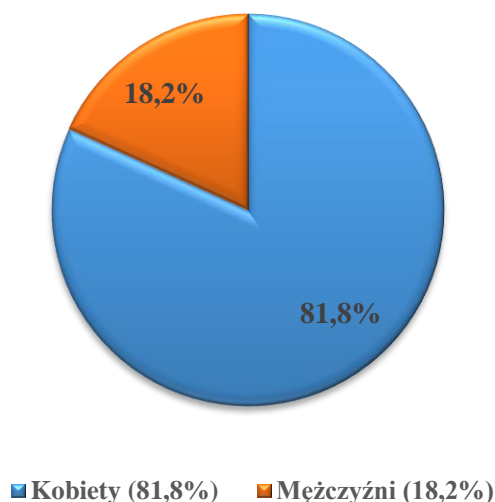
Źródło: *ibidem*.

Wnioski

1. Badani rodzice oceniają najczęściej ogólny stan zdrowia swoich dzieci jako dobry lub bardzo dobry, przy czym stan zdrowia fizycznego dzieci pogarsza się z wiekiem.
2. Respondenci oceniają stan zdrowia psychicznego swoich dzieci jako dobry lub bardzo dobry, ale wyraźnie widać, że wraz z wiekiem dzieci pogarsza się stan ich zdrowia mentalnego, zatem to grupę nastolatków należy objąć szczególną opieką zdrowotną w tym zakresie.
3. Ponad 1/5 rodziców uważa, że stan zdrowia ich dzieci pogorszył się w ciągu ostatniego roku, co może wynikać ze stanu trwającej pandemii, która przyczyniła się do ograniczenia dostępności do świadczeń zdrowotnych, a także realizacji w tym okresie nauki zdalnej oraz nakazu izolacji społecznej.
4. Najczęstsze problemy zdrowotne u dzieci badanych osób dotyczą alergii i chorób układu ruchu.
5. Większość ankietowanych deklaruje, że ich dzieci radzą sobie ze stresem dobrze lub znośnie, zaledwie 1/8 dzieci radzi sobie doskonale lub bardzo dobrze.
6. Najchętniej wybierane przez dzieci w ciągu ostatnich 3 miesięcy formy aktywności fizycznej to lekcje wychowania fizycznego w szkole, spacerowanie i jazda na rowerze.
7. Prawie połowa badanych ocenia dostępność do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński jako przeciętną. Ankietowani oczekiwali poprawy dostępności do świadczeń przede wszystkim w zakresie rehabilitacji oraz diagnostyki i terapii chorób i zaburzeń psychicznych.
8. Badani rodzice oczekują poprawy dostępności do świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania wad postawy, profilaktyki próchnicy oraz aktywności fizycznej.
9. W ramach promocji zdrowia dzieci, ankietowani oczekują większej liczby działań z zakresu radzenia sobie ze stresem, aktywności fizycznej oraz zdrowego odżywiania.

6.5. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego w populacji dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego - badanie kwestionariuszowe

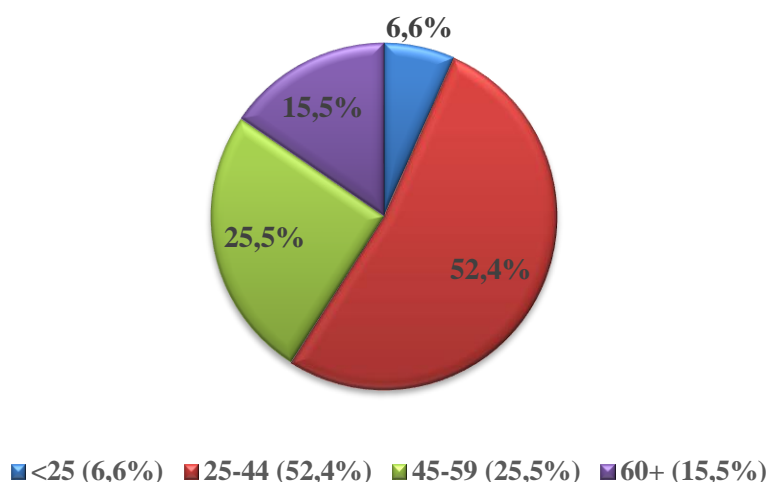
Badaniem kwestionariuszowym, mającym na celu określenie potrzeb zdrowotnych objęto 1028 mieszkańców powiatu piaseczyńskiego, w tym 841 kobiet i 187 mężczyzn, co obrazuje rycina 32.

Ryc. 32. Płeć ankietowanych (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

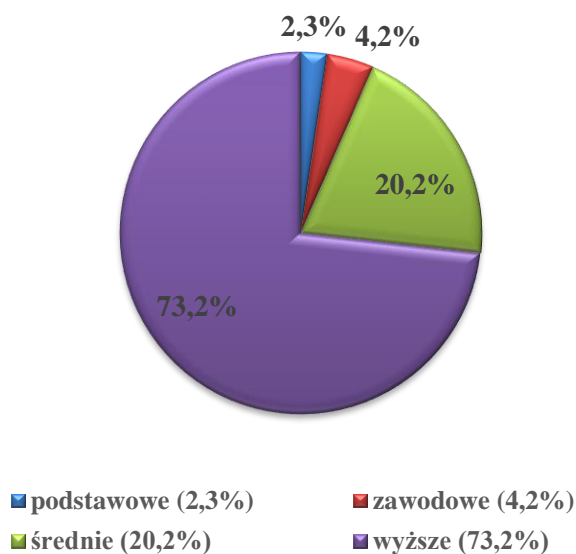
Spośród mieszkańców powiatu piaseczyńskiego biorących udział w badaniu ankietowym, najwięcej osób było w wieku 25-44 lat (52,4%), a najmniej osób poniżej 25 r.ż. (6,6%), w badaniu uczestniczyło 15,5% osób po 60 r.ż. (rycina 33).

Ryc. 33. Wiek ankietowanych (%).

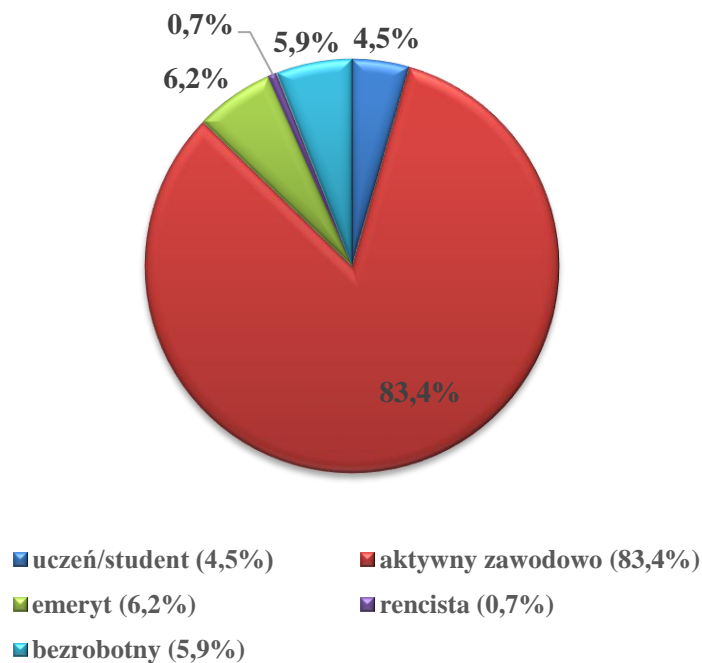
Źródło: *ibidem*.

Największy odsetek respondentów legitymował się wykształceniem wyższym (73,2%) i średnim (20,2%), najmniej było osób z wykształceniem podstawowym (2,3%). Szczegóły obrazuje rycina 34.

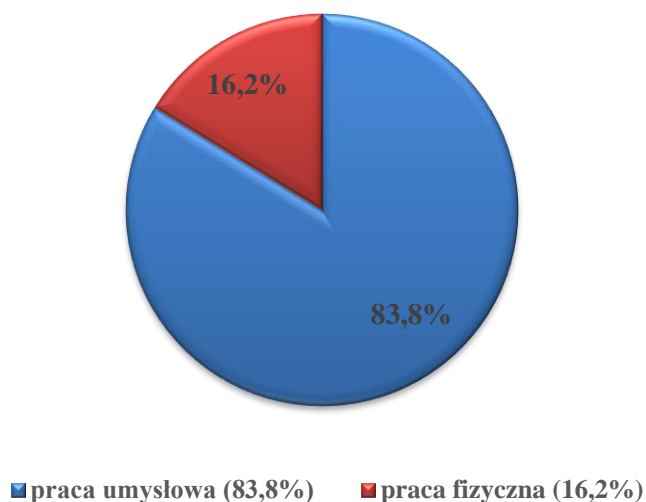
Ryc. 34. Wykształcenie ankietowanych (%).
Źródło: *ibidem*.

Zdecydowana większość badanych dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego jest aktywna zawodowo (83,4%). Pozostałe grupy ankietowanych to bezrobotni (5,2%), uczniowie/studenci (4,5%) i emeryci/renciści (6,9%). Dane te obrazuje rycina 35.

Ryc. 35. Statut zawodowy ankietowanych (%).
Źródło: *ibidem*.

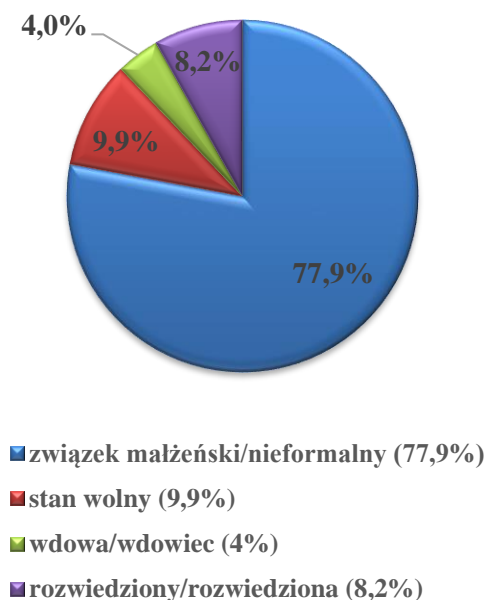
Ponad 83% badanych wykonuje bądź wykonywało pracę umysłową, a 16,2% pracę fizyczną. Szczegóły przedstawia rycina 36.

Ryc. 36. Charakter wykonywanej pracy (%).

Źródło: *ibidem*.

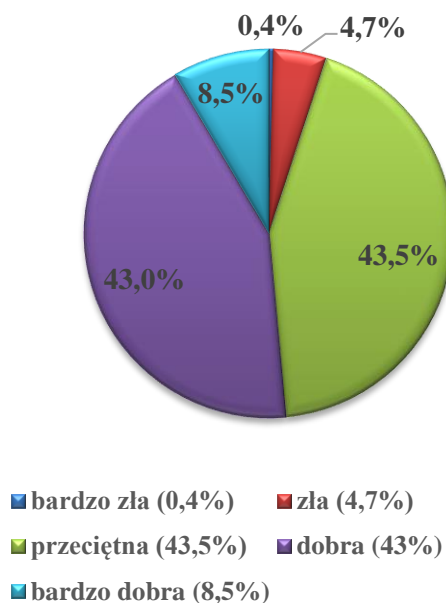
Ponad 3/4 badanych mieszkańców powiatu pozostaje w związku małżeńskim lub związku nieformalnym (77,9%). Wdowy/wdowcy lub osoby rozwiedzione stanowią 12,2% respondentów, a 9,9% spośród badanych to osoby stanu wolnego (rycina 37).

Ryc. 37. Stan cywilny ankietowanych (%).

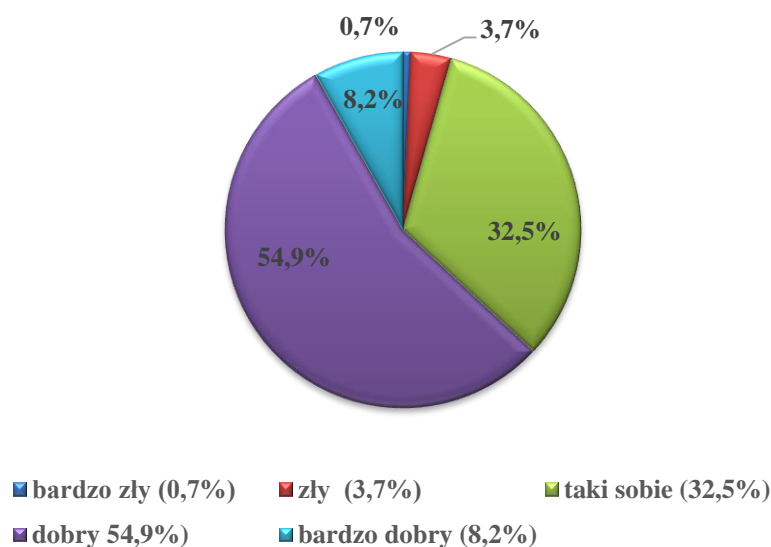
Źródło: *ibidem*.

Prawie połowa respondentów (43,5%) deklaruje, że ich sytuacja materialna jest przeciętna, nieco mniej posiada dobrą sytuację finansową (43%), zaledwie 0,4% ankietowanych ocenia ją jako bardzo złą, szczegółowych danych dostarcza rycina 38.

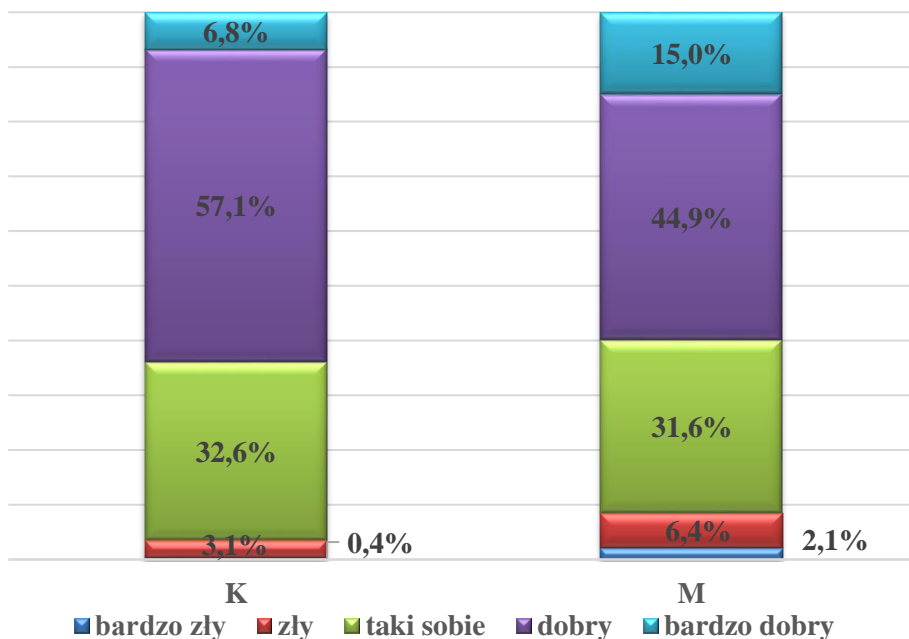

Ryc. 38. Podział respondentów wg deklarowanej sytuacji materialnej (%).
Źródło: *ibidem*.

Ponad połowa badanych ocenia stan swojego zdrowia fizycznego jako dobry (54,9%), natomiast kolejnych 32,5% ocenia swoje zdrowie fizyczne jako takie sobie. Zaledwie 4,4% badanych deklaruje zły lub bardzo zły poziom zdrowia. Kobiety deklarują lepszy stan zdrowia niż mężczyźni. Szczegóły obrazują ryciny 39 i 40.

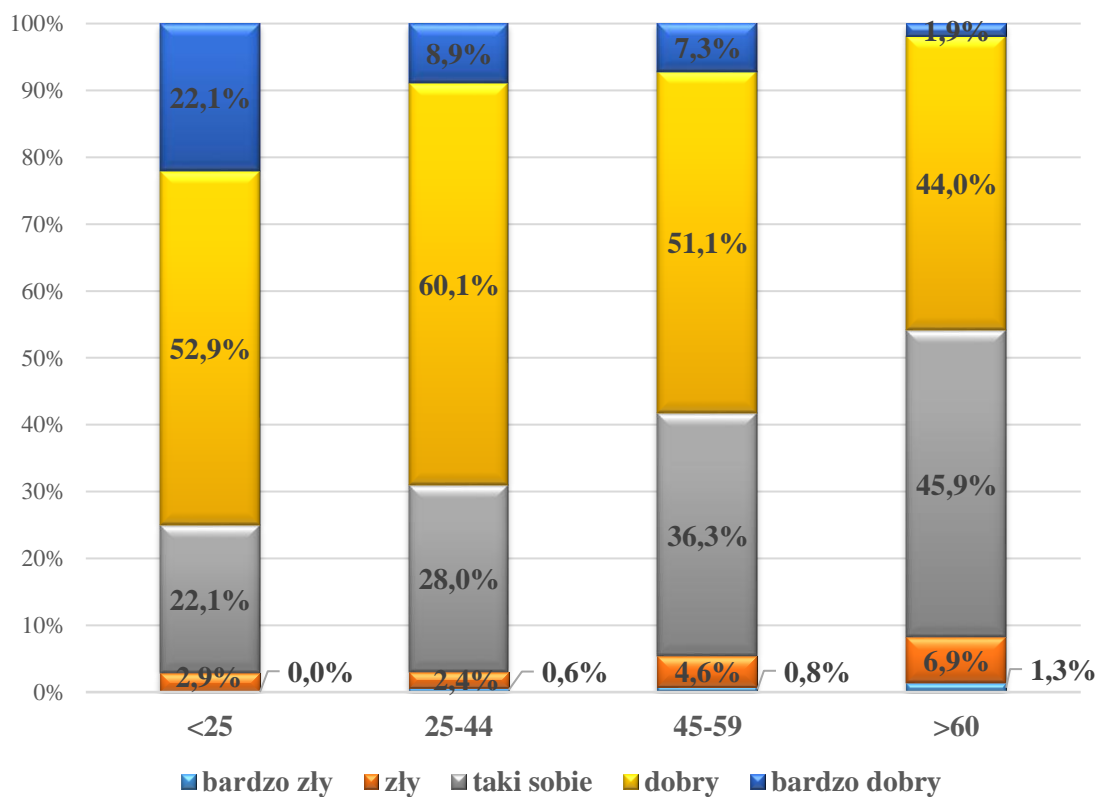

Ryc. 39. Samooceena stanu zdrowia fizycznego respondentów(%).
Źródło: *ibidem*.

Ryc. 40. Samoocena stanu zdrowia fizycznego respondentów wg płci (%).
 Źródło: *ibidem*.

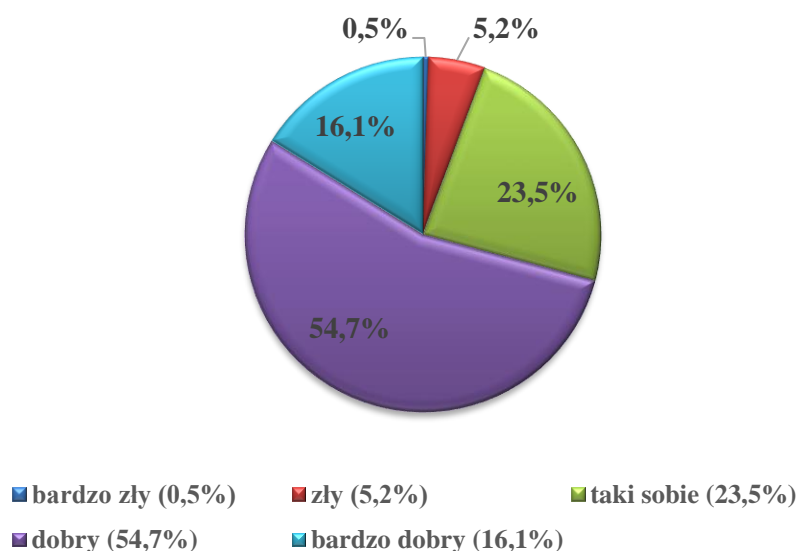
Jak wynika z ryciny 41, istnieje zależność pomiędzy samooceną fizycznego aspektu zdrowia a wiekiem badanych, wraz z wiekiem ocena stanu zdrowia jest coraz niższa.

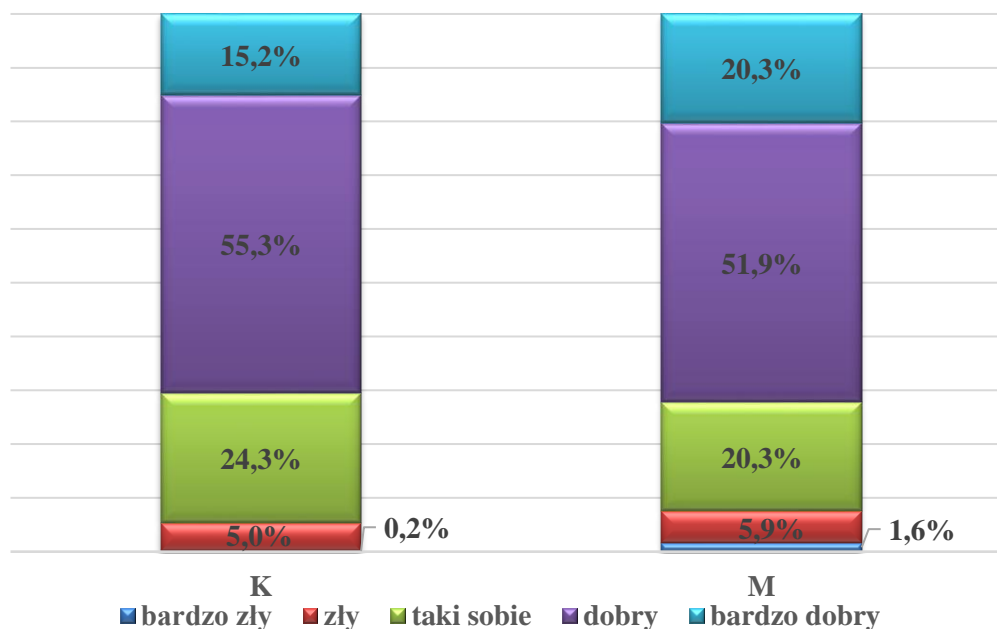
Ryc. 41. Samoocena stanu zdrowia fizycznego respondentów wg wieku (%).
 Źródło: *ibidem*.

Ponad połowa ankietowanych osób ocenia stan swojego zdrowia psychicznego jako dobry (54,7%) lub taki sobie (23,4%). Nieco ponad 5% ankietowanych uważa, że poziom ich zdrowia psychicznego jest zły lub bardzo zły. Samoocena zdrowia psychicznego badanych kobiet była nieco lepsza niż mężczyzn. Szczegóły ukazano za pomocą ryciny 42 i 43.

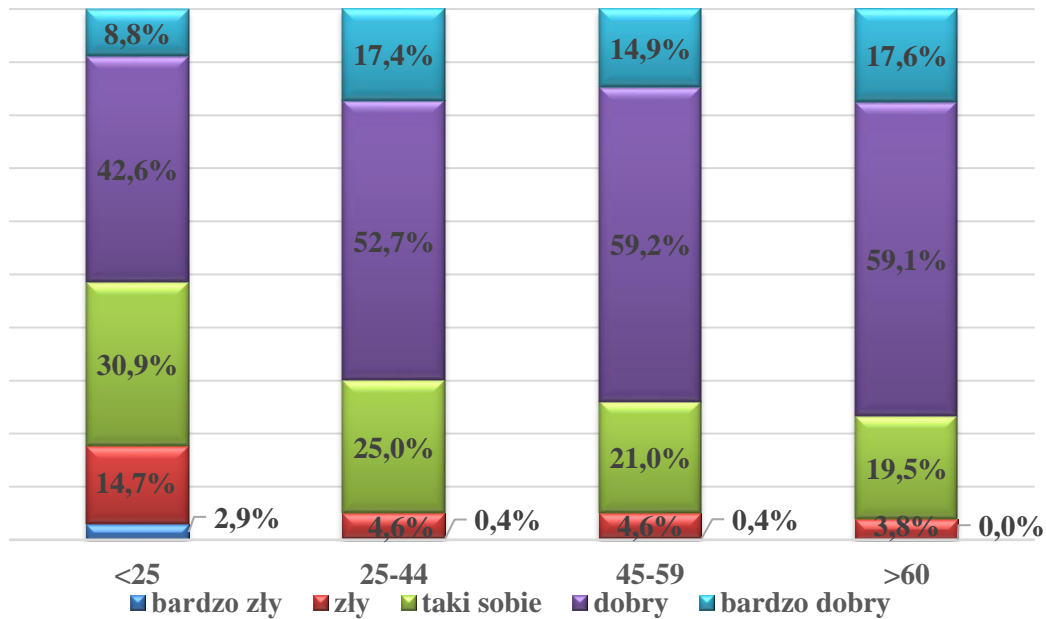

Ryc. 42. Samoocena stanu zdrowia psychicznego respondentów (%).
Źródło: *ibidem*.

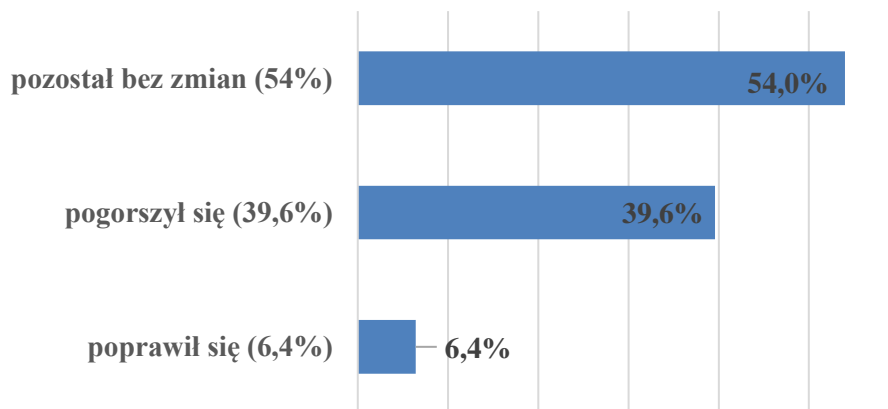
Ryc. 43. Samoocena stanu zdrowia psychicznego respondentów wg płci (%).
Źródło: *ibidem*.

Nie zauważono wyraźnego związku pomiędzy wiekiem badanych a samooceną zdrowia psychicznego. Natomiast warto zwrócić uwagę na subpopulację osób młodych <25 r.ż., u których złe i bardzo złe odpowiedzi pojawiają się wyraźnie częściej (odpowiednio ponad 14,7% i ok. 2,9%). Można podejrzewać, że zaobserwowane korelacje wykazują związek z pandemią COVID-19 i związaną z nią izolacją społeczną (rycina 44).

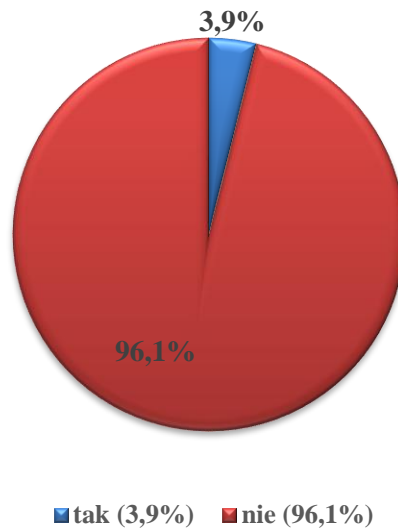
Ryc. 44. Samoocena stanu zdrowia psychicznego respondentów wg wieku(%).
Źródło: *ibidem*.

Zaledwie 6,4% respondentów deklaruje poprawę swojego stanu zdrowia w ciągu ostatniego roku, u ponad połowy badanych osób nie uległ on zmianie, a u 39,6% dodatkowo pogorszył się (ryc. 45).

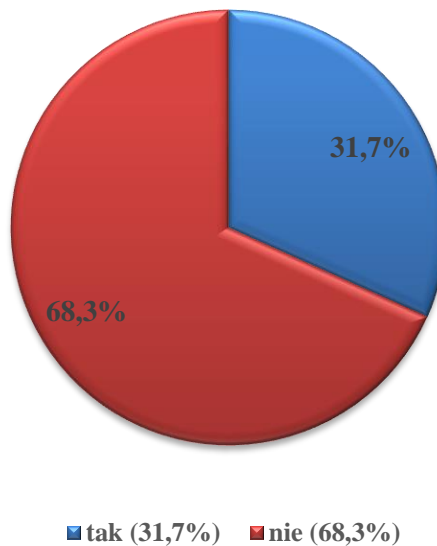
Ryc. 45. Deklarowana zmiana ogólnego stanu zdrowia ankietowanych (%).
Źródło: *ibidem*.

Problem niepełnosprawności dotyczy zaledwie 3,9% badanych (rycina 46).

Ryc. 46. Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności przez osoby badane (%).
Źródło: *ibidem*.

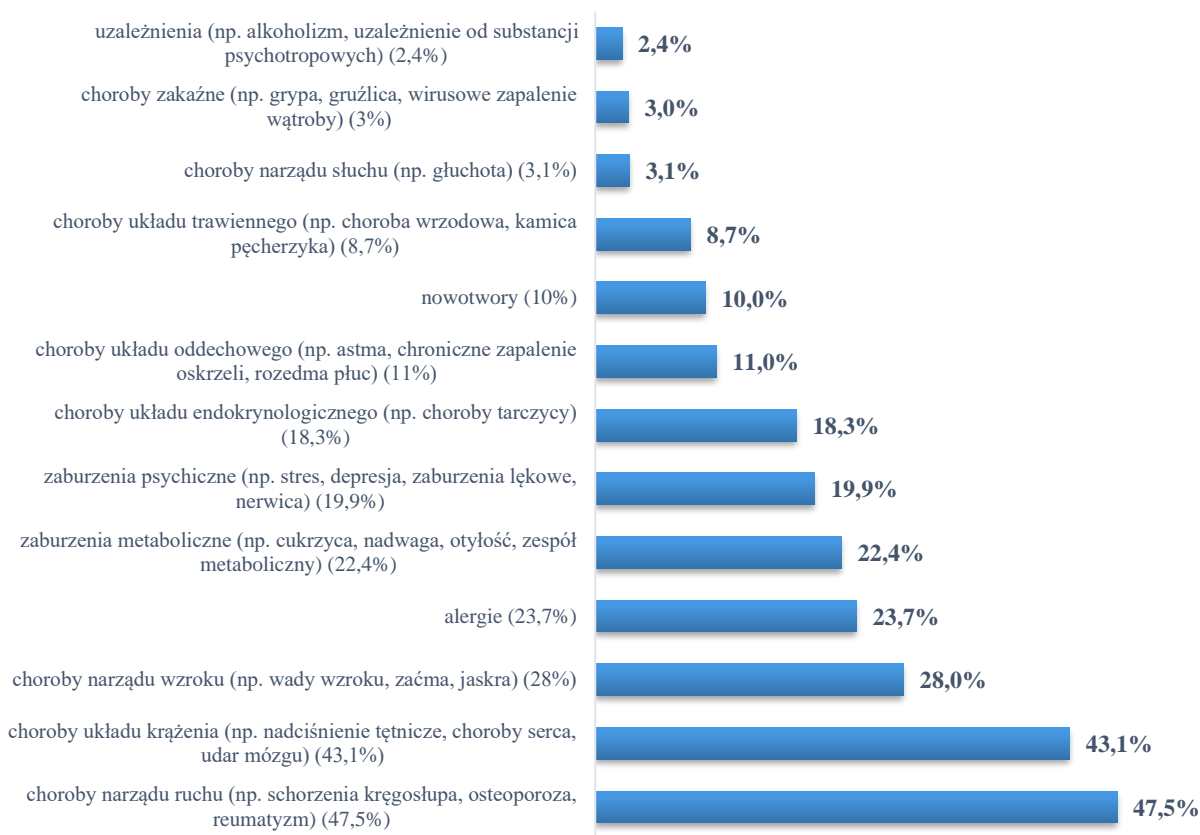
Pod stałą opieką lekarską lub pielęgniarską przebywa obecnie około 1/3 badanych osób (31,7%). Szczegóły obrazuje rycina 47.

Ryc. 47. Przebywanie respondentów pod stałą opieką lekarską lub pielęgniarską (%).
Źródło: *ibidem*.

Najczęstsze problemy zdrowotne respondentów oraz dorosłych członków ich najbliższej rodziny dotyczą chorób narządu ruchu (47,5%) i chorób układu krążenia (43,1%),

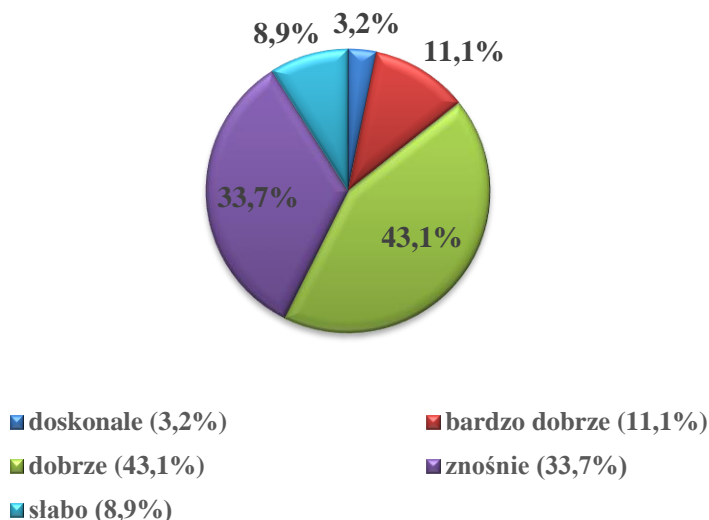
najrządziej deklarowane to uzależnienia (2,4%) i choroby zakaźne (3%). Szczegóły obrazuje rycina 48.

Ryc. 48. Problemy zdrowotne respondentów oraz dorosłych członków ich najbliższej rodziny (%).

Źródło: *ibidem*.

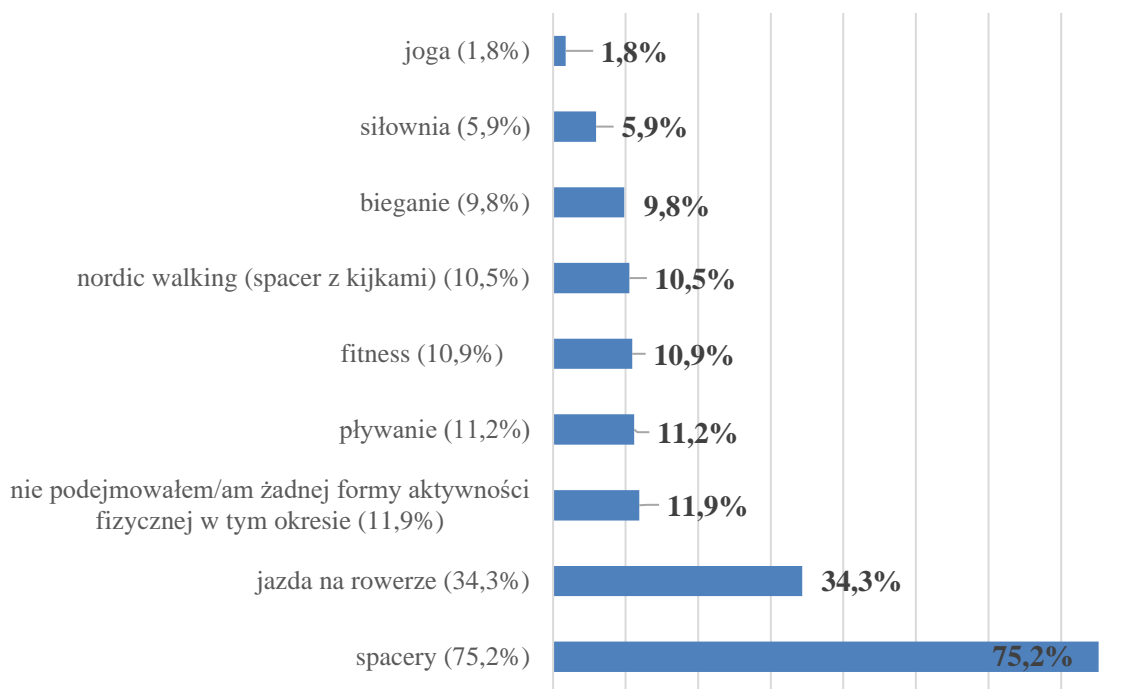
Prawie połowa ankietowanych (43,1%) deklaruje, że radzą sobie ze stresem dobrze, bardzo dobrze radzi sobie 11,1%, 8,9% radzi sobie słabo (rycina 49).

Ryc. 49. Radzenie sobie ze stresem przez badane osoby (%).

Źródło: *ibidem*.

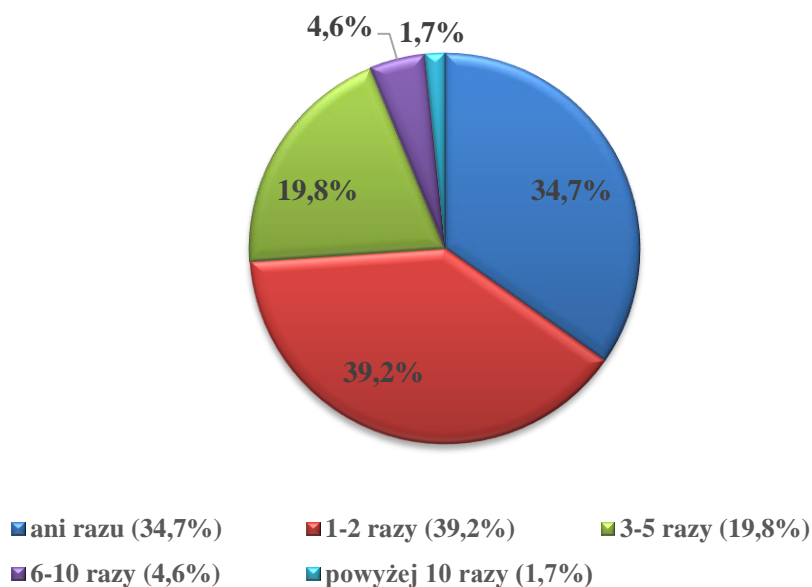
Najchętniej wybierane przez badanych formy aktywności fizycznej w ciągu ostatnich 3 miesięcy to spacery (75,2%) i jazda na rowerze (34,3%). Prawie 12% osób nie podejmowało w tym okresie żadnej aktywności fizycznej. Szczegóły obrazuje rycina 50.

Ryc. 50. Formy aktywności fizycznej realizowane przez badanych w ciągu ostatnich 3 miesięcy (%).

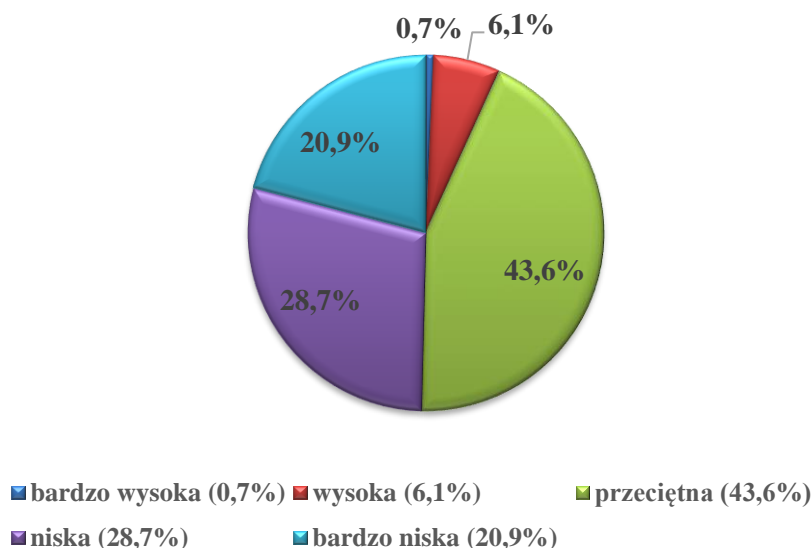
Źródło: *ibidem*.

Badani respondenci korzystali ze świadczeń ochrony zdrowia finansowanej przez NFZ najczęściej 1-2 razy w ciągu ostatniego roku (39,2%), powyżej 10 razy udało się na wizytę w tym samym przedziale czasu niespełna 1,7%, natomiast w ogóle nie korzystało z opieki zdrowotnej finansowanej przez NFZ 34,7% respondentów. Szczegóły obrazuje rycina 51.

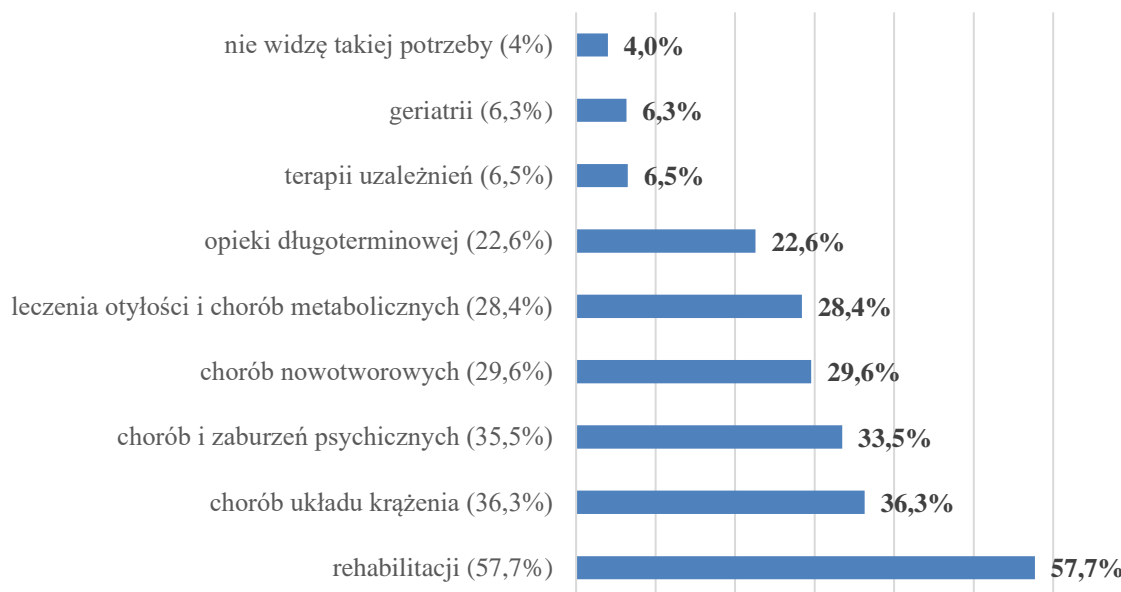
Ryc. 51. Częstotliwość korzystania przez respondentów z ochrony zdrowia finansowanej przez NFZ (%).
Źródło: *ibidem*.

Niespełna połowa respondentów ocenia dostępność świadczeń ochrony zdrowia w powiecie piaseczyńskim jako przeciętną (43,6%), zaledwie 6,8% badanych osób ocenia, że jest ona wysoka lub bardzo wysoka. Około 1/5 ankietowanych (20,9%) uważa, że pozostaje ona na niskim poziomie. Szczegóły zawarto na rycinie 52.

Ryc. 52. Ocena dostępności świadczeń ochrony zdrowia w opinii respondentów (%).
Źródło: *ibidem*.

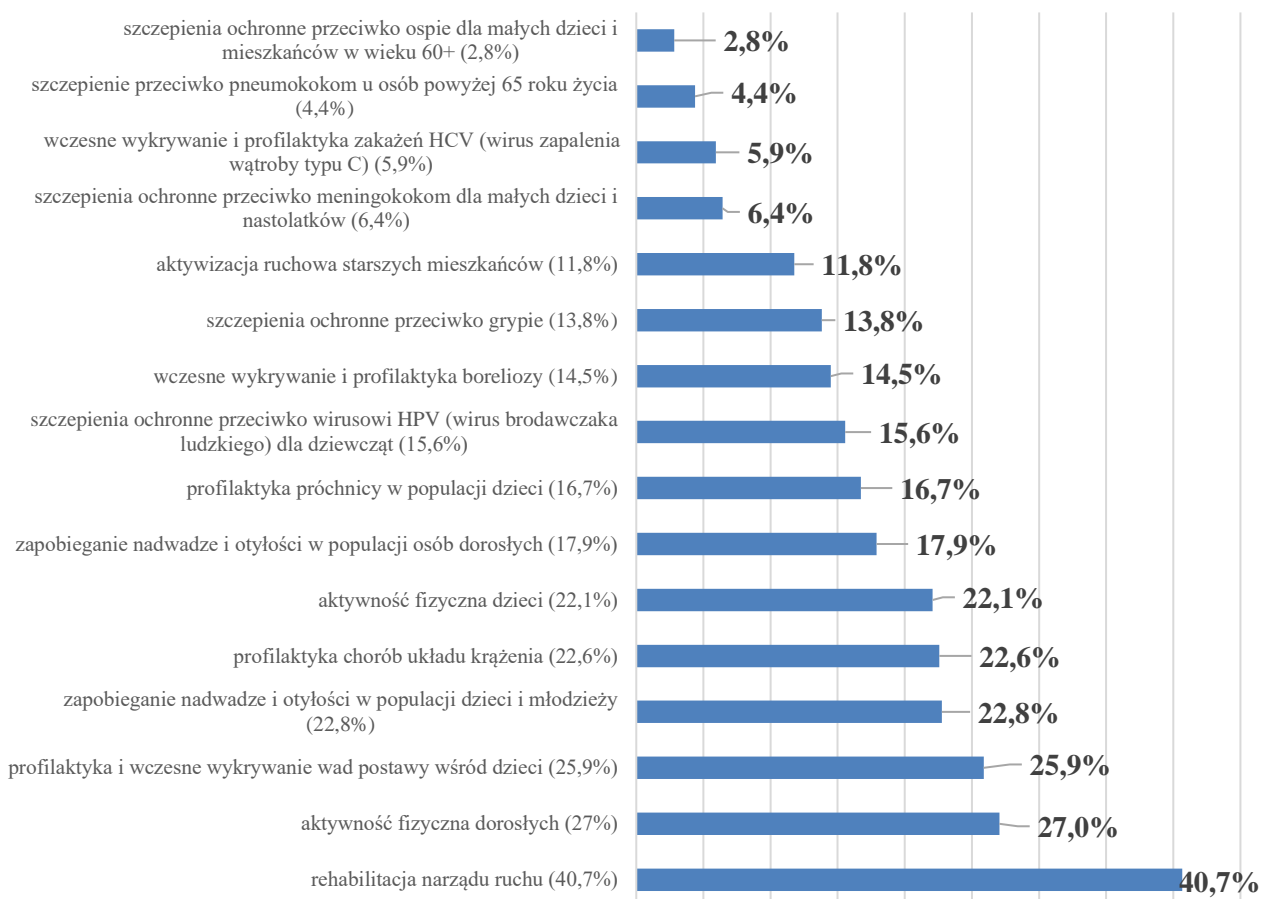
Ankietowani oczekiwali by poprawy dostępności do opieki zdrowotnej przede wszystkim w zakresie rehabilitacji (57,7%) oraz chorób układu krążenia (36,3%). Zaledwie 4% badanych nie widzi takiej konieczności. Szczegółowych danych dostarcza rycina 53.

Ryc. 53. Zakres w jakim badani respondenci oczekivaliby poprawy dostępności do opieki zdrowotnej w powiecie piaseczyńskim (%).

Źródło: *ibidem*.

Ponad 97% ankietowanych oczekuje poprawy dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla mieszkańców powiatu. Respondenci oczekują większej liczby działań z zakresu rehabilitacji narządu ruchu (40,7%), aktywności fizycznej dorosłych (27%) oraz profilaktyki i wczesnego wykrywania wad postawy wśród dzieci (25,9%), (rycina 54).

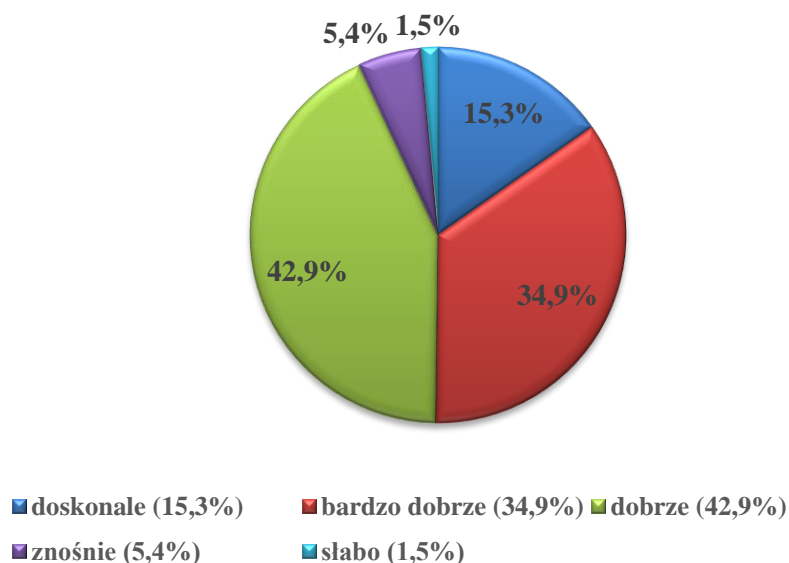

Ryc. 54. Zakres oczekiwanych od Starostwa Powiatowego działań w zakresie zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego (%).

Źródło: *ibidem*.

Ankietowani oceniają stopień zaspokojenia swoich potrzeb zdrowotnych jako dobry (42,9%), 15,3% uważa, że jego potrzeby są realizowane słabo. Szczegóły obrazuje rycina 55.

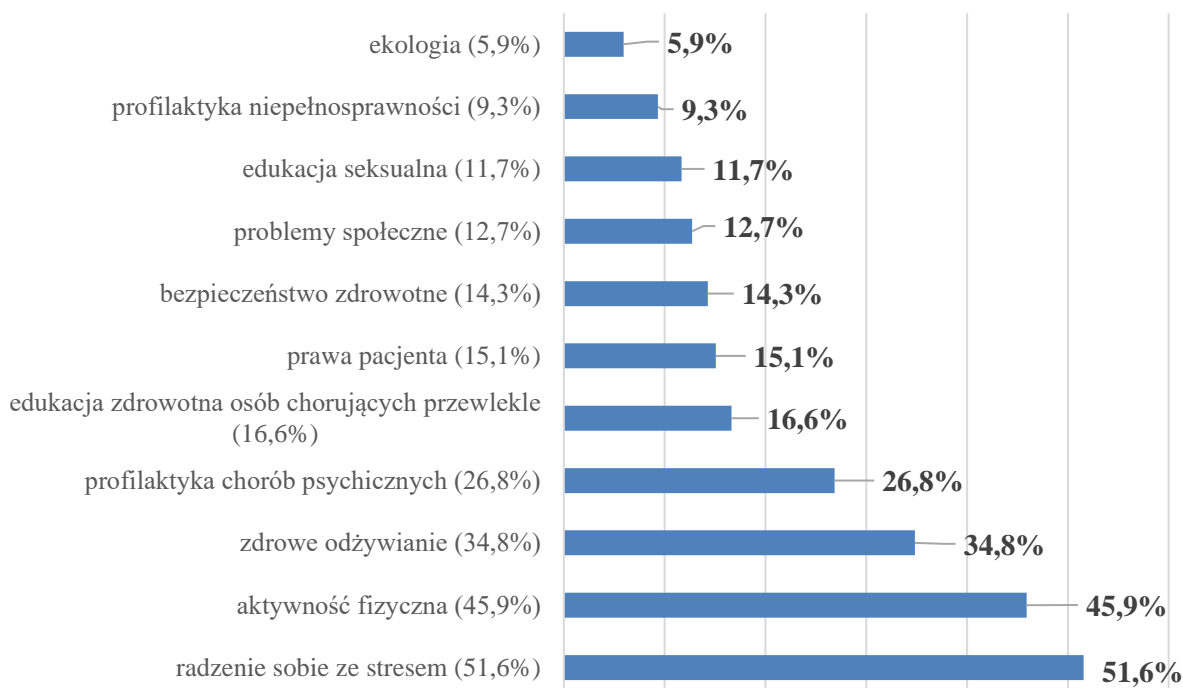

Ryc. 55. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych ankietowanych (%).

Źródło: *ibidem*.

Prawie wszyscy ankietowani (88,4%) oczekiwaliby realizacji przez Powiat Piaseczyński większej liczby zadań z zakresie promocji zdrowia w powiecie. Oczekiwania te dotyczą działań w obszarze radzenia sobie ze stresem (51,6%), aktywności fizycznej (45,9%) oraz zdrowego odżywiania (34,8%). Szczegółowe dane przedstawia rycina 56.

Ryc. 56. Obszary oczekiwanych od Starostwa Powiatowego działań w zakresie promocji zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego (%).

Źródło: *ibidem*.

Wnioski

1. Respondenci w większości oceniają swoje zdrowie fizyczne jako dobre, lecz wraz z wiekiem zmniejsza się liczba osób oceniających swój stan zdrowia pozytywnie. Na tej podstawie można wnioskować, że grupą o najwyższych potrzebach zdrowotnych w zakresie zdrowia fizycznego w powiecie piaseczyńskim są osoby starsze.
2. Respondenci w większości oceniają swoje zdrowie psychiczne jako dobre, warto jednak zwrócić uwagę na subpopulację osób młodych <25 r.ż., u których złe i bardzo złe odpowiedzi w przypadku samooceny zdrowia psychicznego pojawiają się wyraźnie częściej. Można podejrzewać, że zaobserwowane korelacje wykazują związek z pandemią COVID-19 i wynikającą z niej izolacją społeczną, dlatego osoby należące do tej grupy wiekowej powinny się otoczyć wyjątkową opieką.
3. Ponad 1/3 badanych deklaruje, że ich stan zdrowia w ciągu ostatniego roku pogorszył się. Być może ma to związek z pandemią COVID-19, która oddziałuje na wszystkie sfery życia, w tym na zdrowie fizyczne i psychiczne.
4. Pod stałą opieką lekarską lub pielęgniarską przebywa obecnie około 1/3 badanych osób.
5. Najczęstsze problemy zdrowotne u respondentów i dorosłych członków ich najbliższej rodziny dotyczą chorób narządu ruchu i chorób układu krążenia.
6. Najchętniej wybierane przez badanych formy aktywności fizycznej to spacerowanie i jazda na rowerze.
7. Prawie połowa badanych osób ocenia, że dostępność do świadczeń ochrony zdrowia w powiecie piaseczyńskim jest przeciętna, ankietowani oczekiwali poprawy dostępności do opieki zdrowotnej przede wszystkim w zakresie rehabilitacji oraz chorób układu krążenia.
8. W ramach zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób, ankietowani oczekują większej liczby działań przede wszystkim w obszarze rehabilitacji narządu ruchu oraz aktywności fizycznej dorosłych.
9. Oczekiwania związane ze zwiększaniem liczby zadań promocji zdrowia dotyczą radzenia sobie ze stresem, aktywności fizycznej oraz zdrowego odżywiania.

7. PRIORYTETY DLA REGIONALNEJ POLITYKI ZDROWOTNEJ POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

PRIORYTET 1: Profilaktyka chorób układu krążenia jako wyraz realizacji Priorytetu 1a Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (*Zmniejszenie zapadalności i przedwczesnej umieralności z powodu: chorób układu sercowo-naczyniowego, w tym zawałów serca, niewydolności serca i udarów mózgu*)

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Zapobieganie chorobom układu krążenia w populacji mieszkańców miasta poprzez działania z zakresu profilaktyki pierwotnej	1.1	Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania chorobom cywilizacyjnym w szczególności chorobom sercowo-naczyniowym	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
2	Zwiększenie wykrywalności chorób układu krążenia w populacji mieszkańców miasta poprzez działania z zakresu profilaktyki wtórnej	2.1	Rozważenie możliwości finansowania i wdrożenia PPZ w zakresie profilaktyki chorób układu krążenia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
3.	Zwiększenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie problemu chorób układu krążenia w populacji	3.1	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanym przez NFZ: Programie profilaktyki chorób układu krążenia (ChUK)	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań

mieszkańców powiatu	3.2	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie MZ: Profilaktyka chorób kardiologicznych (KORDIAN)	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań
	3.3	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanym przez NFZ: Programie profilaktyki udarów	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań
	3.4	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie MZ: Profilaktyka 40 Plus	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań
	3.5	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego: Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki wtórnej u osób po ostrych zespołach wieńcowych	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań
	3.6	Działania informacyjno-edukacyjne, kierowane do młodzieży i społeczności szkolnej, realizowane w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat piaseczyński	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu		Choroby układu krążenia stanowią najczęstszą przyczynę zgonów w powiecie piaseczyńskim. Samoistne (pierwotne) nadciśnienie stanowi najczęstszą przyczynę wizyt mieszkańców powiatu w placówkach publicznej opieki zdrowotnej, zarówno w grupie wiekowej 45-59 lat, jak i w populacji w wieku 60 lat i więcej. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców powiatu piaseczyńskiego pozwala stwierdzić, że najczęstsze problemy zdrowotne u respondentów i dorosłych członków ich najbliższej rodziny, dotyczą właśnie chorób układu krążenia. Ankietowani oczekiwali również poprawy dostępności świadczeń zdrowotnych w tym zakresie.			

PRIORYTET 2: Profilaktyka i wczesne wykrywanie nowotworów jako wyraz realizacji Priorytetu 1b Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (*Zmniejszenie zapadalności i przedwczesnej umieralności z powodu: nowotworów złośliwych*) oraz celów Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych na lata 2016-2024

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Zapobieganie chorobom nowotworowym w populacji mieszkańców powiatu	1.1	Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania chorobom cywilizacyjnym, w szczególności nowotworowym	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
2	Zwiększenie wykrywalności chorób nowotworowych w populacji mieszkańców miasta poprzez działania z zakresu profilaktyki wtórnej	2.1	Rozważenie możliwości finansowania i wdrożenia PPZ w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
3	Zwiększenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie problemu chorób nowotworowych w populacji mieszkańców powiatu	3.1	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanych przez NFZ programach profilaktyki chorób nowotworowych (Program profilaktyki raka piersi, Program profilaktyki raka szyjki macicy, Program badań przesiewowych raka jelita grubego, Program profilaktyki nowotworów skóry, Program profilaktyki raka płuca, Pilotażowy program profilaktyki nowotworów wątroby, Profilaktyka nowotworów głowy i szyi)	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań

		3.2	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego pt.: Wczesna profilaktyka raka piersi	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		3.3	Działania informacyjno-edukacyjne, kierowane do młodzieży i społeczności szkolnej, realizowane w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat piaseczyński	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu		Choroby nowotworowe stanowią drugą przyczynę zgonów w Polsce, tuż po chorobach układu krążenia (26,5% wszystkich zgonów), a liczba zachorowań i zgonów z ich powodu systematycznie rośnie. W powiecie piaseczyńskim występują jedne z najwyższych wskaźników zachorowalności na nowotwory złośliwe, zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet. Również współczynnik umieralności na nowotwory złośliwe w populacji kobiet jest wyższy od średniej dla województwa mazowieckiego.				

PRIORYTET 3: Profilaktyka nadwagi i otyłości jako wyraz realizacji celu operacyjnego 1 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Profilaktyka nadwagi i otyłości) oraz Priorytetu 3 Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Przeciwdziałanie występowaniu otyłości)

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Zapobieganie nadwadze i otyłości wśród dzieci i dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego poprzez działania z zakresu profilaktyki pierwotnej	1.1	Zachęcanie do korzystania z portalu internetowego Narodowego Centrum Edukacji Żywieniowej	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
		1.2	Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania chorobom cywilizacyjnym	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
		1.3	Upowszechnianie koncepcji Szkół Promujących Zdrowie wśród placówek oświatowych prowadzonych przez powiat piaseczyński	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
		1.4	Realizacja profilaktyki w zakresie psychoedukacji (warsztaty, wykłady z danego zakresu) dzieci, młodzieży, rodziców i specjalistów	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
2	Zwiększenie wykrywalności nadwagi i otyłości wśród dzieci i dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego poprzez kompleksowe działania z zakresu profilaktyki wtórnej	2.1	Rozważenie możliwości finansowania i wdrożenia PPZ w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci oraz/lub wczesnego wykrywania nadwagi, otyłości i cukrzycy wśród dorosłych mieszkańców powiatu	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		2.2	Działania profilaktyki zdrowotnej skierowane na populację dzieci i młodzieży (np.: bilanse zdrowia realizowane przez pielęgniarki szkolne, zbieranie danych statystycznych)	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników

3	Promocja aktywności fizycznej mieszkańców powiatu	3.1	Organizowanie spotkań, festynów, zajęć i konkursów sportowych mających na celu propagowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Liczba działań Liczba uczestników
		3.2	Modernizacja lub rozważenie rozbudowy bazy obiektów sportowych powiatu	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		3.3	Wsparcie pozalekcyjnych form aktywizacji fizycznej dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat piaseczyński	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań
4	Zwiększenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie zdrowego żywienia i chorób dietozależnych w populacji dorosłych mieszkańców powiatu	4.1	Edukacja zdrowotna rodziców na temat zdrowego żywienia dzieci	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
		4.2	Zwiększanie dostępności do porad dietetycznych	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
		4.3	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego pt.: Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania cukrzycy typu 2	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu		Nadwaga i otyłość to przede wszystkim ważne czynniki ryzyka rozwoju wielu chorób przewlekłych i dolegliwości zdrowotnych. Bez podejmowania działań zmierzających do powstrzymania rozwoju epidemii otyłości społeczeństwo czeka znaczący wzrost zachorowalności na cukrzycę, choroby krążenia, nowotwory oraz wiele innych poważnych problemów zdrowotnych. Z badań Instytutu Żywności i Żywienia wynika, że rozpowszechnienie nadwagi i otyłości wśród uczniów szkół podstawowych województwa mazowieckiego jest najwyższe w Polsce – ok. 32%, przy średniej ogólnopolskiej na poziomie 22%. Zgodnie z wynikami badania kwestionariuszowego mieszkańcy powiatu oczekują zwiększenia liczby działań promocji zdrowia w obszarze aktywności fizycznej oraz zdrowego odżywiania, zarówno kierowanych do dorosłych mieszkańców, jak i dzieci oraz młodzieży zamieszkującej powiat piaseczyński.				

PRIORYTET 4: Profilaktyka uzależnień jako wyraz realizacji celu operacyjnego 2 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (profilaktyka uzależnień) oraz Priorytetu 4 Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Ograniczanie następstw zdrowotnych spowodowanych stosowaniem substancji psychoaktywnych lub uzależnieniem od tych substancji)

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym	1.1	Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a także dla dzieci i młodzieży w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba działań Liczba uczestników
		1.2	Wspomaganie działalności: instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
		1.3	Promowanie projektów i inicjatyw społecznych w zakresie edukacji i profilaktyki narkotykowej, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiat Piaseczyński Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba działań Liczba uczestników

		1.4	Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych i wspieranie różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu przez rodziny	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba działań Liczba uczestników
		1.5	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanych przez NFZ programach profilaktyki chorób odtytoniowych (Profilaktyka przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, Program profilaktyki chorób odtytoniowych (w tym POChP))	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
2	Zapewnienie adekwatnej do potrzeb dostępności świadczeń zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych i dotkniętych uzależnieniami	2.1	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych/DDA	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiat Piaseczyński Organizacje pozarządowe Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba działań Liczba uczestników
		2.2	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób współuzależnionych/DDA	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiat Piaseczyński Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe	Liczba działań Liczba uczestników
		2.3	Realizacja profilaktyki w zakresie psychoedukacji (warsztaty, wykłady z danego zakresu) dzieci, młodzieży, rodziców i specjalistów	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników

3	Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3.1	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	2022-2025	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Zgodne z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
		3.2	Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	2022-2025	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Zgodne z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
		3.3	Profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy	2022-2025	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej Placówki oświatowe	Zgodne z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
		3.4	Ochrona i wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym dzieci, młodzież, osoby dorosłe, współzależnione/DDA, osoby starsze i z niepełnosprawnością	2022-2025	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Zgodne z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
4	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających	4.1	Wspieranie jednostek oświatowo - wychowawczych w realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Powiat Piaseczyński Organizacje pozarządowe	Liczba działań Liczba uczestników

z uzależnień	4.2	Współdziałal w realizacji ogólnopolskich programów profilaktycznych i kampaniach edukacyjnych oraz informacyjnych	2022-2027	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiat Piaseczyński Organizacje pozarządowe Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba działań Liczba uczestników
	4.3	Podnoszenie kwalifikacji kadry pracowniczej Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	2022-2025	Powiat Piaseczyński Organizacje pozarządowe	Zgodne z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu	<p>Uzależnienia od substancji psychoaktywnych stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Wg danych Światowej Organizacji Zdrowia rocznie umiera z przyczyn mających związek ze spożyciem alkoholu około 2,5 miliona osób na całym świecie, z czego aż 13% stanowią ludzie młodzi, w przedziale wiekowym 25-29 lat. Zgodnie z szacunkami alkohol jest odpowiedzialny za około 5,9% wszystkich zgonów na świecie i dodatkowo odpowiada za 5,1% przewlekłych stanów chorobowych i niepełnosprawności. Z kolei w skali całego świata, co najmniej raz po jakiś narkotyk sięgnęło 250 milionów osób w wieku między 15 a 64 rokiem życia. Z tej liczby blisko 12% (29 milionów osób) cierpi z powodu szkód zdrowotnych wywołanych spożywaniem narkotyków. Poza negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi uzależnienia od substancji psychoaktywnych, bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na szkody społeczne. Największe krzywdy w tym przypadku dotyczą członków rodziny osoby uzależnionej. Niejednokrotnie z nadużywaniem substancji psychoaktywnych związana jest przemoc w rodzinie, negatywne wzorce rodzicielskie, trudności ekonomiczne. Dodatkowo osoba uzależniona nierzadko zaniedbuje obowiązki rodzinne, a także zawodowe, doprowadzając często do utraty pracy, co w konsekwencji wpływa na funkcjonowanie ekonomiczne całej rodziny. Zaniedbania ulegają także więzi społeczne. Ograniczenie lub skompensowanie funkcjonalnych deficytów wynikających z zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, poprzez udzielenie wsparcia specjalistycznego oraz zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności z obszaru zachowań zdrowotnych osób uzależnionych i współuzależnionych stanowią fundamentalne priorytety w obszarze profilaktyki i leczenia uzależnień.</p>				

PRIORYTET 5: Promocja zdrowia psychicznego jako wyraz realizacji celu operacyjnego 3 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (promocja zdrowia psychicznego), Priorytetu 5 Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Zapobieganie, leczenie i rehabilitacja zaburzeń psychicznych) oraz celów głównych Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Ochrona zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu piaseczyńskiego	1.1	Opracowanie Powiatowej Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
		1.2	Działania informacyjno-edukacyjne, kierowane do młodzieży i społeczności szkolnej, realizowane w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat piaseczyński	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
2	Zapewnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2.1	Specjalistyczna pomoc dla dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi	2022-2027	Powiat Piaseczyński Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
		2.2	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie finansowanym przez NFZ: Program profilaktyki depresji poporodowej	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		2.3	Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób z niepełnosprawnością i starszych poprzez np. warsztaty międzypokoleniowe, arteterapię, zajęcia teatralne (działania o charakterze stacjonarnym, online lub hybrydowym)	2022-2027	Powiat Piaseczyński Organizacje pozarządowe	Liczba działań Liczba uczestników

	2.4	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego: Mazowiecki Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018–2023	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
	2.5	Zapewnienie mieszkańcom powiatu dostępu do instytucji ochrony zdrowia i pomocy społecznej	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
	2.6	Działania informacyjne na rzecz rozwoju zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	2022-2027	Powiat Piaseczyński Powiatowy Urząd Pracy	Liczba działań
	2.7	Realizacja profilaktyki w zakresie psychoedukacji (warsztaty, wykłady z danego zakresu) dzieci, młodzieży, rodziców i specjalistów	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba uczestników
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu	Tendencja w zakresie rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych w ostatnich latach jest wzrostowa. Zaburzenia psychiczne prowadzą do ograniczeń w zatrudnieniu i/lub wydajności pracy oraz problemów w sferze rodzinnej i społecznej. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania generują najwyższe wydatki z tytułu niezdolności do pracy. Sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19 wpływa bardzo negatywnie na zdrowie psychiczne populacji. Wraz z wiekiem badanych dorosłych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego zmniejsza się liczba osób oceniających swój ogólny stan zdrowia pozytywnie, tak więc grupą o najwyższych potrzebach zdrowotnych w tym zakresie są osoby starsze. Respondenci oceniają stan zdrowia psychicznego swoich dzieci jako dobry lub bardzo dobry, ale wyraźnie widać, że wraz z wiekiem dzieci pogarsza się stan ich zdrowia mentalnego, zatem to nastolatków należy objąć szczególną opieką zdrowotną w tym zakresie. Ponadto ponad 1/5 rodziców uważa, że stan zdrowia psychicznego ich dzieci pogorszył się w ciągu ostatniego roku, co może wynikać ze stanu trwającej pandemii COVID-19 i realizowanej w tym okresie nauki zdalnej oraz nakazu izolacji społecznej. Większość ankietowanych deklaruje, że ich dzieci radzą sobie ze stresem dobrze lub znośnie, dlatego ich oczekiwania w zakresie zwiększania liczby zadań promocji zdrowia dotyczą właśnie radzenia sobie ze stresem. Podobną potrzebę zgłaszają również dorośli. Ankietowani oczekiwaliby poprawy dostępności do opieki zdrowotnej dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński w zakresie chorób i zaburzeń psychicznych.				

PRIORYTET 6: Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne jako wyraz realizacji celu operacyjnego 4 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne) oraz Priorytetu 6 i 7 Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, w tym przeciwdziałanie skutkom nieprawidłowej antybiotykoterapii; Tworzenie warunków sprzyjających utrzymaniu i poprawie zdrowia w środowisku nauki, pracy i zamieszkania)

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Promocja zdrowia środowiskowego i profilaktyka chorób zakaźnych	1.1	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród osób dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom realizowany w powiecie piaseczyńskim na lata 2021-2023 z możliwością przedłużenia na kolejne lata	2022-2023	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Zgodne z PPZ
		1.2	Promocja szczepień ochronnych wg kalendarza szczepień, w tym promowanie m.in. szczepień p/grypie, p/pneumokokom	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
		1.3	Działania edukacyjne dotyczące wpływu środowiska życia na zdrowie w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań
		1.4	Podjęcie inicjatyw na rzecz profilaktyki chorób zawodowych i związanych z pracą, w tym konsultacje z największymi przedsiębiorcami w powiecie	2022-2027	Powiat Piaseczyński Powiatowy Urząd Pracy	Liczba działań

		1.5	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programach polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego: „Program badań przesiewowych w kierunku wykrycia zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu C wśród mieszkańców województwa mazowieckiego” na lata 2021–2022, Programu polityki zdrowotnej szczepień przeciwko meningokokom serogrupy B dla dzieci do lat 3 z województwa mazowieckiego” na lata 2020–2022, Programu polityki zdrowotnej w zakresie szczepień przeciwko pneumokokom dla osób powyżej 50 roku życia z województwa mazowieckiego” na lata 2021–2023	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań
		1.6	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanym przez NFZ Programie profilaktyki gruźlicy	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
2	Działania podejmowane w trakcie pandemii COVID-19 mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się koronawirusa	2.1	Zachęcanie do szczepień przeciwko SARS-CoV-2	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
		2.2	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego: Program polityki zdrowotnej w zakresie fizjoterapii u pacjentów z powikłaniami po przebytych zachorowaniach na COVID-19	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba beneficjentów

3	Poprawa infrastruktury powiatu związanej ze zdrowiem środowiskowym	3.1	Poprawa dostępności transportowo-komunikacyjnej powiatu	2022-2023	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.2	Zapewnienie harmonijnej urbanizacji powiatu	2022-2023	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.3	Ochrona środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych powiatu	2022-2023	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.4	Rozwój funkcji turystycznych powiatu	2022-2023	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.5	Rozbudowa i zwiększenie efektywności wykorzystania istniejącej infrastruktury oświatowej i sportowej	2022-2023	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.6	Rozwój gospodarczy oparty na wiedzy i innowacyjności	2021-2025	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.7	Wzmocnienie potencjału samorządu dla poprawy jakości wykonywanych zadań (szkolenia pracowników powiatu, informatyzacja i wprowadzanie e-usług)	2021-2025	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023
		3.8	Ochrona klimatu i jakości powietrza oraz monitoring środowiska	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

	3.9	Ochrona przed hałasem	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027
	3.10	Zapobieganie zagrożeniom zdrowotnym mieszkańców poprzez racjonalną gospodarkę wodno-ściekową oraz zapobieganie powstawaniu odpadów i ich bezpieczna utylizacja	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027
	3.11	Edukacja ekologiczna i ochrona zasobów przyrodniczych powiatu	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Zgodne z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu	Czynniki środowiskowe odpowiadają za ok. 20% chorobowości populacji. Choroby zakaźne układu oddechowego, głównie ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, stanowią wiodącą przyczynę pojawiania się mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w placówkach publicznej opieki zdrowotnej, dotyczy to zarówno populacji dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców powiatu. Ostre choroby zapalne układu oddechowego są także wiodącą przyczyną niezdolności do pracy wśród mieszkańców powiatu. Wartość odsetka zgonów z powodu chorób układu oddechowego w powiecie piaseczyńskim jest znacznie wyższa niż w województwie mazowieckim i kraju, również liczba zgonów/100 tys. ludności z tego powodu jest w powiecie piaseczyńskim wyższa niż w Polsce ogółem. COVID-19 jest chorobą wieloukładową, tak więc jej wpływ na organizm jest bardzo szeroki. Zmiany chorobowe najczęściej dotyczą układu krążenia, oddechowego i nerwowego. Nawet dawno przebyta choroba może pozostawić po sobie objawy ze strony wielu narządów. Przebycie choroby może długofalowo wpłynąć na ogólne samopoczucie pacjentów, pogorszenie jakości ich życia oraz pojawienie się odległych konsekwencji dla zdrowia. Ponad 1/3 badanych deklaruje, że ich stan zdrowia w ciągu ostatniego roku pogorszył się, jedną z przyczyn tego zjawiska prawdopodobnie jest w pandemia COVID-19, która oddziałuje na wszystkie sfery życia.				

PRIORYTET 7: Rehabilitacja lecznicza jako wyraz realizacji Priorytetu 2 Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (*Rehabilitacja*)

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu rehabilitacji leczniczej	1.1	Poprawa aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób z niepełnosprawnością i starszych poprzez zwiększenie dostępu do świadczeń z zakresu rehabilitacji	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
		1.2	Rozważenie możliwości finansowania i wdrożenia PPZ w zakresie rehabilitacji leczniczej	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
		1.3	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanych przez NFZ Programie profilaktyki bólów kręgosłupa	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
		1.4	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programie „Powrót do zdrowia - powrót do pracy” - Pozwól sobie pomóc, zgłoś się do nowego PROGRAMU Rehabilitacji Kompleksowej!	2022-2027	Powiat Piaseczyński Powiatowy Urząd Pracy	Liczba działań Liczba uczestników
2	Wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i ich opiekunów	2.1	Aktywizacja osób niesamodzielnych oraz wsparcie ich opiekunów, poprzez wdrażanie i upowszechnianie innowacyjnych metod rehabilitacji	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników Kwota dofinansowania
		2.2	Działania informacyjno-edukacyjne, kierowane do młodzieży i społeczności szkolnej, realizowane w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat piaseczyński	2022-2027	Powiat Piaseczyński Placówki oświatowe	Liczba działań

<p>Uzasadnienie dla wyboru priorytetu</p>	<p>Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, bóle grzbietu, choroby krążka międzykręgowego oraz zwyrodnienia stawów znajdują się wśród najpowszechniejszych problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu piaseczyńskiego, w tym szczególnie w grupach wiekowych po 45 r.ż. choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej zajmują drugie miejsce wśród schorzeń generujących najwyższe wydatki z tytułu niezdolności do pracy, a w powiecie piaseczyńskim stanowią drugą przyczynę absencji chorobowej. Z map potrzeb zdrowotnych wynika, że empiryczny współczynnik chorobowości szpitalnej w przypadku chorób układu kostno-stawowego w powiecie piaseczyńskim był w analizowanym w tych opracowaniach okresie istotnie wyższy od wartości dla województwa. Najczęstsze problemy zdrowotne, zarówno u respondentów i dorosłych członków ich najbliższej rodziny, jak i u dzieci i młodzieży osób ankietowanych dotyczą chorób narządu ruchu, dlatego ankietowani oczekiwali poprawy dostępności do opieki zdrowotnej przede wszystkim w zakresie rehabilitacji narządu ruchu oraz do działań w obszarze aktywności fizycznej. Prawie połowa badanych ocenia dostępność do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński jako przeciętną. Ankietowani chcieliby, aby dostępność do opieki zdrowotnej dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński, zwiększyła się przede wszystkim w zakresie rehabilitacji, wczesnego wykrywania wad postawy oraz aktywności fizycznej.</p>
---	---

PRIORYTET 8: Wyzwania demograficzne jako wyraz realizacji celu operacyjnego 5 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz Priorytetu 10 Priorytetów zdrowotnych określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (*Zwiększenie koordynacji opieki nad pacjentami starszymi, niepełnosprawnymi oraz niesamodzielnymi.*)

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Promocja zdrowia psychicznego w populacji osób starszych	1.1	Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna dla osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	2022-2027	Podmioty wykonujące działalność leczniczą Organizacje pozarządowe	Liczba działań Liczba uczestników
		1.2	Poprawa dostępności do usług i opieki zdrowotnej na rzecz osób starszych	2022-2027	Podmioty wykonujące działalność leczniczą Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
		1.3	Wspieranie aktywności społecznej seniorów oraz poprawa związanej ze zdrowiem jakości życia osób starszych	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		1.4	Rozwój usług wspierających zdrowie i jakość życia związaną ze zdrowiem u osób starszych i ich opiekunów nieformalnych, w szczególności przez rozwój dziennych form wsparcia i pomocy psychologicznej	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		1.5	Edukacja w zakresie zarządzania zdrowiem starzejących się pracowników Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu mająca na celu opracowanie i upowszechnienie instrumentów promujących zdrowie i zachowania prozdrowotne w środowisku pracy	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		1.6	Działania na rzecz koordynacji opieki nad osobami starszymi dostępnej w ramach systemów ochrony zdrowia i pomocy społecznej	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań

		1.7	Edukacja ukierunkowana na profilaktykę problemów zdrowotnych występujących u osób starszych, w szczególności w zakresie urazów i prewencji upadków	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
2	Rozwijanie więzi międzypokoleniowej w społeczności miasta	2.1	Realizacja międzypokoleniowych integracyjnych programów edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych	2022-2027	Podmioty wykonujące działalność leczniczą Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
		2.2	Wsparcie organizacji działających na rzecz integracji międzypokoleniowej	2022-2027	Podmioty wykonujące działalność leczniczą Powiat Piaseczyński	Liczba działań Liczba uczestników
3	Kreowanie postaw prozdrowotnych oddziałujących na zdrowie prokreacyjne oraz podnoszenie kompetencji kadr medycznych w zakresie zdrowia prokreacyjnego	3.1	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanych przez MZ Rządowy program kompleksowej terapii wewnątrzmacicznej w profilaktyce następstw i powikłań wad rozwojowych i chorób dziecka nienarodzonego - jako element poprawy stanu zdrowia dzieci nienarodzonych i noworodków na lata 2018-2023, Rządowy program badań przesiewowych noworodków w Polsce na lata 2019-2022	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		3.2	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanym przez NFZ Programie badań prenatalnych	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań

		3.3	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programach polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego: Program polityki zdrowotnej leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców województwa mazowieckiego	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		3.4	Działania obejmujące badania i leczenie kobiet ciężarnych, w tym z niepełnosprawnością	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		3.5	Określenie potrzeb związanych z opieką okołoporodową w związku ze wzrostem wskaźników demograficznych na terenie powiatu piaseczyńskiego	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
4	Zapobieganie chorobom wieku podeszłego poprzez działania w zakresie profilaktyki wtórnej	4.1	Działania informacyjne na rzecz rozwoju zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością	2022-2027	Powiat Piaseczyński Powiatowy Urząd Pracy	Liczba działań
		4.2	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w finansowanych przez NFZ Programie Program profilaktyki osteoporozy	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
		4.3	Działania informacyjne na rzecz zachęcania do udziału w programach polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego: Program polityki zdrowotnej w zakresie poprawy sprawności fizycznej osób po 60 roku życia	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań

		4.4	Realizacja programów zdrowotnych w zakresie zapobiegania chorobom cywilizacyjnym m.in. pneumokokom, jaskrze	2022-2027	Powiat Piaseczyński Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba działań Liczba uczestników
		4.5	Określenie potrzeb związanych z opieką geriatryczną w związku ze starzeniem się populacji na terenie powiatu piaseczyńskiego	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
5	Wsparcie dla rodzin poprzez działania edukacyjne	5.1	Działania z zakresu psychoedukacji na rzecz rodziców i specjalistów z uwzględnieniem aktualnych potrzeb mieszkańców powiatu piaseczyńskiego	2022-2027	Powiat Piaseczyński	Liczba działań
Uzasadnienie dla wyboru priorytetu		Populacja w wieku poprodukcyjnym stanowi ponad 18% mieszkańców powiatu. Wskaźnik obciążenia demograficznego w powiecie piaseczyńskim jest wyższy niż w Polsce ogółem i będzie wykazywał w najbliższych latach tendencję wzrostową. Z kolei spadkową tendencję obserwuje się w zakresie przyrostu naturalnego w powiecie w latach 2016-2020. W badaniu ankietowym mieszkańców powiatu piaseczyńskiego zauważono, że wraz z wiekiem badanych zmniejsza się liczba osób oceniających swój stan zdrowia pozytywnie. Na tej podstawie można wnioskować, że grupą o najwyższych potrzebach zdrowotnych w zakresie zdrowia fizycznego w powiecie piaseczyńskim są osoby starsze. Oczekiwania dorosłych mieszkańców powiatu związane są ze zwiększaniem liczby zadań promocji zdrowia w obszarze radzenia sobie ze stresem, aktywności fizycznej oraz zdrowego odżywiania.				

8. KOSZTY REALIZACJI ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Interwencje zaplanowane w ramach realizacji Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 finansowane będą z budżetu powiatu piaseczyńskiego oraz innych źródeł pozabudżetowych.

9. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 będzie oparty o wykonanie corocznego sprawozdania ze wszystkich zrealizowanych w danym roku kalendarzowym działań wykazanych w strategii. Elementarną częścią składową sprawozdania będą sprawozdania cząstkowe składane przez podmioty realizujące zadania opisane w strategii, w tym sprawozdania składane obligatoryjnie przez jednostki budżetowe podlegające powiatowi, a także sprawozdania składane dobrowolnie - przez pozostałe podmioty. Miernikiem jego właściwej realizacji będą wartości wskaźników opisanych w strategii. Ewaluacja w perspektywie długofalowej ma być pomocna w niwelowaniu niekorzystnych tendencji charakterystycznych dla zdrowia populacji w powiecie piaseczyńskim i zbliżenie się do średniego poziomu opieki zdrowotnej w Polsce oraz Unii Europejskiej.

10. SPIS TABEL

Tab. I. Ludność powiatu piaseczyńskiego na tle woj. mazowieckiego i kraju – dane ogólne.	21
Tab. II. Ludność powiatu piaseczyńskiego wg ekonomicznych grup wieku i płci na tle woj. mazowieckiego i kraju.	22
Tab. III. Ruch naturalny ludności w powiecie piaseczyńskim na tle województwa mazowieckiego i kraju.	24
Tab. IV. Przeciętne dalsze trwanie życia (w latach) w momencie narodzin w podregionie warszawskim zachodnim na tle woj. mazowieckiego i kraju w latach 2018-2020.	25
Tab. V. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna w powiecie piaseczyńskim.	27
Tab. VI. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w powiecie piaseczyńskim.	30
Tab. VII. Dostęp do świadczeń ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	32
Tab. VIII. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w zakresie badań diagnostycznych w powiecie piaseczyńskim.	34
Tab. IX. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń lecznictwa szpitalnego w powiecie piaseczyńskim.	34
Tab. X. Dostęp do świadczeń lecznictwa szpitalnego na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	35
Tab. XI. Struktura organizacyjna podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w powiecie piaseczyńskim.	36
Tab. XII. Dostęp do świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	37
Tab. XIII. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń rehabilitacji leczniczej w powiecie piaseczyńskim.	38
Tab. XIV. Dostęp do świadczeń rehabilitacji leczniczej na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	39

Tab. XV. Podmioty wykonujące działalność leczniczą i praktyki lekarzy dentystów udzielające finansowanych ze środków NFZ świadczeń ogólnostomatologicznych w powiecie piaseczyńskim.	40
Tab. XVI. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w powiecie piaseczyńskim.....	42
Tab. XVII. Struktura organizacyjna podmiotów leczniczych udzielających świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej w powiecie piaseczyńskim.....	42
Tab. XVIII. Dostęp do świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej na rynku publicznym dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	43
Tab. XIX. Oddziały ratownictwa medycznego na terenie powiatu piaseczyńskiego.	43
Tab. XX. Apteki na terenie powiatu piaseczyńskiego.	44
Tab. XXI. Liczba rozpoznań* będących przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 i 2020 w podziale na grupy wiekowe.	48
Tab. XXII. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku poniżej 18 r.ż. w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.....	49
Tab. XXIII. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 18-24 lat w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.....	52
Tab. XXIV. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 25-44 lat w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.....	54
Tab. XXV. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 45-59 lat w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.....	55
Tab. XXVI. Najczęstsze rozpoznania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w wieku 60 lat i więcej w roku 2019 i 2020 w podziale na płeć.....	57
Tab. XXVII. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu krążenia będące przyczyną wizyt w publicznej opiece zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.....	59

Tab. XXVIII. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób nowotworowych będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.....	64
Tab. XXIX. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu oddechowego będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.....	66
Tab. XXX. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu nerwowego będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.....	68
Tab. XXXI. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć...	71
Tab. XXXII. Najczęstsze rozpoznania w grupie zaburzeń wydzielania wewnętrznego i przemian metabolicznych będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.....	72
Tab. XXXIII. Najczęstsze rozpoznania w grupie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć...	75
Tab. XXXIV. Najczęstsze rozpoznania w grupie chorób układu pokarmowego będące przyczyną wizyt w placówkach publicznej opieki zdrowotnej mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 w podziale na grupy wiekowe i płeć.....	76
Tab. XXXV. Absencja chorobowa mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w 2020 r. z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS.....	79
Tab. XXXVI. Zgony z powodu głównych przyczyn w powiecie piaseczyńskim na tle województwa mazowieckiego i Polski w roku 2019.	81

11. SPIS RYCIN

Ryc. 1. Ludność powiatu piaseczyńskiego wg grup wieku na tle woj. mazowieckiego i kraju w roku 2020 (%).	23
Ryc. 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie piaseczyńskim na tle woj. mazowieckiego i kraju w roku 2020.	24
Ryc. 3. Najczęstsze problemy zdrowotne mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019 wg sprawozdań Narodowego Funduszu Zdrowia.	51
Ryc. 4. Mapa zachorowalności na nowotwory złośliwe wśród mężczyzn w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.	61
Ryc. 5. Mapa zachorowalności na nowotwory złośliwe wśród kobiet w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.	62
Ryc. 6. Mapa umieralności na nowotwory złośliwe wśród mężczyzn w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.	62
Ryc. 7. Mapa umieralności na nowotwory złośliwe wśród kobiet w województwie mazowieckim w roku 2018 w podziale na powiaty.	63
Ryc. 8. Przyczyny zgonów mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w roku 2019.	80
Ryc. 9. Podział badanych dzieci wg płci.	85
Ryc. 10. Podział badanych dzieci wg wieku.	86
Ryc. 11. Podział badanych dzieci wg rodzaju placówki, do której uczęszczają.	87
Ryc. 12. Wykształcenie matki/opiekunki prawnej badanych dzieci.	87
Ryc. 13. Wykształcenie ojca/opiekuna prawnego badanych dzieci.	88
Ryc. 14. Podział dzieci respondentów wg aktywności zawodowej matki/opiekunki prawnej dziecka.	88
Ryc. 15. Podział dzieci respondentów wg aktywności zawodowej ojca/opiekuna prawnego dziecka.	89
Ryc. 16. Podział respondentów wg deklarowanej sytuacji materialnej.	89
Ryc. 17. Podział dzieci wg deklarowanej przez rodziców sytuacji materialnej.	90
Ryc. 18. Ocena stanu zdrowia fizycznego dziecka w opinii rodziców.	90
Ryc. 19. Ocena stanu zdrowia fizycznego dziecka według grup wiekowych w opinii rodziców.	91
Ryc. 20. Ocena stanu zdrowia psychicznego dziecka w opinii rodziców.	91

Ryc. 21. Ocena stanu zdrowia psychicznego dziecka według grup wiekowych w opinii rodziców.....	92
Ryc. 22. Deklarowana zmiana ogólnego stanu zdrowia dzieci ankietowanych.....	92
Ryc. 23. Występowanie problemów zdrowotnych u dzieci badanych osób.	93
Ryc. 24. Radzenie sobie ze stresem przez dzieci badanych osób.	94
Ryc. 25. Formy aktywności fizycznej realizowane przez dzieci badanych w ciągu ostatnich 3 miesięcy.....	94
Ryc. 26. Częstotliwość korzystania z finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia przez dziecko w ciągu ostatnich 6 miesięcy.....	95
Ryc. 27. Ocena dostępności do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński w opinii rodziców.	95
Ryc. 28. Zakres w jakim badani respondenci oczekiwaliby poprawy dostępności do opieki zdrowotnej dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński.....	96
Ryc. 29. Oczekiwane od Starostwa Powiatowego działania w zakresie zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński.....	97
Ryc. 30. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych swojego dziecka.	97
Ryc. 31. Oczekiwane od Starostwa Powiatowego działania w zakresie promocji zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński.....	98
Ryc. 32. Płeć ankietowanych.	100
Ryc. 33. Wiek ankietowanych.....	100
Ryc. 34. Wykształcenie ankietowanych.....	101
Ryc. 35. Statut zawodowy ankietowanych.....	101
Ryc. 36. Charakter wykonywanej pracy.	102
Ryc. 37. Stan cywilny ankietowanych.	102
Ryc. 38. Podział respondentów wg deklarowanej sytuacji materialnej.	103
Ryc. 39. Samoocena stanu zdrowia fizycznego respondentów.....	103
Ryc. 40. Samoocena stanu zdrowia fizycznego respondentów wg płci.....	104
Ryc. 41. Samoocena stanu zdrowia fizycznego respondentów wg wieku.	104
Ryc. 42. Samoocena stanu zdrowia psychicznego respondentów.....	105
Ryc. 43. Samoocena stanu zdrowia psychicznego respondentów wg płci.....	105
Ryc. 44. Samoocena stanu zdrowia psychicznego respondentów wg wieku.	106
Ryc. 45. Deklarowana zmiana ogólnego stanu zdrowia ankietowanych.	106
Ryc. 46. Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności przez osoby badane.....	107

Ryc. 47. Przebywanie respondentów pod stałą opieką lekarską lub pielęgniarzką.....	107
Ryc. 48. Problemy zdrowotne respondentów oraz dorosłych członków ich najbliższej rodziny.	108
Ryc. 49. Radzenie sobie ze stresem przez badane osoby.....	108
Ryc. 50. Formy aktywności fizycznej realizowane przez badanych w ciągu ostatnich 3 miesięcy.....	109
Ryc. 51. Częstotliwość korzystania przez respondentów z ochrony zdrowia finansowanej przez NFZ.....	110
Ryc. 52. Ocena dostępności świadczeń ochrony zdrowia w opinii respondentów.....	110
Ryc. 53. Zakres w jakim badani respondenci oczekiwali by poprawy dostępności do opieki zdrowotnej w powiecie piaseczyńskim.	111
Ryc. 54. Zakres oczekiwanych od Starostwa Powiatowego działań w zakresie zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	112
Ryc. 55. Ocena zaspokojenia potrzeb zdrowotnych ankietowanych.	113
Ryc. 56. Obszary oczekiwanych od Starostwa Powiatowego działań w zakresie promocji zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.	113

12. PIŚMIENNICTWO

1. European Observatory of Health Systems and Policies [https://www.covid19healthsystem.org/mainpage.aspx; dostęp: 03.11.2021].
2. F. Kokot, Choroby wewnętrzne. Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004.
3. GUS, Bank Danych Lokalnych (BDL; bdl.stat.gov.pl)
4. HEALTH21: the health for all policy framework for the WHO European Region [euro.who.int; dostęp: 14.10.2021r.].
5. Informacja o wynikach kontroli „Realizacja programów polityki zdrowotnej przez jednostki samorządu terytorialnego”, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 19.08.2016, s. 8, 41 [10/2016/P/15/063/KZD].
6. Informator o umowach Narodowego Funduszu Zdrowi [aplikacje.nfz.gov.pl/umowy].
7. M. Cybulski, E. Krajewska-Kułak, K. Kowalczyk, Pielęgnacyjno-rehabilitacyjne problemy starzejącego się społeczeństwa, Wyd. Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Białystok 2016.
8. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób aorty i naczyń obwodowych z uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego dla województwa mazowieckiego [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].
9. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dolnego odcinka przewodu pokarmowego [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.]. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób dziecięcych [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].
10. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób górnego odcinka przewodu pokarmowego [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].
11. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].
12. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu kostno-mięśniowego [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].
13. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego) [http://mpz.mz.gov.pl/; dostęp: 12.11.2021r.].

14. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu nerwowego (neurologicznych wieku podeszłego) [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
15. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie cukrzycy [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
16. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie kardiologii dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
17. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie onkologii dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
18. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie ostrych chorób układu oddechowego dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
19. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie przewlekłych chorób układu oddechowego dla województwa mazowieckiego [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
20. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie zaburzeń psychicznych [<http://mpz.mz.gov.pl/>; dostęp: 12.11.2021r.].
21. Mazowiecki Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2023 [zdrowemazowsze.mazovia.pl/; dostęp: 10.11.2021r.].
22. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2013-2023, Załącznik do Uchwały Nr XXVII/6/13 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 27 czerwca 2013 roku [bip.piaseczno.pl/; dostęp: 10.11.2021r.].
23. Poniewierka E., Żywnienie w chorobach przewodu pokarmowego i zaburzeniach metabolicznych, wyd. Cornetis Sp. z o.o., Wrocław 2010.
24. Priorytety Dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Mazowieckiego [<https://bip.mazowieckie.pl/>].
25. Profilaktyka i leczenie grypy, Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce, Zalecane przez konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny rodzinnej 2006.
26. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego do roku 2023 z perspektywą na lata 2024-2027 [bip.piaseczno.pl/; dostęp: 10.11.2021r.].
27. Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia polityki publicznej pt. „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027” [archiwum.bip.kprm.gov.pl/; dostęp: 14.10.2021r.].
28. Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą [rpwdl.csioz.gov.pl/].
29. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1658].

30. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej [Dz.U. 2016 nr 0 poz. 86].
31. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych [Dz.U. 2018 poz. 469].
32. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej [Dz.U. 2013 poz. 1347].
33. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej [Dz.U. 2016 nr 0 poz. 357].
34. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień [Dz.U. 2013 poz. 1386].
35. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej [Dz.U. 2013 poz. 1522].
36. Sulowska U. i in., Nowotwory złośliwe w województwie mazowieckim w 2018 roku, Warszawa 2020.
37. W. Kozubski, P. Liberski, Choroby układu nerwowego, PZWL, 2004.
38. WHO Mental Health Action Plan [apps.who.int; dostęp: 15.10.2021r.]
39. Z. Strzelecki, J. Szymborski, Zachorowalność i umieralność na choroby układu krążenia a sytuacja demograficzna Polski, Warszawa 2015, <http://bip.stat.gov.pl/organizacja-statystyki-publicznej/rzadowa-rada-ludnosciowa/publikacje-rzadowej-rady-ludnosciowej> (dostęp z dnia 15.10.2021).
40. Zarządzenie Nr 62/2016/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: ambulatoryjna opieka specjalistyczna.
41. Zintegrowany Informator Pacjenta [zip.nfz.gov.pl].
42. ZUS (2021), Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa.

13. ZAŁĄCZNIK 1 – KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Ocena potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego mieszkańców powiatu piaseczyńskiego na potrzeby opracowania „Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027”.

Szanowni Państwo, uprzejmie prosimy o wypełnienie poniższej ankiety. Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki posłużą jedynie do celów badawczych. Badanie kwestionariuszowe zostało zlecone przez Powiat Piaseczyński, a jego wyniki przyczynią się do kształtowania przyszłej polityki zdrowotnej Powiatu.

ANKIETĘ MOŻNA WYPEŁNIĆ WYŁĄCZNIE JEDEN RAZ

Czy mieszka Pan/Pani w powiecie piaseczyńskim?

- tak
- nie (kwestionariusz ankiety kierowany jest wyłącznie do mieszkańców powiatu piaseczyńskiego)

I. METRYCZKA

1. Płeć: K M
2. Wiek: <25 25-44 45-59 60+
3. Wykształcenie: podstawowe zawodowe średnie wyższe
4. Stan cywilny:
  - związek małżeński/nieformalny stan wolny wdowa/wdowiec
  - rozwiedziona/-y
5. Status zawodowy:
  - uczeń/student
  - aktywny zawodowo
  - emeryt
  - rencista
  - bezrobotny

6. Jaki był/jest charakter wykonywanej pracy?

- praca umysłowa praca fizyczna

7. Jak ocenia Pan/Pani swoją sytuację finansową?

(5 – bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - przeciętna, 2 - zła, 1 - bardzo zła)

- 5 4 3 2 1

II. KWESTIONARIUSZ ANKIETY

8. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani stan swojego zdrowia fizycznego?

(5 – bardzo dobry, 4 – dobry, 3 – taki sobie, 2 - zły, 1 - bardzo zły)

- 5 4 3 2 1

9. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani stan swojego zdrowia psychicznego?

(5 – bardzo dobry, 4 – dobry, 3 – taki sobie, 2 - zły, 1 - bardzo zły)

- 5 4 3 2 1

10. Czy w porównaniu z tym co było rok temu Pana/Pani ogólny stan zdrowia:

- poprawił się pogorszył się pozostał bez zmian

11. Czy posiadania Pan/Pani orzeczenie o niepełnosprawności?

- tak nie

12. Czy przebywa Pan/Pani pod stałą opieką lekarską/pielęgniarską?

- tak nie

13. Jakie problemy zdrowotne występują najczęściej u Pana(i) lub u dorosłych członków najbliższej rodziny? (Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

- choroby układu krążenia (np. nadciśnienie tętnicze, choroby serca, udar mózgu)
- choroby narządu ruchu (np. schorzenia kręgosłupa, osteoporoza, reumatyzm)
- choroby układu oddechowego (np. astma, chroniczne zapalenie oskrzeli, rozedma płuc)
- nowotwory
- alergie
- choroby narządu wzroku (np. wady wzroku, zaćma, jaskra)
- choroby narządu słuchu (np. głuchota)
- zaburzenia metaboliczne (np. cukrzyca, nadwaga, otyłość, zespół metaboliczny)
- choroby układu trawiennego (np. choroba wrzodowa, kamica pęcherzyka)
- choroby układu endokrynologicznego (np. choroby tarczycy)

- choroby zakaźne (np. grypa, gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby)
- zaburzenia psychiczne (np. stres, depresja, zaburzenia lękowe, nerwica)
- uzależnienia (np. alkoholizm, uzależnienie od substancji psychotropowych)

14. Jak Pan/Pani radzi sobie ze stresem?

(5 – doskonale, 4 – bardzo dobrze, 3 - dobrze, 2 - znośnie, 1 - słabo)

- 5   4   3   2   1

15. Jakie formy aktywności fizycznej podejmował/a Pan/Pani w ciągu ostatnich 3 miesięcy?

(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- nie podejmowałem/am żadnej formy aktywności fizycznej w tym okresie
- spacer
- nordic walking (spacer z kijkami)
- bieganie
- jazda na rowerze
- siłownia
- pływanie
- fitness
- inne (jakie? .....

16. Jak często w ciągu ostatnich 6 miesięcy korzystał/a Pan/Pani z finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia?

- ani razu   1-2 razy   3-5 razy   6-10 razy   więcej niż 10 razy

17. Jak ocenia Pan/Pani dostępność do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego?

(5 – bardzo wysoka, 4 – wysoka, 3 – przeciętna, 2 – niska, 1 - bardzo niska)

- 5   4   3   2   1

18. W jakim zakresie oczekiwałby Pan/Pani poprawy dostępności do opieki zdrowotnej dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego? (Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

- nie widzę takiej potrzeby
- chorób układu krążenia
- chorób nowotworowych
- chorób i zaburzeń psychicznych
- terapii uzależnień

- leczenia otyłości i chorób metabolicznych
- rehabilitacji
- opieki długoterminowej
- geriatricii
- inne, jakie?.....

19. Czy chciałby/łaby Pan/Pani, aby Powiat Piaseczyński realizowało świadczenia z zakresie zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla mieszkańców?

- tak   nie (proszę przejść do pytania 21)

20. Jakie to powinny być świadczenia?

(Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

- szczepienia ochronne przeciwko grypie
- aktywność fizyczna dzieci
- aktywność fizyczna dorosłych
- aktywizacja ruchowa starszych mieszkańców
- profilaktyka chorób układu krążenia
- zapobieganie nadwadze i otyłości w populacji dzieci i młodzieży
- zapobieganie nadwadze i otyłości w populacji osób dorosłych
- wczesne wykrywanie i profilaktyka boreliozy
- wczesne wykrywanie i profilaktyka zakażeń HCV (wirus zapalenia wątroby typu C)
- szczepienia ochronne przeciwko ospie dla małych dzieci i mieszkańców w wieku 60+
- szczepienie przeciwko pneumokokom u osób powyżej 65 roku życia
- szczepienia ochronne przeciwko meningokokom dla małych dzieci i nastolatków
- szczepienia ochronne przeciwko wirusowi HPV (wirus brodawczaka ludzkiego) dla dziewcząt nastoletnich w ramach profilaktyki nowotworu raka szyjki macicy
- profilaktyka i wczesne wykrywanie wad postawy wśród dzieci
- profilaktyka próchnicy w populacji dzieci
- rehabilitacja narządu ruchu
- inne, jakie?.....

21. Jak ocenia Pan/Pani zaspokojenie swoich potrzeb zdrowotnych?

(5 – doskonale, 4 – bardzo dobrze, 3 - dobrze, 2 - znośnie, 1 - słabo)

5   4   3   2   1

22. Czy chciałby/łaby Pan/Pani, aby Powiat Piaseczyński realizowało więcej zadań z zakresu promocji zdrowia?

tak   nie (*dziękujemy za wypełnienie ankiety*)

23. Jakich z poniższych obszarów powinny dotyczyć te działania?

(Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

- zdrowe odżywianie
- aktywność fizyczna
- radzenie sobie ze stresem
- edukacja seksualna
- edukacja zdrowotna osób chorujących przewlekle
- bezpieczeństwo zdrowotne
- prawa pacjenta
- ekologia
- profilaktyka niepełnosprawności
- profilaktyka chorób psychicznych
- problemy społeczne
- inne, jakie?.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

14. ZAŁĄCZNIK 2 – KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Ocena potrzeb zdrowotnych i oczekiwań w zakresie zdrowia publicznego dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński na potrzeby opracowania „Strategii polityki zdrowotnej powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027”.

Szanowni Państwo, uprzejmie prosimy o wypełnienie poniższej ankiety. Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki posłużą jedynie do celów badawczych. Badanie kwestionariuszowe zostało zlecone przez Powiat Piaseczyński, a jego wyniki przyczynią się do kształtowania przyszłej polityki zdrowotnej Powiatu.

ANKIETĘ MOŻNA WYPEŁNIĆ WYŁĄCZNIE JEDEN RAZ W ODNIESIENIU DO JEDNEGO DZIECKA

Czy dziecko mieszka w powiecie piaseczyńskim?

- tak
- nie (kwestionariusz ankiety kierowany jest wyłącznie do mieszkańców powiatu piaseczyńskiego)

I. METRYCZKA

1. Płeć dziecka: K   M
2. Wiek dziecka: .....
3. Rodzaj placówki, do której uczęszcza dziecko:
- żłobek   przedszkole   szkoła podstawowa   szkoła ponadpodstawowa   nie dotyczy
4. Klasa do której uczęszcza dziecko:
- 1   2   3   4   5   6   7   8   nie dotyczy
5. Wykształcenie matki/opiekunki prawnej:
- podstawowe   zawodowe   średnie   wyższe   nie dotyczy
6. Wykształcenie ojca/opiekuna prawnego:
- podstawowe   zawodowe   średnie   wyższe   nie dotyczy
7. Status zawodowy matki/opiekunki prawnej:
- aktywny zawodowo   emeryt/rencista   uczeń/student   bezrobotny   nie dotyczy

8. Status zawodowy ojca/opiekuna prawnego:

- aktywny zawodowo emeryt/rencista uczeń/student bezrobotny nie dotyczy

9. Jak ocenia Pan/Pani sytuację finansową rodziny?

(5 – bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - przeciętna, 2 - zła, 1 - bardzo zła)

- 5 4 3 2 1

II. KWESTIONARIUSZ ANKIETY

10. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani stan zdrowia fizycznego swojego dziecka?

(5 – bardzo dobry, 4 – dobry, 3 – taki sobie, 2 - zły, 1 - bardzo zły)

- 5 4 3 2 1

11. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani stan zdrowia psychicznego swojego dziecka?

(5 – bardzo dobry, 4 – dobry, 3 – taki sobie, 2 - zły, 1 - bardzo zły)

- 5 4 3 2 1

12. Czy w porównaniu z tym co było rok temu ogólny stan zdrowia Pana/Pani dziecka:

- poprawił się pogorszył się pozostał bez zmian

13. Jakie problemy zdrowotne występują najczęściej u Pana/Pani dziecka?

(Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

- choroby układu krążenia (np. nadciśnienie tętnicze, choroby serca)
- choroby narządu ruchu (np. schorzenia kręgosłupa, wady postawy)
- choroby układu oddechowego (np. astma, chroniczne zapalenie oskrzeli, rozedma płuc)
- alergie
- choroby narządu wzroku (np. wady wzroku)
- choroby narządu słuchu (np. głuchota)
- zaburzenia metaboliczne (np. cukrzyca, nadwaga, otyłość, zespół metaboliczny)
- choroby układu trawiennego (np. choroba wrzodowa, zespół jelita drażliwego)
- choroby układu endokrynologicznego (np. choroby tarczycy)
- choroby zakaźne (np. grypa, gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby)
- zaburzenia psychiczne (np. stres, depresja, zaburzenia lękowe, nerwica)
- uzależnienia (np. alkoholizm, uzależnienie od substancji psychotropowych)

14. Jak Pana/Pani dziecko radzi sobie ze stresem?

(5 – doskonale, 4 – bardzo dobrze, 3 - dobrze, 2 - znośnie, 1 - słabo)

5 4 3 2 1

15. Jakie formy aktywności fizycznej podejmowało Pana/Pani dziecko w ciągu ostatnich 3 miesięcy?

(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- nie podejmowało żadnej formy aktywności fizycznej w tym okresie
- lekcje wf-u
- gry zespołowe
- spacer
- nordic walking (spacer z kijkami)
- bieganie
- jazda na rowerze
- siłownia
- pływanie
- fitness
- inne (jakie? .....

16. Jak często, w ciągu ostatnich 6 miesięcy Pana/Pani dziecko korzystało z finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia?

- ani razu 1-2 razy 3-5 razy 6-10 razy więcej niż 10 razy

17. Jak ocenia Pan/Pani dostępność do finansowanej przez NFZ ochrony zdrowia dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński?

(5 – bardzo wysoka, 4 – wysoka, 3 – przeciętna, 2 – niska, 1 - bardzo niska)

5 4 3 2 1

18. W jakim zakresie oczekiwałby/łaby Pan/Pani poprawy dostępności do opieki zdrowotnej dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński?

- nie widzę takiej potrzeby
- chorób układu krążenia
- chorób nowotworowych
- chorób i zaburzeń psychicznych
- terapii uzależnień
- leczenia otyłości i chorób metabolicznych
- rehabilitacji

inne, jakie?.....

19. Czy chciałby/łaby Pan/Pani, aby Powiat Piaseczyński realizowało świadczenia z zakresie zwiększania dostępności do wybranych świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób dla dzieci zamieszkujących powiat piaseczyński?

tak   nie (*proszę przejść do pytania 21*)

20. Jakie to powinny być świadczenia?

(Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

szczepienia ochronne przeciwko grypie

aktywność fizyczna

profilaktyka chorób układu krążenia

zapobieganie nadwadze i otyłości

szczepienia ochronne przeciwko ospie

szczepienia ochronne przeciwko pneumokokom

szczepienia ochronne przeciwko meningokokom

szczepienia ochronne przeciwko wirusowi HPV (wirus brodawczaka ludzkiego) dla dziewcząt nastoletnich w ramach profilaktyki nowotworu raka szyjki macicy

profilaktyka i wczesne wykrywanie wad postawy

profilaktyka próchnicy

inne, jakie?.....

21. Jak ocenia Pan/Pani zaspokojenie potrzeb zdrowotnych swojego dziecka?

(5 – doskonale, 4 – bardzo dobrze, 3 - dobrze, 2 - znośnie, 1 - słabo)

5   4   3   2   1

22. Czy chciałby/łaby Pan/Pani, aby Powiat Piaseczyński realizowało więcej zadań z zakresu promocji zdrowia dzieci?

tak   nie (*dziękujemy za wypełnienie ankiety*)

23. Których z poniższych obszarów powinny dotyczyć te działania?

(Proszę zaznaczyć **maksymalnie 3 odpowiedzi**)

zdrowe odżywianie

aktywność fizyczna

radzenie sobie ze stresem

edukacja seksualna

- bezpieczeństwo zdrowotne
- prawa pacjenta
- ekologia
- profilaktyka niepełnosprawności
- profilaktyka chorób psychicznych
- problemy społeczne
- inne, jakie?.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety